

โครงการวิจัย

การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อส่งเสริมกิจกรรมชุมชน
กรณีศึกษา ชุมชนนางเลิ้ง กรุงเทพมหานคร

Development Information System to support activities
of Nang-Loeng Community, Bangkok.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริรัตน์ ชำนาญรบ

สาขาวิชาการระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์ คณะบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ปีงบประมาณ 2555

หัวข้อวิจัย : การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อส่งเสริมกิจกรรมชุมชน
กรณีศึกษา ชุมชนนางเลิ้ง กรุงเทพมหานคร
ชื่อผู้วิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริรัตน์ ชำนาญรบ และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญธรรม พรเจริญ
สาขาวิชา : ระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์ คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
ปีงบประมาณ : 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และออกแบบ ในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อส่งเสริมกิจกรรมชุมชน กรณีศึกษา ชุมชนนางเลิ้ง กรุงเทพมหานคร ทดตั้งระบบทดลองใช้งาน และทำการประเมินผลระบบ ในขั้นตอนการพัฒนาระบบสารสนเทศใช้วิธีการ วงจรการพัฒนา (System Development Life Cycle: SDLC) ในขั้นตอนการสร้างระบบเลือกใช้ซอฟต์แวร์ภาษาสคริปต์ PHP และ ระบบจัดการฐานข้อมูล MySQL และระบบทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ขั้นตอนการประเมินความพึงพอใจ ประกอบด้วย กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม กลุ่มแรก คือ กลุ่มผู้ปฏิบัติการ จำนวน 19 คน และ กลุ่มที่สองเป็นผู้ใช้ระบบทั่วไป จำนวน 43 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling) โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้วยโปรแกรมประมวลผลทางสถิติ ผลการศึกษาพบว่า การประเมินความพึงพอใจของกลุ่มผู้ปฏิบัติการที่มีต่อระบบสารสนเทศด้านการนำเข้าข้อมูล มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.00$) ด้านการกระบวนการทำงานและรายงานของระบบ มีระดับความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{x}=4.15$) และมีความพึงพอใจต่อระบบโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.08$) สำหรับการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มผู้ใช้ทั่วไป ผลปรากฏว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.21$) เช่นกัน ผลการวิจัยจึงสรุปได้ว่าทุกกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปติดตั้งใช้งานจริงได้และให้สารสนเทศตรงตามความต้องการของผู้ใช้

คำสำคัญ : การพัฒนาระบบ / ระบบสารสนเทศ / การพัฒนาระบบสารสนเทศ

Research Title Development Information System to support activities of Nang Loeng
Community, Bangkok.

Name Asst. Prof. Sirirat Chamnanrob and
Asst. Prof. Boontham Porncharoen

Faculty Faculty of Administration
Rajamangala University of Technology Phra Nakhon.

Year 2012

Abstract

The objectives of this research are to analysis, design and develop the Information System to support activities of Nang Loeng Community, Bangkok. Also to install, test and evaluate the system. To develop the System Development Life Cycle (SDLC) method is used. To develop and implement PHP script language and MySQL database management system are used. And the system is installed on the Internet Server. To evaluate the satisfaction, the 2 groups are the samples, the first is the group of 19 operation users and the second is the groups of 30 general users. Convenience sampling is used for sampling method. Gathered and analyzed the data by statistical processing program for Windows software.

The result of research show that the satisfaction of the first group (19 operation users) about input screen a data entry is in a good level ($x=4.00$). About working process and reporting of the system is in a good level ($x=4.15$), the satisfaction of the group is a good level ($x=4.08$). The satisfaction of the group (43 general users), the results appear in the same level to the satisfaction of the first group in every case ($x=4.21$). So, the research results can be concluded that all samples are highly satisfied with this information system. And this system can be installed in real working and suit the user requirement.

Keywords: Information Development / Information System / Information System Development

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาาระบบสารสนเทศเพื่อส่งเสริมกิจกรรมชุมชน ภูมิศึกษา ชุมชน นางเลิ้ง กรุงเทพมหานคร สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือจากท่านผู้เกี่ยวข้อง เจ้าหน้าที่ทุกคน นักศึกษา เพื่อนร่วมงาน ที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณ สมาคมศิษย์เก่าพิษณุโลกพระนคร ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ ผู้บริหารทุกท่าน ของ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ที่ให้การสนับสนุน จัดหาแหล่งทุน สถานที่ทำงานวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ผู้ประเสริฐ ที่สละเวลาดูแลและเป็นกำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดีตลอดเวลา

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ หัวหน้าพัฒนาชุมชน เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ประธานกลุ่มสตรี นางเลิ้งนางเลิ้งสร้างสรรค์และชาวชุมชนในย่านตลาดนางเลิ้ง ที่ให้ข้อมูลด้วยดี รวมถึง กลุ่มตัวอย่างทุกท่าน ที่ช่วยทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์และผู้ที่ให้กำลังใจในการทำงานวิจัยทุกท่านเสมอมา

ศิริรัตน์ ชำนาญรบ

บุญธรรม พรเจริญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	4
1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย	4
1.4 นิยามคำศัพท์	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 สารสนเทศและระบบสารสนเทศ	7
2.2 การวิเคราะห์และออกแบบระบบ	15
2.3 เครื่องมือในการวิเคราะห์และออกแบบระบบ	22
2.4 วิศวกรรมซอฟต์แวร์และการตรวจสอบคุณภาพ	27
2.5 การพัฒนาฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์	28
2.6 เทคโนโลยีเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	37
2.7 ระบบจัดการฐานข้อมูล MySQL	43
2.8 โปรแกรมภาษาสคริปต์ PHP (Professional Home Page)	45
2.9 เว็บเบสเทคโนโลยี (Web-Based Technology)	47
2.10 โปรแกรมจัดการฐานข้อมูล phpMyAdmin	51
2.11 โปรแกรมพัฒนาเว็บเพจ Adobe Dreamweaver	52
2.12 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 การศึกษาข้อมูล	57
3.2 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	57
3.3 แบบแผนการวิจัย	57
3.4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	58
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	61
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	63
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
4.1 ผลการออกแบบฐานข้อมูล	64
4.2 ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านระบบสารสนเทศ	71
4.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจในการใช้ระบบสารสนเทศ	72
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผล	77
5.2 อภิปรายผล	78
5.3 ข้อเสนอแนะ	79
บรรณานุกรม	80
ภาคผนวก ก	81
ภาคผนวก ข	93
ประวัติผู้วิจัย	97

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1 สรุปการทำงานในขั้นตอนการค้นหาและการเลือกสรร โครงการ (Project Identification/Selection)	15
2-2 สรุปการทำงานในขั้นตอนการเริ่มต้นและวางแผน โครงการ (Project Initiating and Planning)	15
2-3 สรุปการทำงานในขั้นตอนการวิเคราะห์ระบบ (System Analysis)	16
2-4 สรุปการทำงานในขั้นตอนการออกแบบเชิงตรรกะ (Logical Design)	17
2-5 สรุปการทำงานในขั้นตอนการออกแบบเชิงกายภาพ (Physical Design)	18
2-6 สรุปการทำงานในขั้นตอนพัฒนาและติดตั้งระบบ (System Implementation)	19
2-7 สรุปการทำงานในขั้นตอนการซ่อมบำรุงระบบ (System Maintenance)	19
4-1 Data Dictionary ของ Admin	65
4-2 Data Dictionary ของ WebData	65
4-3 Data Dictionary ของ Data_Type	66
4-4 Data Dictionary ของ Community	66
4-5 Data Dictionary ของ Products	66
4-6 Data Dictionary ของ Products_Group	67
4-7 Data Dictionary ของ Location	67
4-8 Data Dictionary ของ Location_Type	68
4-9 Data Dictionary ของ News_Type	68
4-10 Data Dictionary ของ News	69
4-11 Data Dictionary ของ KM	69
4-12 Data Dictionary ของ Comment	70
4-13 Data Dictionary ของ Contact	70
4-14 ผลการประเมินผลความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานต่อการนำเข้าสู่ข้อมูล	73
4-15 ผลการประเมินผลความพึงพอใจของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อกระบวนการทำงาน และรายงาน	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4-16	สรุปผลการประเมินผลความพึงพอใจของกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ต่อการนำเข้าสู่ข้อมูล กระบวนการทำงานและการรายงาน	75
4-17	แสดงจำนวนกลุ่มผู้ใช้ระบบสารสนเทศจำแนกตามคณะ	75
4-18	ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มผู้ใช้ที่มีต่อระบบสารสนเทศ	76

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1-1 ตลาดนางเลิ้งและโรงภาพยนตร์เฉลิมธานี	2
2-1 แสดงกระบวนการทำงานของระบบสารสนเทศ	10
2-2 แสดงถึงข้อมูลที่ผ่านการกระบวนการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสารสนเทศ	11
2-3 แสดงวงจรการพัฒนาแบบ SDLC	20
2-4 แสดงขั้นตอนการพัฒนาแผนภาพกระแสข้อมูล (Data Flow Diagram: DFD)	22
2-5 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการออกแบบแผนภาพกระแสข้อมูล	23
2-6 Boundaries และ การ Duplicate Boundaries	25
2-7 ตัวอย่าง Data Store ลักษณะต่าง ๆ	25
2-8 ตัวอย่างการ โพรเซส (Process)	25
2-9 แสดงแบบฟอร์มของคำอธิบายการประมวลผลข้อมูล (Process Description)	26
2-10 ขั้นตอนในการพัฒนาฐานข้อมูล	31
2-11 แสดงเค้าร่าง (Schema) ของฐานข้อมูลแต่ละระดับ	35
2-12 แสดงหลักการทำงานของเว็ลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web)	43
2-13 หลักการทำงานของภาษาสคริปต์ PHP	47
2-14 โปรแกรม phpMyAdmin	51
2-15 หน้าต่างเริ่มต้นของการเข้าสู่โปรแกรม	52
2-16 แสดงส่วนประกอบของ Welcome Screen	53
2-17 แสดงหน้าต่างทำงานของ Adobe Dreamweaver	54
3-1 แสดงการกำหนดความต้องการของระบบสารสนเทศฯ	60
ก-1 แสดงไฟล์ AppServ-win32-2.5.7.exe	82
ก-2 แสดงการติดตั้งโปรแกรม AppServ ขั้นตอนที่ 1	82
ก-3 แสดงการติดตั้งโปรแกรม AppServ ขั้นตอนที่ 2	83
ก-4 แสดงการติดตั้งโปรแกรม AppServ ขั้นตอนที่ 3	83
ก-5 แสดงการติดตั้งโปรแกรม AppServ ขั้นตอนที่ 4	84
ก-6 แสดงการติดตั้งโปรแกรม AppServ ขั้นตอนที่ 5	84
ก-7 แสดงการติดตั้งโปรแกรม AppServ ขั้นตอนที่ 6	85
ก-8 แสดงการติดตั้งโปรแกรม AppServ ขั้นตอนที่ 7	85

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
ก-9 แสดงการติดตั้งโปรแกรม AppServ ขั้นตอนที่ 9	86
ก-10 แสดงไฟล์ และ Directory	86
ก-11 แสดงหน้าจอ http://localhost	87
ก-12 แสดงการเข้าใช้ phpMyAdmin	87
ก-13 แสดงหน้า phpMyAdmin	88
ก-14 แสดงเว็บเพจหน้าแรกของเว็บ	89
ก-15 แสดงเว็บเพจหน้ากลุ่มสตรีนางเล็งสร้างสรรค์	90
ก-16 แสดงเว็บเพจหน้าสินค้าในชุมชน	90
ก-17 แสดงเว็บเพจหน้าร้านสาธิตแม่สะอิ่ง	91
ก-18 แสดงเว็บเพจหน้าร้านใส่กรอกปลาแนม	92

บทที่ 1

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็ว การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อส่งเสริมกิจกรรมชุมชนนางเลิ้ง กรุงเทพมหานคร จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลชุมชน การใช้อินเทอร์เน็ตในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเป็นที่นิยมใช้อย่างแพร่หลาย เนื่องจากช่วยให้ข่าวสาร กิจกรรมต่างๆ เผยแพร่ไปได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังพัฒนาให้เป็นระบบสารสนเทศที่ประกอบด้วย ฐานข้อมูลต่างๆ ทำให้ค้นหาข้อมูลต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว และเป็นเว็บไซต์ ทำให้เข้าชมได้ง่าย จากสถานที่ต่างๆ ที่อินเทอร์เน็ตเข้าถึงได้อีกด้วย

- 1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- 1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 1.3 ขอบเขตของการวิจัย
- 1.4 นิยามคำศัพท์
- 1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรุงเทพมหานคร มีประชากรทั้งสิ้น 5,701,394 คน (สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง, 31 ธ.ค. 2554) เป็นหน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่น มีพื้นที่ประมาณ 1,500 ตารางกิโลเมตร แบ่งหน่วยการปกครองออกเป็น 50 เขต โดยสภาพพื้นที่แต่ละเขตมีความแตกต่างกัน ซึ่งเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เป็นเขตชั้นในที่มีความเจริญสูง และมีประชากรทั้งสิ้น 52,481 คน (สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง, 31 ธ.ค. 2554)

ชุมชนนางเลิ้งเป็นชุมชนเก่าแก่แห่งหนึ่งของพระนคร เดิมมีฐานะเป็นอำเภอ แต่ปัจจุบันรวมเข้าด้วยกันกับเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เหลือเพียงชื่อชุมชนเท่านั้น พื้นที่ปัจจุบันอยู่ในแขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย และแขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต ทิศเหนือจรดถนนพิษณุโลก ทิศตะวันออกจรดถนนหลานหลวง ทิศตะวันตกจรดถนนราชดำเนินนอกและทิศใต้จรดถนนจักรพรรดิพงษ์

ชุมชนนางเลิ้ง หรือชุมชนตลาดนางเลิ้ง ตั้งอยู่ในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร เดิมมีฐานะเป็นอำเภอนางเลิ้ง ในปี พ.ศ. 2460 ได้ถูกยุบรวมเข้ากับอำเภอป้อมปราบศัตรูพ่าย เป็นชุมชนเก่าแก่ ที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน ตลาดนางเลิ้ง ตั้งอยู่บนถนนนครสวรรค์ เป็นตลาดบกแห่งแรกของประเทศไทย ที่มีชื่อเสียงด้านอาหารคาวหวานและขนมโบราณที่มีชื่อเสียง เช่น ไข่

กรอกปลาแถม สาเกไต้หมู ขนมหาเย็บ ห่อหมก ข้าวเกรียบปากหม้อ เป็ดย่าง บะหมี่ ข้าวเหนียวสังขยา ขนมหีบกล้วย ขนมหอคไล้ ฯลฯ ตลาดนางเลิ้งก่อตั้งในสมัยรัชกาลที่ 5 และเปิดเป็นทางการเมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2443 โดยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จเป็นองค์ประธานในพิธีเปิด

ตลาดนางเลิ้ง เดิมมีชื่อเรียกว่า “บ้านสนามควาย” ก่อนจะเรียกว่า “อีเลิ้ง” ตามชื่อตุ่มชนิดหนึ่งของชาวมอญ ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น “นางเลิ้ง” ในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม นัยว่า เพื่อความสุภาพตามธรรมเนียมนิยมในยุค “เชื้อผู้นำ พันภัย”

ภาพที่ 1-1 ตลาดนางเลิ้งและ โรงภาพยนตร์เฉลิมธานี

ในสมัยก่อนชาวบางกอกนิยมเดินทางเฉพาะทางน้ำ จึงไม่มีตลาดบกตั้งเป็นหลักแหล่งเพราะชาวบ้านนิยมพายเรือนำของในสวนมาขายเองตามสองฝั่งคลอง ตลาดนางเลิ้ง จึงเป็นตลาดบกแห่งแรกที่เปิดให้บริการในสมัยรัชกาลที่ 5 ในปี พ.ศ. 2443 และวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2555 ตลาดนางเลิ้งมีอายุครบ 112 ปี ย่างเข้า 113 ปี ในย่านนางเลิ้งนี้นับว่าเป็นศูนย์รวมความบันเทิงใจกลางกรุง เพราะเป็นที่ตั้งของ ราชตฤณมัยสมาคม (สนามม้านางเลิ้ง) โรงภาพยนตร์ศาลาเฉลิมธานี ซึ่งชาวบ้านเรียกกันติดปากว่า “โรงหนังนางเลิ้ง” โรงภาพยนตร์แห่งนี้เป็นอาคารไม้สองชั้น เปิดฉายภาพยนตร์ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2461 สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 6 จึงมีอายุเก่าแก่กว่า 80 ปี เคยจุจำนวนคนดูได้มากถึง 300 – 400 คน ภายหลัง เหลือผู้ดูเพียงไม่ถึง 10 คน จึงต้องเลิกฉายไปเมื่อปี พ.ศ. 2536 ปัจจุบันเป็นเพียงโกดังเก็บของ

ตั้งแต่ครั้งหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้มีการก่อสร้างอาคารพาณิชย์บริเวณ 2 ฟังถนนนครสวรรค์ มากขึ้น เมื่อเกิดแหล่งชุมชน ตลาดนางเลิ้ง อาคารพาณิชย์ เหล่านี้ จึงเป็นที่ตั้งของร้านค้าเครื่องอุปโภคบริโภค ที่มีชื่อเสียงหลายร้านมาจนปัจจุบัน ด้านหลังอาคารพาณิชย์ก็เกิดเป็นชุมชน รวมทั้งมีโรงหมิงนคร โสเภณีหรือบ้าน โคมเขียวเกิดขึ้นบริเวณตรอกสะพานยาววัดแคนางเลิ้งด้วย

นอกจากนี้ ยังได้เกิดสถานพยาบาล ที่ทันสมัยขึ้น คือ โรงพยาบาลมิชชั่น และเกิดสถานศึกษาขึ้นหลายแห่ง เช่น สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพัฒนชกการพระนคร ซึ่งประชาชนทั่วไปรู้จักในนาม "พัฒนชกการพระนคร" ซึ่งเป็นสถานศึกษาด้านวิชาชีพพัฒนชกการอันเก่าแก่และมีชื่อเสียงมาแต่อดีต ปัจจุบันได้ยกฐานะขึ้นเป็น คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ศูนย์พัฒนชกการพระนคร ตั้งอยู่บริเวณวังสน หรือวังนางเลิ้ง ซึ่งเป็นวังของพระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ชาวชุมชนนางเลิ้งเรียกพระองค์ว่า “เสด็จเตี้ย” ทรงเป็นที่รักเคารพเทิดทูน ของทุกๆ คน และทรงเป็นพระบิดาแห่งราชนาวีไทย อีกด้วย นอกจากนี้ยังมี โรงเรียนราชวินิตมัธยม ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานกำเนิด เมื่อ พ.ศ. 2520 ตั้งอยู่ตรงข้ามกับ “พัฒนชกการพระนคร”

สมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ยุบอำเภอสามยอดรวมกับอำเภอป้อมปราบศัตรูพ่าย พ.ศ. 2460 ให้ยุบอำเภอนางเลิ้ง ถนนหลานหลวง (หน้าโรงแรมราชศุภมิตร) ตำบลโสมนัส ต่อมา พ.ศ. 2514 ได้ย้ายอำเภอป้อมปราบศัตรูพ่าย จากถนนหลานหลวง ไปอยู่ที่ เลขที่ 50 ถนนสุกมิตร แขวงวัดโสมนัส และเปลี่ยนจากอำเภอ เป็นเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ที่มีพื้นที่การปกครองแบ่งเป็น 5 แขวง คือ แขวงป้อมปราบ แขวงวัดเทพศิรินทร์ แขวงคลองมหานาค แขวงบ้านบาตร แขวงวัดโสมนัส และมีชุมชนในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย 16 ชุมชน ได้แก่

ชุมชน วัดโสมนัส	ตั้งอยู่ถนนกรุงเกษม ติดวัดโสมนัสวรวิหาร แขวงวัดโสมนัส
ชุมชน สุคนิมิต 1	ติดกับตลาดนางเลิ้ง บริเวณซอยนางเลิ้ง 1 แขวงวัดโสมนัส
ชุมชน สุคนิมิต 2	ติดกับตลาดนางเลิ้ง เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
ชุมชน วัดสุนทรธรรมทาน	ถนนพะเนียง แขวงวัดโสมนัส
ชุมชน จักรพรรดิพงษ์	ถนนจักรพรรดิพงษ์ แขวงวัดโสมนัส
ชุมชน สิตาราม	ตั้งอยู่ระหว่างถนนจักรพรรดิพงษ์ กับ วัดสิตาราม แขวงคลองมหานาค
ชุมชน หลังศูนย์การค้าวรจักร	ตั้งอยู่ที่ถนนศูนย์การค้าวรจักร (ตรงข้ามวัดสระเกศฯ)
ชุมชน มัสยิดมหานาค	ตั้งอยู่หลังมัสยิดมหานาค ใกล้ตลาดโบ๊เบ๊ แขวงคลองมหานาค
ชุมชน ดำรงรักษ์	ตั้งอยู่ถนนดำรงรักษ์ ใกล้กรมประชาสัมพันธ์ แขวงคลองมหานาค
ชุมชน วุฒิชัย	ตั้งอยู่ถนนดำรงรักษ์ ติดกับกรมประชาสัมพันธ์ แขวงคลองมหานาค
ชุมชน วัดสระเกศ	ตั้งอยู่ในซอยคลองมวัดสระเกศ แขวงบ้านบาตร
ชุมชน บ้านบาตร	ตั้งอยู่ในซอยบ้านบาตร แขวงบ้านบาตร
ชุมชน บ้านดอกไม้	ตั้งอยู่หลังตลาดวรจักร ซอยบ้านดอกไม้ แขวงบ้านบาตร
ชุมชน วังแดง	ตั้งอยู่ตรอกหิรัญ ตรงข้ามคลองถม
ชุมชน ตรอกมะขาม	ตั้งอยู่ถนนสันติไมตรี วงเวียน 22 กรกฎาคม แขวงเทพศิรินทร์

ในปัจจุบัน แม้ ชุมชนนางเลิ้ง จะแยกออกเป็น ชุมชนสุกนิมิต 1 และ ชุมชนสุกนิมิต 2 แต่ชุมชนนางเลิ้ง ยังเป็นชื่อที่เรียกขานกันในย่านนางเลิ้ง และยังคงเป็นชุมชนที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ มีสถานที่สำคัญทั้งของราชการและเอกชนตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก ควรแก่การศึกษาและการอนุรักษ์สืบไป แต่ยังไม่มีการประชาสัมพันธ์ถึงคุณค่าของชุมชนให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง มีเพียงการแนะนำร้านอาหาร ร้านขนม หรือรู้จักสนามม้านางเลิ้ง (ราชตฤณมัยสมาคม) ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรมอันทรงคุณค่า ที่ควรเผยแพร่ไปทั่วโลก ยังไม่มีการดำเนินการพัฒนาทั้งระบบฐานข้อมูลและการเผยแพร่อย่างเป็นระบบ

เทคโนโลยีสารสนเทศ ในปัจจุบันได้ก้าวหน้าไปมาก เป็นส่วนหนึ่งในการดำรงชีวิตของผู้คน เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม เป็นส่วนสำคัญในการเผยแพร่ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา วิทยาศาสตร์ ชุมชน รวมถึง องค์ความรู้ต่าง ๆ ให้กว้างไกล การนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ส่งเสริมกิจกรรมชุมชน จะทำให้ชุมชนเป็นที่รู้จักกว้างขวางยิ่งขึ้น และเป็นการจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ ของชุมชนให้คงอยู่ สามารถสืบค้นได้ต่อไปในภายหน้า

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อส่งเสริมกิจกรรมชุมชน กรณีศึกษา ชุมชนนางเลิ้ง กรุงเทพมหานคร ที่มีประสิทธิภาพ
- 1.2.2 เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลสำหรับชุมชน
- 1.2.3 สามารถเพิ่ม ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ค้นหา ข้อมูลได้รวดเร็ว และถูกต้อง
- 1.2.4 สามารถเผยแพร่กิจกรรมของชุมชนให้เป็นที่รู้จักมากขึ้นผ่านเว็บไซต์

1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย

- 1.3.1 พัฒนาระบบด้วยเว็บเบส ที่สามารถจัดการฐานข้อมูลและเว็บไซต์ได้
- 1.3.2 ข้อมูลในการพัฒนาระบบ จำกัดในส่วนชุมชนนางเลิ้ง เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร
 - 1.3.3 ประชากร คือ ประชาชนในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย จำนวน 52,481 คน (สำนักทะเบียนราษฎร : 2554)
 - 1.3.4 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรในชุมชนนางเลิ้ง เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย วิธีเลือกแบบเจาะจง จำนวน 30 คน เพื่อทำการทดสอบระบบ

1.4 นิยามคำศัพท์

- 1.4.1 องค์ความรู้ชุมชน คือ ข้อมูลที่สำคัญของชุมชน เป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นในอดีต ซึ่งมีประวัติความเป็นมาและมีการสืบทอดข้อมูลเหล่านั้นมาจนถึงปัจจุบัน ข้อมูลต่าง ๆ ที่นำมาเผยแพร่ ถือเป็นองค์ความรู้ เพื่อเป็นวิทยาทานให้กับบุคคลที่สนใจ
- 1.4.2 Administrator คือ ผู้ที่มีหน้าที่ในการบริหารจัดการข้อมูลบนเว็บไซต์และมีสิทธิ์ในการควบคุมดูแลการใช้งานของผู้ใช้ระบบทั้งหมด เช่น การอัปโหลด (Upload) ข้อมูล การลบ (Delete) ข้อมูล การแก้ไข (Update) ข้อมูลภายในเว็บไซต์ เรียกกันทั่วไปว่า ผู้ดูแลระบบ
- 1.4.3 CMS (Content Management System) คือ ระบบที่นำมาช่วยในการสร้างและบริหารเว็บไซต์สำเร็จรูป เพื่อช่วยลดทรัพยากรในการพัฒนา (Development) บริหาร (Management) เว็บไซต์ในเรื่องของกำลังคน ระยะเวลาและงบประมาณที่ใช้ในการสร้าง การควบคุมดูแลเว็บไซต์ โดยส่วนใหญ่จะนำเอาภาษาสคริปต์ (Script Languages) ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาใช้ ปัจจุบันซอฟต์แวร์ที่ใช้สร้าง CMS มีหลากหลาย เช่น PostNuke, PHP-Nuke, Mambo, eNvolution, MD-Pro, XOOPs, OpenCMS, Plone, JBoss, Drupal เป็นต้น
- 1.4.4 เครื่องเซิร์ฟเวอร์ (Server) คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ทำหน้าที่ให้บริการข้อมูล ในรูปแบบของสื่อผสมผ่านระบบเครือข่าย โดยสามารถแสดงผลผ่านโปรแกรมอินเทอร์เน็ตเบราว์เซอร์ คอมพิวเตอร์ที่ทำหน้าที่เป็น Server นั้น จะใช้เครื่องระดับ PC (Personal Computer) ไปจนถึงซูเปอร์คอมพิวเตอร์ ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปริมาณของข้อมูล ความซับซ้อนของงาน ตลอดจนระยะทาง Server มีหน้าที่สนับสนุนคอมพิวเตอร์ในเครือข่าย การเก็บข้อมูลจำนวนมาก และ โปรแกรมประยุกต์ต่างๆ แล้วส่งป้อนให้แก่ลูกข่ายตามความต้องการของแต่ละ Client

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.5.1 เว็บไซต์ชุมชนนางเลิ้ง เป็นที่แพร่หลาย ช่วยให้นางเลิ้งเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปอย่างเป็นระบบ
- 1.5.2 ชุมชนอื่นๆ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางเผยแพร่กิจกรรมของชุมชนได้
- 1.5.3 เป็นแนวทางให้เขตอื่นๆ ได้นำไปใช้บริหารจัดการชุมชน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อส่งเสริมกิจกรรมชุมชนนางเลิ้ง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทั้งจากงานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำการวิเคราะห์และออกแบบระบบให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้

- 2.1 สารสนเทศและระบบสารสนเทศ
- 2.2 การวิเคราะห์และออกแบบระบบ
- 2.3 เครื่องมือในการวิเคราะห์และออกแบบระบบ
- 2.4 วิศวกรรมซอฟต์แวร์และการตรวจสอบคุณภาพ
- 2.5 การพัฒนาฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์
- 2.6 เทคโนโลยีเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- 2.7 ระบบจัดการฐานข้อมูล MySQL
- 2.8 โปรแกรมภาษาสคริปต์ PHP
- 2.9 เว็บไซต์เทคโนโลยี
- 2.10 โปรแกรมจัดการฐานข้อมูล phpMyAdmin
- 2.11 โปรแกรมพัฒนาเว็บเพจ Adobe Dreamweaver
- 2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเผยแพร่กิจกรรมของชุมชนผ่านทางเว็บไซต์

เครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือ ที่รู้จักกันทั่วไปว่า เวิลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web) เป็นเทคโนโลยีที่ออกแบบมาให้เป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ เรียกโดยย่อว่า “เว็บ” ความสามารถของเทคโนโลยีเว็บมีความสามารถในการทำงานหลายรูปแบบและหลากหลายมากยิ่งขึ้น ทำให้การประยุกต์ใช้งานต่างๆ บนเว็บเป็นไปอย่างหลากหลาย ตั้งแต่การประกาศข่าวสารธรรมดา ไปจนถึงการทำธุรกรรม การค้าขายบนเว็บ หรือที่เรียกว่า พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ตัวอย่างของการประยุกต์ใช้งานที่แสดงให้เห็นถึงการใช้นวัตกรรมของเว็บได้แก่ กระดานข่าว (Newsletter) เอกสารประชาสัมพันธ์ (Catalog/ Brochure) ห้องแสดงสินค้า (Showroom) ศูนย์ให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ (Internet Service Center) การศึกษาทางไกล (Distance Education) ธุรกิจออนไลน์ (Online Business) เป็นต้น (ทฤษฎี พงษ์ เพื่อวุฒิ, 2543)

2.1 สารสนเทศและระบบสารสนเทศ

ระบบ (System) คือ กระบวนการต่างๆ ที่อยู่ในเครือข่ายเดียวกันและมีความสัมพันธ์กันระหว่างขบวนการเหล่านั้น และเชื่อมต่อกันเพื่อทำงานใดงานหนึ่งให้บรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้

ระบบ (System) คือ กลุ่มขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำงานร่วมกัน เพื่อจุดประสงค์อันเดียวกัน

ลักษณะของระบบ
ระบบมีลักษณะที่ควรรู้และศึกษา ดังนี้

1. ระบบหมายถึง การรวมของส่วนย่อยๆ ที่เกี่ยวข้องกัน ตั้งแต่ 1 ส่วนขึ้นไป เป็นหน่วยเดียวกัน เพื่อวัตถุประสงค์ หรือมีความมุ่งหมายอย่างเดียวกัน เช่น ระบบราชการแผ่นดิน ประกอบด้วยกระทรวง ทบวง กรม และ กองต่างๆ หรือ ระบบสุริยะจักรวาล ประกอบด้วย ดวงดาวต่างๆ ที่อยู่กันเป็นกลุ่มเดียวกัน

2. ระบบ หมายถึง ระบบการทำงานขององค์การต่างๆ ที่ประกอบด้วยระบบย่อยๆ หลายระบบรวมกันและทำงานร่วมกัน ซึ่งจะต้องมีการปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อประโยชน์หรือโดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันหรืออย่างเดียวกัน เช่น ระบบโรงเรียน ระบบโรงพยาบาล ระบบธนาคาร ระบบบริษัท ระบบห้างร้าน เป็นต้น

3. การทำงานของหน่วยย่อยต่างๆ ของระบบ จะต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องประสานกัน โดยมีวัตถุประสงค์หรือความมุ่งหมายร่วมกันหรืออย่างเดียวกัน ในองค์กรหนึ่ง อาจแบ่งออกเป็นหลายฝ่าย หรือหลายแผนก โดยแต่ละฝ่ายหรือแต่ละแผนกจะมีหน้าที่ในการทำงานเพื่อวัตถุประสงค์เดียวกัน

4. ระบบอาจถูกจำแนกเป็นประเภทใดประเภทหนึ่ง หรือ หลายประเภท ทั้งนี้ สุดแต่ว่าใครเป็นผู้จำแนก จะเห็นว่าควรแบ่งหรือควรจัดเป็นประเภทใด เช่น เป็นระบบเปิด หรือ ระบบปิด ระบบเครื่องจักร หรือ ระบบกึ่งเครื่องจักร เป็นต้น

องค์ประกอบของระบบ โดยทั่วไปแล้วมักจะแบ่งองค์ประกอบ ออกเป็น 2 องค์ประกอบใหญ่ๆ คือ

1. องค์ประกอบแบบ 6 M

- Man หมายถึง คน
- Money หมายถึง เงิน
- Material หมายถึง วัสดุ
- Machine หมายถึง เครื่องจักร
- Management หมายถึง การบริหารระบบ

-Morale หมายถึงขวัญและกำลังใจ
ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 Man หมายถึง บุคลากร หรือ ผู้ที่จะต้องเกี่ยวข้องกับกระบวนการ หรือหมายถึงทุกคนที่เกี่ยวข้องกับระบบนั่นเอง อาจจะประกอบไปด้วยผู้บริหารระดับต่างๆ ซึ่งจะมีทั้งผู้บริหาร ระดับสูง ระดับกลาง และระดับปฏิบัติงาน และอาจจะประกอบด้วยนักวิชาการในระดับต่างๆ แต่จะนับรวมลูกค้าหรือ ผู้บริโภค ซึ่งเป็นผู้ที่มีความสำคัญไม่น้อยของระบบด้วยหรือไม่ ก็ย่อมสุดแล้วแต่นักวิชาการทางด้านบริหารระบบจะตัดสินใจ

1.2 Money หมายถึง เงินหรือทรัพย์สินที่มีค่าเป็นเงินของระบบ เช่น เงินทุน เงินสด เงินหมุนเวียน เงินค่าใช้จ่าย หรือเงินรายรับ รายจ่ายต่างๆ เหล่านี้ เป็นต้น ถ้าการเงินของระบบไม่ดีพอแล้ว ระบบนั้นย่อมจะประสบกับความยุ่งยากได้ เพราะฉะนั้น ระบบธุรกิจทุกชนิดจะต้องมีความระมัดระวัง ในเรื่องของการเงินเป็นพิเศษ

1.3 Material หมายถึง ตัวสินค้าหรือ วัสดุที่ใช้ในการผลิตสินค้า ซึ่งเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญของระบบไม่น้อย ปัญหาในเรื่อง Material หรือสินค้าและวัสดุนี้ มี 2 ประการใหญ่ๆ

1.3.1 ประเภทแรกเป็นการขาดแคลนวัสดุ เช่น การขาดวัตถุดิบสำหรับใช้ในการผลิตสินค้า ของโรงงานอุตสาหกรรม

1.3.1 ประการที่สอง คือ การมีวัตถุดิบมากเกินไปเกินต้องการ เช่น มีสินค้าที่จำหน่าย หรือขายไม่ออกมากเกินไปนั่นเอง

1.4 Machine หมายถึง เครื่องจักร อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ในโรงงาน หรือในสำนักงาน ซึ่งนับว่าเป็นองค์ประกอบที่สร้างปัญหา ให้กับระบบอย่างสำคัญอีกเช่นกัน

1.5 Management หมายถึง การบริหารจัดการระบบ ซึ่งเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ทำให้ระบบเกิดปัญหา เพราะการบริหารที่ไม่ดีหรือการบริหารที่ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ของสภาวะแวดล้อม หรือไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจและการเมือง

1.6 Morale หมายถึง ขวัญและกำลังใจของบุคคลในระบบ หรือหมายถึง ค่านิยมของคนที่มีต่อระบบหรือต่อองค์กรมากกว่า ซึ่งเป็นค่านิยม ของคนในระบบที่มีขวัญและกำลังใจ ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2. องค์ประกอบแบบ 4 ส่วน

2.1 Input ข้อมูล หรือ ระบบข้อมูลที่ใช้เข้าสู่ระบบเพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ในการสารสนเทศเพื่อการบริหาร หรือเพื่อการตัดสินใจ ข้อมูลหลายอย่างมีอยู่หลายลักษณะด้วยกัน เช่น ใบเสร็จรับเงิน ใบส่งซื้อสินค้า เป็นต้น

2.2 Processing การประมวลผล

- การปฏิบัติงานตามขั้นตอนต่างๆ
- การควบคุมการปฏิบัติงาน
- การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน
- การรวบรวมผลข้อมูล
- การตรวจสอบข้อมูล
- การ Update ข้อมูล
- การประมวลผลข้อมูลเพื่อให้ได้ Output

2.3 Output ผลการปฏิบัติงานต่างๆ

- ข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติงาน
- ข้อมูลที่ได้จากการประมวลผล
- ใบรายงานต่างๆ จากการปฏิบัติงาน
- ใบบันทึกการปฏิบัติงาน
- การทำทะเบียนและบัญชีต่างๆ

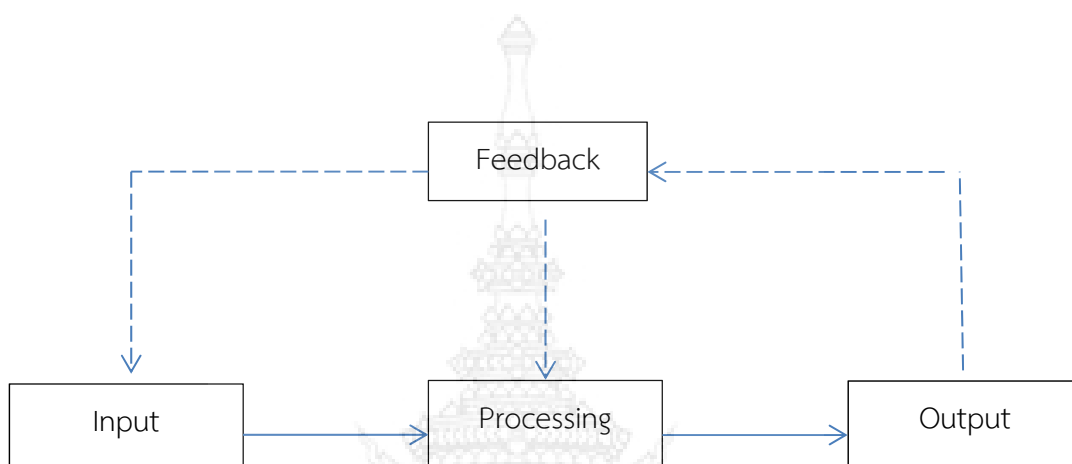
2.4 Feedback ข้อมูลย้อนกลับหรือผลสะท้อนที่ได้จากการปฏิบัติงาน

ระบบสารสนเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศ

ระบบ (System) หมายถึง การนำองค์ประกอบต่าง ๆ อันได้แก่ คน (People) ทรัพยากร (Resource) แนวคิด (Concept) และ กระบวนการ (Process) มาผสมผสานการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ได้อ้างไว้ ซึ่งในโลกนี้มีระบบอยู่ด้วยกันมากมายหลายระบบ เช่น ระบบการเรียนการสอน ระบบบัญชี ระบบจัดซื้อ และระบบสารสนเทศ เป็นต้น โดยภายในระบบอาจประกอบไปด้วยระบบย่อยต่าง ๆ ที่ต้องทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน

ระบบสารสนเทศ (Information System) หมายถึง การรวบรวมองค์ประกอบต่างๆ (ข้อมูล การประมวลผล การเชื่อมโยง เครือข่าย) เพื่อนำเข้า (Input) สู่อุปกรณ์ใดๆ แล้วนำมาผ่านกระบวนการ

บางอย่าง (Process) ที่อาจใช้คอมพิวเตอร์ช่วยเพื่อเรียบเรียง เปลี่ยนแปลงและจัดเก็บ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ (Output) ที่สามารถใช้สนับสนุนการตัดสินใจทางธุรกิจได้

ภาพที่ 2-1 แสดงกระบวนการทำงานของระบบสารสนเทศ

Input คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลหรือองค์ประกอบของระบบ เช่น ข้อมูล (Data) หรือสารสนเทศ (Information) เพื่อนำไปทำการประมวลผลต่อไป เช่น การเก็บข้อมูลที่เป็นคะแนนสอบของนักศึกษา เพื่อที่จะนำไปสู่การคำนวณให้เป็นเกรด การ Input ข้อมูลอาจจะกระทำได้โดยใช้มือหรือเครื่องคอมพิวเตอร์ก็ได้ขึ้นอยู่กับองค์กรณ์นั้นๆ หรืออาจจะเป็นอุปกรณ์นำเข้าข้อมูล (Input Device) อื่นๆ เช่น สแกนเนอร์ เครื่องบันทึกเสียง เป็นต้น

Processing คือ การประมวลผล เป็นการเปลี่ยนแปลง หรือแปรสภาพ ข้อมูลนั้นที่นำเข้าสู่ระบบ (Input) เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ (Output) ที่สามารถใช้ได้ในการตัดสินใจได้โดยการเปลี่ยนแปลงหรือแปรสภาพนั้นอาจจะเป็นการคำนวณ เปรียบเทียบหรือวิธีการอื่นๆ ก็ได้ เช่น จากคะแนนสอบของนักเรียน เมื่อนำเข้าสู่ระบบแล้วทำการแปรสภาพคะแนนโดยการคำนวณให้เป็นเกรด และจัดเก็บไว้เพื่อใช้ในการออกรายงานผลการเรียนของนักศึกษาต่อไป

Output คือ ผลลัพธ์ที่ได้เนื่องจากการประมวลผลข้อมูลหรือสารสนเทศ แสดงอยู่ในรูปแบบของรายงาน (Report) หรือเป็นแบบฟอร์มต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานทางธุรกิจต่อไป เช่น รายงานผลการเรียนของนักศึกษาซึ่งได้จากการคำนวณเกรดจากคะแนนสอบทั้งหมดของนักศึกษา รายงานยอดการสั่งซื้อวัตถุดิบรายเดือน รายงานยอดค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดรายสัปดาห์ (Petty Cash) เป็นต้น

Feedback คือ ผลลัพธ์ที่ทำให้เกิดการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ในการนำข้อมูลเข้า หรือ การประมวลข้อมูล เช่น ข้อผิดพลาดที่พบจากรายงานต่าง ๆ นั้นทำให้ทราบได้ว่า ในขณะที่นำข้อมูลเข้า หรือการประมวลผลนั้น อาจมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นทำให้เกิดการปรับปรุงพฤติกรรมในการทำงาน ขององค์กรเพื่อให้ความถูกต้องมากขึ้น ดังนั้น Feedback จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการทำงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นที่น่าพอใจ

การพัฒนาระบบสารสนเทศจำเป็นอย่างยิ่ง ที่นักวิเคราะห์ระบบเองจะต้องสร้างความเข้าใจ ให้ตรงกันระหว่างระบบสารสนเทศ จิตความสามารถของการพัฒนาระบบสารสนเทศ และความ ต้องการของผู้ใช้ระบบ ซึ่งควรศึกษาทำความเข้าใจความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบบสารสนเทศและกา พัฒนาระบบสารสนเทศ ดังต่อไปนี้ (กิตติ ภัคคีวัฒนะกุล และ พนิดา พานิชกุล, 2546)

ความแตกต่างระหว่างข้อมูลกับสารสนเทศ

ข้อมูล คือ เหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นประจำวันในการดำเนินธุรกิจขององค์กร เช่น รายการสั่งซื้อ สินค้าจากลูกค้า รายการส่งสินค้า ชื่อที่อยู่ลูกค้า ยอดขายในแต่ละวัน เป็นต้น ข้อมูลอาจเป็นได้หลาย ชนิด เช่น ตัวเลข ตัวอักษร รูปภาพ รูปถ่าย หรือแม้กระทั่งเสียง

สารสนเทศ คือ ข้อมูลที่ผ่านกระบวนการเก็บรวบรวมและเรียบเรียง เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ เช่น การนำเสนอยอดขายรายเดือนต่อผู้บริหาร ซึ่งยอดขาย รายเดือนนั้น ได้มาจากรวบรวมยอดขายของตัวแทนขายในแต่ละวัน

ภาพที่ 2-2 แสดงถึงข้อมูลที่ผ่านกระบวนการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสารสนเทศ

สารสนเทศที่ดี จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้ถูกต้องแม่นยำขึ้น และช่วยให้การ ประมวลการในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนหรือยอดขาย ใกล้เคียงกับความเป็นจริงที่จะ เกิดขึ้นได้มากที่สุด

คุณลักษณะของสารสนเทศ

สารสนเทศที่ดีย่อมนำไปสู่การตัดสินใจที่มีความผิดพลาดน้อยที่สุด หรือช่วยแก้ปัญหาให้ ได้มากที่สุดเมื่อผ่านกระบวนการนำเข้าข้อมูลที่มีความถูกต้อง และสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้คือ การ

คำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นหากเกิดความผิดพลาดในการตัดสินใจ ดังนั้นการคำนึงถึง ความมีประสิทธิภาพของสารสนเทศจะช่วยให้สามารถลดข้อผิดพลาดและค่าใช้จ่ายที่ไม่น่าจะเกิดขึ้นได้ คุณลักษณะของสารสนเทศที่ดีมีดังนี้

1. ความถูกต้อง (Accurate) สารสนเทศจะต้องไม่นำข้อมูล (Data) ที่ผิดพลาดเข้าสู่ระบบ เพราะเมื่อนำไปประมวลผลแล้ว จะทำให้ได้สารสนเทศที่ผิดพลาดตามไปด้วย ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า "Garbage in - Garbage out (GIGO)

2. ความสมบูรณ์ (Complete) สารสนเทศที่ดีจะต้องมีข้อมูลในส่วนสำคัญครบถ้วน เช่น ถ้าเป็นรายงานการสั่งซื้อวัตถุดิบรายเดือน หากไม่มียอดสั่งรวมแล้ว ก็ถือว่าเป็นสารสนเทศที่ไม่สมบูรณ์

3. ความคุ้มค่า (Economical) สารสนเทศที่ดีจะต้องผ่านกระบวนการที่มีต้นทุนน้อยกว่าหรือเท่ากับกำไรที่ได้จากการผลิต

4. ความยืดหยุ่น (Flexible) จะต้องสามารถนำสารสนเทศไปใช้ได้กับบุคคลหลายกลุ่ม เช่น รายงานยอดคงเหลือของวัตถุดิบที่มีอยู่จริง สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจเพื่อสั่งซื้อวัตถุดิบได้ โดยฝ่ายจัดซื้อ สามารถนำไปใช้ในการคำนวณการลงทุนได้และสามารถนำไปใช้ในการคำนวณยอดขายได้ เป็นต้น

5. ความเชื่อถือได้ (Reliable) ความน่าเชื่อถือของสารสนเทศนั้นขึ้นอยู่กับกรเก็บรวบรวมข้อมูลจาก แหล่งที่มาที่เชื่อถือได้

6. ตรงประเด็น (Relevant) สารสนเทศที่ดีต้องมีความสัมพันธ์กับงานที่ต้องการวิเคราะห์ หากเป็นสารสนเทศที่ไม่ตรงประเด็นจะทำให้เสียเวลาในการทำงาน

7. ความง่าย (Simple) สารสนเทศที่ดีต้องไม่ซับซ้อน กล่าวคือ ง่ายต่อการทำความเข้าใจ เพราะความซับซ้อนคือการมีรายละเอียดปลีกย่อยมากเกินไป จนทำให้ไม่ทราบความสำคัญที่แท้จริงของสารสนเทศที่ใช้ในการตัดสินใจนั้น

8. ความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน (Timely) ต้องเป็นสารสนเทศที่มีความทันสมัยอยู่เสมอ เมื่อต้องการใช้เพื่อการตัดสินใจจะทำให้มีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น เช่น ยอดจำหน่ายเสื้อกันหนาวในระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ไม่อาจนำมาประมาณการยอดจำหน่ายของเสื้อชนิดเดียวกันในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคมได้

9. ตรวจสอบได้ (Verifiable) สารสนเทศที่ดีต้องสามารถตรวจสอบความถูกต้อง โดยอาจตรวจสอบจากแหล่งที่มาของสารสนเทศ เป็นต้น

เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology)

เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ การผสมผสานการใช้งานระหว่างเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ (ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์) กับ เทคโนโลยีทางการสื่อสาร (ข้อมูล ภาพ เสียง และเครือข่าย) เพื่อช่วยให้การติดต่อสื่อสารและการส่งผ่านข้อมูลมีความสะดวกรวดเร็วมากขึ้น

ตัวอย่างของเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตโดยผ่านโทรศัพท์มือถือ (WAP) ปาล์มคอมพิวเตอร์ (Palm Computer) การประชุมทางไกล (Tele Conference) เป็นต้น

ชนิดของระบบสารสนเทศ

ปัจจุบันระบบสารสนเทศได้รับการพัฒนาขึ้นให้เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการทำงานทางด้านต่าง ๆ มากมายไม่ว่าจะเป็นด้านการตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาทางธุรกิจ ช่วยในการทำรายงานต่าง ๆ เพื่อนำเสนอข้อมูลช่วยประมวลที่เกิดขึ้นประจำวันในธุรกิจ ช่วยวิเคราะห์หาทางออกของปัญหา เป็นต้น การแบ่งประเภทของระบบสารสนเทศ ได้แก่

1. ระบบการประมวลผลข้อมูล (Transaction Processing Systems: TPS)
2. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (Management Information System: MIS)
3. ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support Systems: DSS)
4. ระบบผู้เชี่ยวชาญ (Expert Systems: ES)
5. ระบบสารสนเทศเพื่อสำนักงาน (Office Information Systems: OIS)
6. ระบบสารสนเทศส่วนบุคคลและสารสนเทศเพื่อการทำงานเป็นกลุ่ม (Personal and Work Group Information Systems)

ระบบการประมวลผลข้อมูล (Transaction Processing Systems : TPS)

เป็นระบบที่ช่วยในการจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลที่เกิดจากเหตุการณ์ประจำวันของธุรกิจ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า Data Processing System เช่น การจัดซื้อวัตถุดิบ ยอดสั่งซื้อสินค้าจากลูกค้า ยอดขาย การส่งของ การจอง ลงทะเบียน การออกใบแจ้งรายการสินค้า (Invoice) ใบสำคัญจ่ายเงิน เป็นต้น

คุณลักษณะของระบบการประมวลผลข้อมูล

1. สามารถจัดเก็บข้อมูลที่เกิดขึ้นประจำวันของการดำเนินธุรกิจได้ เช่น ประวัติลูกค้า รายการสั่งซื้อสินค้าจาก ลูกค้า
2. สามารถสร้างข้อมูลเพื่อดำเนินการธุรกิจได้ เช่น ออกใบกำกับภาษี ออกใบแจ้งหนี้ ออกใบรายการสินค้า

3. บำรุงรักษาข้อมูล (Data maintenance) โดยการปรับปรุงข้อมูล (เพิ่ม ลบ แก้ไข) ให้เป็นปัจจุบันมากที่สุดไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้า ชื่อที่อยู่ของลูกค้า รหัสสินค้า เป็นต้น สำหรับนักวิเคราะห์ระบบที่ทำการวิเคราะห์และออกแบบการประมวลผลข้อมูลนี้ สิ่งที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่

1. เวลาที่ใช้ในการตอบสนองการทำงาน (Response time) ต้องมีความรวดเร็ว
2. ความสามารถในการประมวลผลข้อมูลจำนวนมาก
3. ความถูกต้อง (Accuracy)
4. ความสอดคล้องของข้อมูล (Consistency) กรณีที่มีการประมวลผลพร้อมกันจากผู้ใช้หลายคน

ลานนา ดวงสิงห์ (2543) สรุปไว้ว่า ระบบสารสนเทศประมวลผลรายการ (Data Processing Systems : DPS) คือการประมวลผลข้อมูลที่มีการรวบรวมขึ้นในแต่ละงานขององค์กร ข้อมูลจะถูกเก็บไว้ในลักษณะของแฟ้มข้อมูล (File) ประมวลผลและปรับปรุงแก้ไขข้อมูลในช่วงเวลาของการทำงานนั้น ๆ เป็นลักษณะงานประจำ ผลลัพธ์ที่ออกมาอยู่ในรูปของรายงานหรือเอกสารของการทำงาน เช่น รายงานสินค้าที่ขายในแต่ละวัน แยกตามประเภทสินค้า เป็นต้น เหมาะสำหรับผู้บริหารใช้ในการตรวจสอบรายละเอียดของการทำงานประจำต่าง ๆ แต่ละงานในแต่ละวัน

ขั้นตอนการพัฒนากระบวนสารสนเทศแบบ SDLC

การพัฒนากระบวนสารสนเทศ เป็นการสร้างระบบงานใหม่หรือปรับเปลี่ยนระบบงานเดิมที่มีอยู่แล้วให้สามารถทำงานเพื่อแก้ปัญหาการดำเนินงานทางธุรกิจได้ตามความต้องการของผู้ใช้งาน โดยอาจนำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการนำข้อมูลเข้าสู่ระบบเพื่อประมวลผล เรียบเรียงและจัดเก็บทำให้ได้ผลลัพธ์ตามต้องการ ซึ่งการที่จะทำให้ระบบที่ต้องการพัฒนามีความเป็นไปได้สูงสุดที่จะทำได้สำเร็จและใช้งานได้นานที่สุดนั้น จะต้องดำเนินการตามวงจรการพัฒนากระบวน (System Development Life Cycle : SDLC) มีขั้นตอนโดยสังเขปดังนี้ (กิตติ ภัคดีวัฒน์กุล และ พนิดา พานิชกุล, 2546)

1. การค้นหาและเลือกสรร โครงการ (Project Identification and Selection)

เนื่องจากบุคลากรในองค์กร อาจต้องการพัฒนาระบบภายในองค์กรขึ้นมาหลากหลายโครงการ ที่ล้วนแต่เป็นการพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร แต่การดำเนินการพัฒนาระบบในทุก ๆ โครงการพร้อมกันอาจเป็นไปได้เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องของต้นทุนที่ใช้ในการพัฒนา การพัฒนาระบบงานสารสนเทศในขั้นตอนแรกของวงจรการพัฒนากระบวน (SDLC) เป็นต้น ขั้นตอนที่อยู่ถึงการค้นหาโครงการของระบบงานที่ต้องการพัฒนา และพิจารณาเลือกโครงการที่จะทำให้องค์กรได้รับผลตอบแทนมากที่สุด

เริ่มจากการที่ผู้บริหารขององค์กรหรือบุคลากรมีความต้องการที่จะพัฒนาระบบงาน จึงได้มีการแต่งตั้งกลุ่มบุคคลเพื่อค้นหาโครงการที่เห็นสมควรว่าควรไม่รับการพัฒนา จากกิจกรรมการค้นหาโครงการนี้ ส่งผลให้เกิดโครงการพัฒนาขึ้นหลายโครงการ ผู้บริหารและนักวิเคราะห์ระบบจะต้องทำการจำแนกกลุ่มของโครงการให้เป็นหมวดหมู่อย่างมีหลักเกณฑ์ เช่น จำแนกตามความสำคัญ หรือจำแนกตามผลตอบแทนที่จะได้รับ กิจกรรมสุดท้ายของขั้นตอนนี้จะทำการเลือกโครงการที่เหมาะสมที่สุด และตรงกับวัตถุประสงค์ (Objective) ขององค์กรนสถานการณ์ปัจจุบันมากที่สุด

ตารางที่ 2-1 สรุปการทำงานในขั้นตอนการค้นหาและการเลือกสรรโครงการ (Project Identification/Selection)

กิจกรรม	ตัวอย่างแผนภาพ เครื่องมือและเทคนิคที่ใช้
1. ค้นหาโครงการพัฒนาระบบที่เห็นสมควรได้รับการพัฒนา	ตารางเมตริกซ์ (Matrix Table)
2. จำแนกและจัดลำดับโครงการ	
3. เลือกโครงการที่เหมาะสมที่สุด	

2. การเริ่มต้นและวางแผนโครงการ (Project Initiating and planning)

เมื่อพิจารณาเลือกโครงการพัฒนาระบบได้แล้ว ขั้นตอนนี้จะรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อเริ่มต้นจัดทำโครงการที่ได้รับอนุมัติโดยเริ่มจากการจัดตั้งทีมงาน เพื่อเตรียมการดำเนินงาน จากนั้นทีมงานดังกล่าวร่วมกันค้นหา สร้างแนวทาง และเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดในการนำระบบใหม่มาใช้งาน เมื่อได้ทางเลือกที่ดีและเหมาะสมที่ดีและเหมาะสมที่สุดแล้ว ทีมงานจึงเริ่มวางแผนดำเนินงานโครงการ โดยศึกษาความเป็นไปได้ กำหนดระยะเวลาดำเนินงานแต่ละขั้นตอนและกิจกรรม เพื่อนำเสนอต่อผู้บริหารพิจารณาอนุมัติให้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

ตารางที่ 2-2 สรุปการทำงานในขั้นตอนการเริ่มต้นและวางแผนโครงการ (Project Initiating and planning)

กิจกรรม	ตัวอย่างแผนภาพ เครื่องมือและเทคนิคที่ใช้
1. เริ่มโครงการ	- เทคนิคการรวบรวมสารสนเทศและ
2. เสนอแนวทางเลือกในการนำระบบใหม่มาใช้งาน	ข้อเท็จจริง (Fact-Finding and Information Gathering)
3. วางแผนโครงการ	- เทคนิคการวิเคราะห์ต้นทุนและผลกำไร

	(Cost-Benefit Analysis) - PERT Chart - Gantt Chart
--	--

2.2 การวิเคราะห์และออกแบบระบบ

เป็นการศึกษาขั้นตอนการดำเนินงานของระบบเดิมเพื่อหาปัญหาที่เกิดขึ้น รวบรวมความต้องการในระบบใหม่จากผู้ใช้ระบบแล้วนำความต้องการเหล่านั้นมาศึกษาและวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ด้วยการเลือกใช้แบบจำลองต่างๆ ช่วยในการวิเคราะห์

2.2.1 เริ่มจากการศึกษาถึงขั้นตอนการดำเนินงานของระบบหรือระบบปัจจุบันว่าเป็นไปอย่างไรบ้าง ปัญหาที่เกิดขึ้นคืออะไร หลังจากนั้นจึงรวบรวมความต้องการในระบบใหม่จากผู้ใช้ระบบ โดยอาจจะมีการใช้เทคนิคในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น การออกแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ จากนั้นนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ด้วยการจำลองแบบข้อมูลเช่นการออกแบบจำลองขั้นตอนการทำงานจากระบบ (Process Model) แบบจำลองข้อมูล (Data Model) โดยมีการใช้เครื่องในการจำลองแบบชนิดต่าง ๆ เช่น แผนภาพกระแสข้อมูล (Data Flow Diagram) แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล (Entity Relationship Diagram) เป็นต้น

ตารางที่ 2-3 สรุปการทำงานในขั้นตอนการวิเคราะห์ระบบ (System Analysis)

กิจกรรม	ตัวอย่างแผนภาพ เครื่องมือและเทคนิคที่ใช้
1. ศึกษาขั้นตอนการทำงานจากระบบเดิม	- เทคนิคการรวบรวมสารสนเทศและ
2. กำหนดความต้องการในระบบใหม่จากผู้ใช้ระบบ	ข้อเท็จจริง (Fact-Finding and Information Gathering)
3. จำลองแบบขั้นตอนการทำงาน	- แผนภาพกระแสข้อมูล (Data Flow Diagram)
4. อธิบายขั้นตอนการทำงานจากระบบ	- แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของข้อมูล (E-R Diagram)
5. จำลองแบบข้อมูล	- พจนานุกรมข้อมูล (Data Dictionary) - ตัวต้นแบบ (Prototyping) - ผังงานระบบ (System Flowcharts) - เครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์และออกแบบระบบ (CASE-Tools)

2.2.2 การออกแบบเชิงตรรกะ (Logical Design)

เป็นขั้นตอนในการออกแบบลักษณะการทำงานของระบบ โดยการออกแบบในเชิงตรรกะนี้ ยังไม่ได้มีการระบุถึงคุณลักษณะของอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ เพียงแต่กำหนดถึงลักษณะของรูปแบบรายงานที่เกิดจากการทำงานของระบบ ลักษณะของการนำข้อมูลเข้าสู่ระบบและผลลัพธ์ที่ได้จากระบบ

ขั้นตอนการออกแบบเชิงตรรกะจะสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับขั้นตอนการวิเคราะห์ระบบเป็นอย่างมาก เนื่องจากอาจจะมีการนำแผนภาพที่แสดงถึงความต้องการของผู้ใช้ระบบที่ได้

จากขั้นตอนการวิเคราะห์ระบบมาทำการแปลงเพื่อให้ได้ข้อมูลเฉพาะของการออกแบบ (System Design Specification) ที่สามารถนำไปเขียนโปรแกรมได้สะดวกขึ้น เช่น การออกแบบส่วนนำเข้าข้อมูลและผลลัพธ์นั้นต้องอาศัยข้อมูลที่เป็น Data Flow ที่ปรากฏอยู่บนแผนภาพกระแสข้อมูลในขั้นตอนการวิเคราะห์ระบบ

ตารางที่ 2-4 สรุปการทำงานในขั้นตอนการออกแบบเชิงตรรกะ (Logical Design)

กิจกรรม	ตัวอย่างแผนภาพ เครื่องมือและเทคนิคที่ใช้
1. ออกแบบแบบฟอร์มข้อมูลและรายงาน (Form/report)	- แผนภาพกระแสข้อมูล (Data Flow Diagram)
2. ออกแบบ User Interface	- แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของข้อมูล (E-R Diagram)
3. ออกแบบฐานข้อมูลในระดับตรรกะ	- พจนานุกรมข้อมูล (Data Dictionary) - ตัวต้นแบบ (Prototyping) - เครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์และออกแบบระบบ (CASE-Tools)

2.2.3 ขั้นตอนการออกแบบเชิงกายภาพ (Physical Design)

เป็นขั้นตอนที่ระบุถึงลักษณะการทำงานของระบบทางกายภาพหรือทางเทคนิค โดยระบุถึงคุณลักษณะของอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ เทคโนโลยี โปรแกรมภาษาที่จะนำมาเขียนโปรแกรมฐานข้อมูล ระบบปฏิบัติการ และระบบเครือข่ายที่เหมาะสมกับระบบ สิ่งที่ได้จากขั้นตอนการออกแบบทางกายภาพนี้จะเป็นข้อมูลเฉพาะของการออกแบบ (System design Specification) เพื่อส่ง

มอบให้กับโปรแกรมเมอร์เพื่อใช้เขียนโปรแกรมตามลักษณะการทำงานของระบบที่ได้ออกแบบและกำหนดไว้

ทั้งนี้ในการออกแบบที่นอกเหนือจากที่กล่าวมานี้ ขึ้นอยู่กับระบบขององค์กรว่าจะต้องมีการเพิ่มเติมรายละเอียดส่วนใดบ้าง แต่ควรจะมีการออกแบบความปลอดภัยในการใช้ระบบด้วย โดยการกำหนดสิทธิในการใช้งานข้อมูลที่อยู่ในระบบของผู้ใช้ตามลำดับความสำคัญ เพื่อป้องกันการนำข้อมูลไปใช้ในทางที่ไม่ถูกต้อง นอกจากนี้นักวิเคราะห์ระบบอาจมีการตรวจสอบความพึงพอใจในรูปแบบและลักษณะการทำงานที่ออกแบบไว้ โดยอาจจะมีการสร้างตัวต้นแบบ (Prototype) เพื่อให้ผู้ใช้ได้ทดลองใช้งาน

ตารางที่ 2-5 สรุปการทำงานในขั้นตอนการออกแบบเชิงกายภาพ (Physical Design)

กิจกรรม	ตัวอย่างแผนภาพ เครื่องมือและเทคนิคที่ใช้
1. ออกแบบฐานข้อมูลในระดับกายภาพ	- แผนภาพกระแสข้อมูล (Data Flow Diagram)
2. ออกแบบ Application	- แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของข้อมูล (E-R Diagram)
	- พจนานุกรมข้อมูล (Data Dictionary)
	- ตัวต้นแบบ (Prototyping)
	- เครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์และออกแบบระบบ (CASE-Tools)

2.2.4 การพัฒนาและติดตั้งระบบ (System Implementation)

เป็นขั้นตอนในการนำข้อมูลเฉพาะของระบบมาทำการเขียนโปรแกรมเพื่อให้เป็นไปตามคุณลักษณะและรูปแบบต่าง ๆ ที่ได้กำหนดแล้ว หลังจากเขียนโปรแกรมเรียบร้อยแล้ว นักวิเคราะห์จะต้องทำการทดสอบโปรแกรม ตรวจสอบหาข้อผิดพลาดของโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมาและสุดท้ายคือการติดตั้งระบบไม่ว่าจะเป็นระบบใหม่หรือเป็นการพัฒนาระบบเดิมที่มีอยู่แล้ว โดยทำการติดตั้งตัวโปรแกรม ติดตั้งอุปกรณ์ พร้อมทั้งจัดทำคู่มือและจัดเตรียมหลักสูตรอบรมให้แก่ผู้ใช้งานที่เกี่ยวข้อง

เริ่มจากการเขียนโปรแกรมซึ่งโปรแกรมเมอร์จะได้รับชุดเอกสารที่เกิดขึ้นตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบ โดยเฉพาะข้อมูลส่วนของการออกแบบที่จะช่วยให้การเขียนโปรแกรมง่ายขึ้น หลังจาก

นั้นจะต้องมีการทดสอบโปรแกรมเพื่อหาข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นและทำการแก้ไขเบื้องต้น เมื่อโปรแกรมผ่านการทดสอบแล้ว กิจกรรมต่อไปคือการติดตั้งระบบใหม่ พร้อมทั้งจัดทำคู่มือประกอบการใช้โปรแกรม จัดหลักสูตรฝึกอบรมผู้ใช้งานระบบและคอยช่วยเหลือในระหว่างการทำงาน

ตารางที่ 2.6 สรุปการทำงานในขั้นตอนพัฒนาและติดตั้งระบบ (System Implementation)

กิจกรรม	ตัวอย่างแผนภาพ เครื่องมือและเทคนิคที่ใช้
1. เขียนโปรแกรม (Coding)	- โปรแกรมช่วยสอน (Computer Aid Instruction : CAI)
2. ทดสอบโปรแกรม (Testing)	- ระบบคอมพิวเตอร์เพื่อการฝึกอบรม (Computer-Based Training : CBT)
3. ติดตั้งระบบ (Installation)	- ระบบการฝึกอบรมผ่านเว็บ (Web-based Training: WBT)
4. จัดทำเอกสาร (Documentation)	- โปรแกรมแก้ไขข้อผิดพลาด (Debugging Program)
5. ฝึกอบรม(Training)	
6. บริการให้ความช่วยเหลือหลังการติดตั้ง (Support)	

2.2.5 ขั้นตอนการซ่อมบำรุงระบบ (System Maintenance)

เป็นขั้นตอนสุดท้ายของวงจรพัฒนาระบบ (SDLC) หลังจากระบบใหม่ได้เริ่มดำเนินการ ผู้ใช้ระบบอาจจะพบกับปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากความไม่คุ้นเคยกับระบบใหม่ และค้นพบวิธีการแก้ไขปัญหานั้นเพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้เอง ดังนั้นนักวิเคราะห์ระบบและโปรแกรมเมอร์จะต้องคอยแก้ไขเปลี่ยนแปลงระบบที่ทำการพัฒนาขึ้นจนกว่าจะเป็นที่พอใจของผู้ใช้ระบบมากที่สุด ปัญหาที่ผู้ใช้ระบบค้นพบระหว่างการทำงานนั้นเป็นผลดีในการทำให้ระบบใหม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้ใช้งานเป็นผู้ที่เข้าใจในการทำงานทางธุรกิจเป็นอย่างดี

ตารางที่ 2-7 สรุปการทำงานในขั้นตอนการซ่อมบำรุงระบบ (System Maintenance)

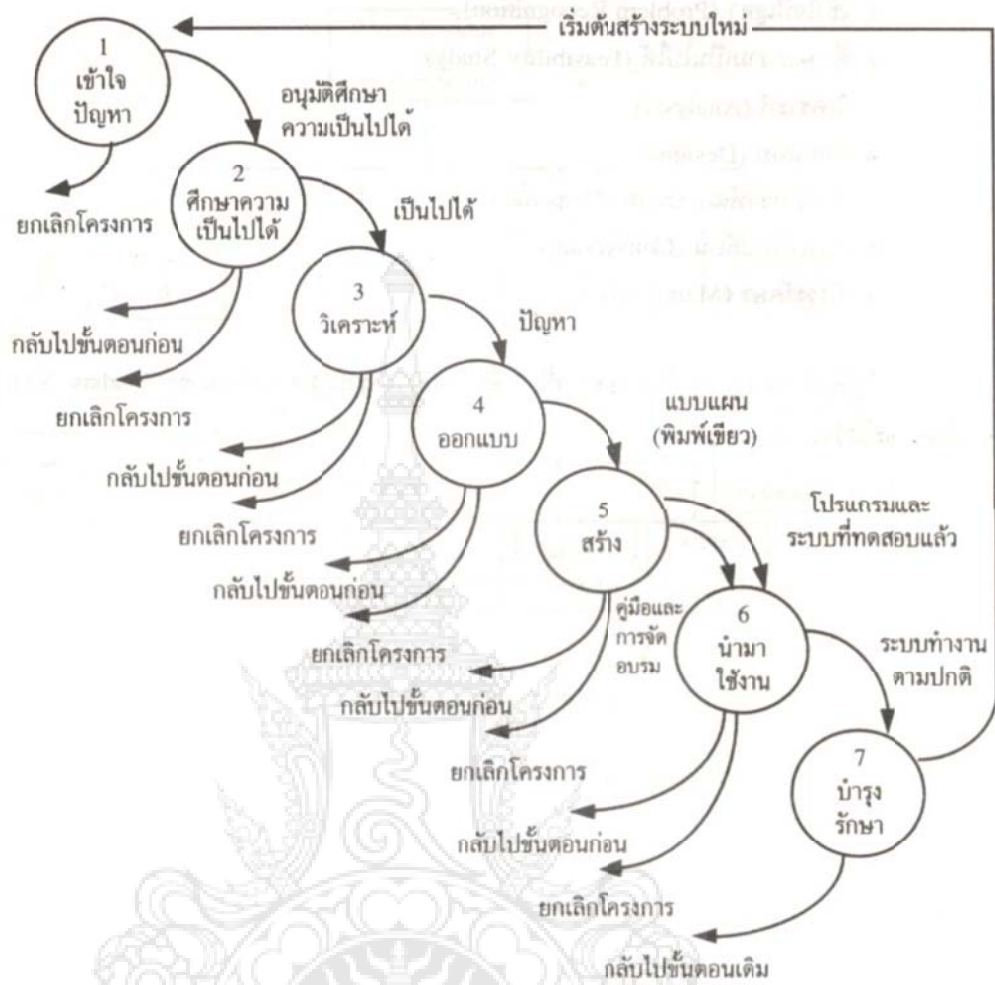
กิจกรรม	ตัวอย่างแผนภาพ เครื่องมือและเทคนิคที่ใช้
---------	--

<ol style="list-style-type: none"> 1. เก็บรวบรวมคำร้องขอให้ปรับปรุงระบบ 2. วิเคราะห์ข้อมูลคำร้องขอเพื่อการปรับปรุง 3. ออกแบบการทำงานที่ต้องการปรับปรุง 4. ปรับปรุงระบบ 	- แบบฟอร์มแจ้งข้อผิดพลาดของระบบ
--	---------------------------------

อำเภอ พรประเสริฐสกุล (2544) สรุปไว้ว่า ในกระบวนการพัฒนาระบบแบบ SDLC คือระบบสารสนเทศทั้งหลายมีวงจรชีวิตที่เหมือนกันตั้งแต่เกิดจนตาย วงจรนี้เป็นขั้นตอนที่เป็นลำดับตั้งแต่ต้นจนเสร็จเรียบร้อย เป็นระบบที่ใช้งานได้ ซึ่งนักวิเคราะห์ระบบต้องทำความเข้าใจให้ดีว่าในแต่ละขั้นตอนจะต้องทำอะไรและทำอย่างไร

ขั้นตอนการพัฒนาระบบมีอยู่ด้วยกัน 7 ขั้นตอนด้วยกัน คือ เข้าใจปัญหา (Problem Recognition) ศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study) วิเคราะห์ (Analysis) ออกแบบ (Design) สร้างหรือพัฒนาระบบ (Construction) การปรับเปลี่ยน (Conversion) บำรุงรักษา (Maintenance) ซึ่งทั้ง 7 ขั้นตอนของการพัฒนาระบบ นักวิเคราะห์ระบบ (System Analysis : SA) จะต้องปฏิบัติหรือทำอย่างไรบ้าง สามารถสรุปขั้นตอนได้ดังรูปที่ 2.5

ภาพที่ 2-3 แสดงวงจรการพัฒนาระบบแบบ SDLC

จากภาพที่ 2-3 วงจรการพัฒนาระบบ ทั้ง 7 ขั้นตอนสามารถสรุปหน้าที่ของแต่ละขั้นตอนให้เข้าใจชัดเจนขึ้น ดังตารางที่ 2.8

ตารางที่ 2-8 สรุปวงจรการพัฒนาระบบแบบ SDLC

หน้าที่	ทำอะไร
---------	--------

<p>1. เข้าใจปัญหา</p> <p>2. ศึกษาความเป็นไปได้</p> <p>3. วิเคราะห์</p> <p>4. ออกแบบ</p> <p>5. พัฒนา</p> <p>6. นำมาใช้งานจริง</p> <p>7. บำรุงรักษา</p>	<p>1. ตระหนักว่ามีปัญหาในระบบ</p> <p>1. รวบรวมข้อมูล</p> <p>2. คาดคะเนค่าใช้จ่าย ผลประโยชน์และอื่นๆ</p> <p>3. ตัดสินใจว่าจะเปลี่ยนระบบหรือไม่</p> <p>1. ศึกษาระบบเดิม</p> <p>2. กำหนดความต้องการของระบบ</p> <p>3. แผนภาพระบบเก่าและระบบใหม่</p> <p>4. สร้างระบบทดลองของระบบใหม่</p> <p>1. เลือกซื้อคอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์</p> <p>2. เปลี่ยนแผนภาพจากการวิเคราะห์เป็นแผนภาพ ลำดับขั้น</p> <p>3. คำนึงถึงความปลอดภัยของระบบ</p> <p>4. ออกแบบ Input และ Output</p> <p>5. ออกแบบไฟล์ฐานข้อมูล</p> <p>1. เตรียมสถานที่</p> <p>2. เขียนโปรแกรม</p> <p>3. ทดสอบโปรแกรม</p> <p>4. เตรียมคู่มือการใช้และฝึกอบรม</p> <p>1. ป้อนข้อมูล</p> <p>2. เริ่มใช้งานระบบใหม่</p> <p>1. เข้าใจปัญหา</p> <p>2. ศึกษาสิ่งที่จะต้องแก้ไข</p> <p>3. ตัดสินใจว่าจะแก้ไขหรือไม่</p> <p>4. แก้ไขเอกสารคู่มือ</p> <p>5. แก้ไขโปรแกรม</p> <p>6. ทดสอบโปรแกรม</p> <p>7. ใช้งานระบบที่แก้ไขแล้ว</p>
---	--

2.3 เครื่องมือในการวิเคราะห์และออกแบบระบบ

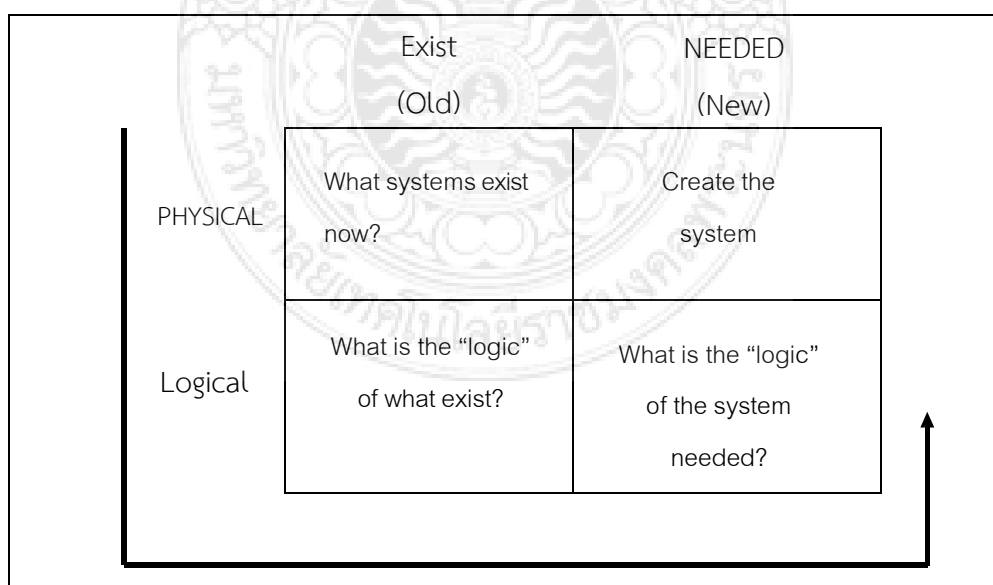
แผนภาพกระแสข้อมูล (Data Flow Diagram)

โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์ (2544) สรุปเกี่ยวกับแผนภาพกระแสข้อมูล (Data Flow Diagram) ไว้ว่าเป็นแผนภาพกระแสที่มีการวิเคราะห์แบบในเชิงโครงสร้าง (Structured) ซึ่งมีการริเริ่มใช้กันมานานตั้งแต่ยุคที่มีการเริ่มใช้ภาษาระดับสูง เช่น ภาษาโคบอล โดยแผนภาพกระแสข้อมูลที่ใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาระบบงานแสดงความสัมพันธ์ระหว่างโปรเซสกับข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยข้อมูลในแผนภาพทำให้ทราบถึง ข้อมูลมาจากที่ไหน ข้อมูลไปที่ไหน ข้อมูลเก็บที่ใด เกิดเหตุการณ์ใดกับข้อมูลในระหว่างทาง แผนภาพกระแสข้อมูล จะแสดงภาพรวมของระบบ (Overall picture of a system) และรายละเอียดบางอย่าง แต่ในบางครั้ง หากต้องการกำหนดรายละเอียดที่สำคัญในระบบ นักวิเคราะห์ระบบอาจจำเป็นต้องใช้เครื่องมืออื่นๆ เช่น ข้อความสั้นๆ ที่เข้าใจหรืออัลกอริทึมตารางตัดสินใจ (Decision Table), Data Model, Process Description ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการในรายละเอียด

ขั้นตอนของการวิเคราะห์เพื่อสร้างแผนภาพกระแสข้อมูลนี้ มีดังนี้

1. ศึกษารูปแบบการทำงานในลักษณะ Physical ของระบบงานเดิม
2. ดำเนินการวิเคราะห์เพื่อได้แบบจำลอง Logical ของระบบงานเดิม
3. เพิ่มเติมการทำงานใหม่ หรือปรับปรุงสิ่งที่ต้องการในแบบจำลอง Logical
4. พัฒนาระบบงานใหม่ในรูปแบบของ Physical

ซึ่งได้แสดงไว้ดังภาพที่ 2-4

ภาพที่ 2-4 แสดงขั้นตอนการพัฒนาแผนภาพกระแสข้อมูล (Data Flow Diagram : DFD)

ความแตกต่างระหว่าง Physical กับ Logical พิจารณาตามตัวอย่างการเปรียบเทียบระหว่าง Physical และ Logical เช่น สมมติว่าเราไปซื้อสินค้าที่ห้างสรรพสินค้า เมื่อซื้อสินค้าได้ครบตามที่ต้องการแล้ว เราก็จะไป “ชำระเงิน” การชำระเงินนี้ถือเป็น “Logical” แต่การชำระเงินยังสามารถชำระด้วยเงินสดหรือบัตรเครดิตรายละเอียดตรงนี้เราเรียกว่า “Physical” นั่นหมายถึงว่า Logical จะไม่เน้นรายละเอียด

วัตถุประสงค์ของการเขียนแผนภาพกระแสข้อมูล

การสร้างแผนภาพกระแสข้อมูล หรือ DFD ในขั้นตอนของการวิเคราะห์และออกแบบระบบ มีวัตถุประสงค์หลายประการ ได้แก่

- เป็นแผนภาพที่สรุปรวมข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการวิเคราะห์ในลักษณะของรูปแบบที่เป็นโครงสร้าง

- เป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างนักวิเคราะห์ระบบและผู้ใช้งาน

- เป็นแผนภาพที่ใช้ในการพัฒนา ต่อในขั้นตอนของการออกแบบระบบ

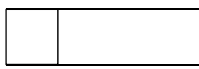
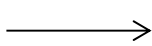
- เป็นแผนภาพที่ใช้ในการอ้างอิงหรือเพื่อใช้ในการพัฒนาต่อในอนาคต

- ทราบที่มาที่ไปของข้อมูลที่ไหลไปในกระบวนการต่าง ๆ (Data and Process)

ดังนั้น แผนภาพกระแสข้อมูลจึงมีประโยชน์อย่างมากและมีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบงาน และเป็นส่วนหนึ่งที่โปรแกรมเมอร์มือใหม่อาจมองข้ามไป ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแผนภาพกระแสข้อมูล

แผนภาพกระแสข้อมูล แสดงถึงการไหลของข้อมูลเข้า และข้อมูลออก ขั้นตอนการทำงานต่าง ๆ ของระบบ ซึ่งสัญลักษณ์ต่าง ๆ ตามมาตรฐานที่ใช้ในการออกแบบ Data Flow Diagram System (DFDs) แสดงได้ดังภาพที่ 2-5

Source Destination (or sink)		สัญลักษณ์ของบุคคล องค์กร หรือระบบงาน
Process		สัญลักษณ์การประมวลผล
Data store		สัญลักษณ์การเก็บข้อมูล
Data flow		สัญลักษณ์การไหลของข้อมูล

ภาพที่ 2-5 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการออกแบบแผนภาพกระแสข้อมูล (Data Flow Diagram: DFD)

กฎเกณฑ์การเขียนแผนภาพกระแสข้อมูล เนื่องจากสัญลักษณ์การเขียนแผนภาพกระแสข้อมูล ประกอบด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ ซึ่งสัญลักษณ์แต่ละอย่าง ต่างก็มีความหมายในตัวเอง ดังนั้นการออกแบบแผนภาพกระแสข้อมูล จึงต้องมีกฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อแสดงถึงความถูกต้องในการเขียนแผนภาพ โดยสัญลักษณ์ของแผนภาพไม่สามารถเชื่อมติดต่อกันได้ทุกสัญลักษณ์ แต่ต้อง ติดต่อเชื่อมด้วยโปรเซส

ขั้นตอนการเขียนแผนภาพกระแสข้อมูล

ในการเขียนแผนภาพกระแสข้อมูล นอกจากผู้เขียนต้องเรียนรู้สัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้งาน รวมทั้งหลักการใช้งานของสัญลักษณ์ต่างๆแล้ว การเขียนแผนภาพกระแสข้อมูลยังมีส่วนประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญต่างๆ ดังนี้

- วิเคราะห์ให้ได้ว่าระบบประกอบด้วย Boundaries ซึ่งอาจจะเป็นบุคคลหรือหน่วยงานใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับระบบ
- ดำเนินการออกแบบระบบในระดับหลักการ หรือ Context Diagram
- วิเคราะห์ข้อมูลในระบบว่าควรมีข้อมูลใดบ้าง
- วิเคราะห์กระบวนการหรือโปรเซสในระบบว่า ควรมีโปรเซสหลักใด และประกอบด้วยโปรเซสย่อยอะไรบ้าง โดยอาจทำเป็น Process Hierarchy Chart ที่แสดงถึงโปรเซสหลักและโปรเซสย่อยในระดับต่างๆ
- ดำเนินการเขียนแผนภาพกระแสข้อมูลในระดับต่างๆ
- ทำการตรวจสอบ balancing และปรับแก้ (Redraw) จนได้แผนภาพ กระแสข้อมูลที่สมบูรณ์และถูกต้อง
- อาจใช้ CASE Tools ช่วยในการเขียนแผนภาพกระแสข้อมูล

Boundaries สามารถเป็นได้ทั้งบุคคล หน่วยงาน หรือระบบงาน ซึ่งในการพิจารณาว่าใครคือ Boundaries จริงๆ ที่เกี่ยวข้องในระบบนั้น จะพิจารณาถึงบุคคลที่ระบบไม่สามารถควบคุมได้ เช่นระบบทะเบียน จะประกอบด้วย Boundaries ดังนี้ คือ นักศึกษา งานทะเบียนและประมวลผล อาจารย์ คณบดี อย่างไรก็ตาม Boundaries นี้ก็อาจใช้คำแทนอื่นๆ ก็ได้ เช่น Source, Destination, Terminator, Entities เป็นต้น

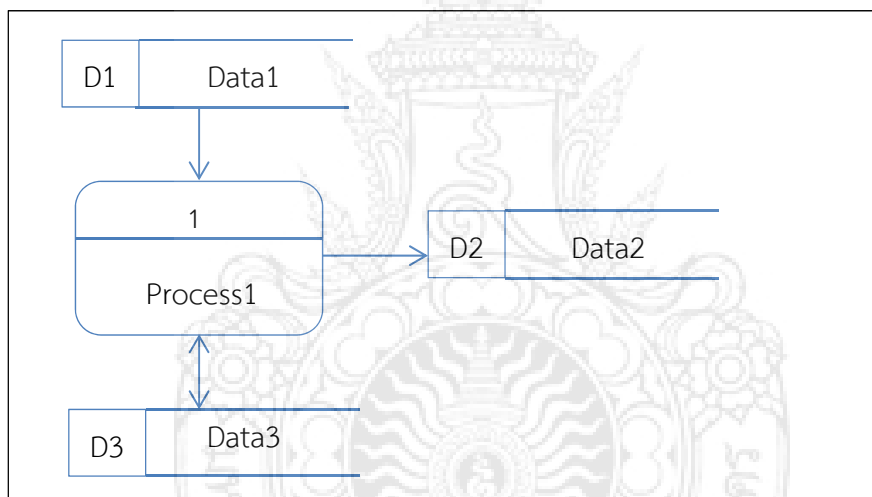
Boundaries มักจะเขียนให้อยู่ในบริเวณด้านนอกของแผนภาพ โดย Boundaries สามารถทำการซ้ำ (Duplicate) ได้ด้วยการใช้เครื่องหมาย \ (back slash) ตรงมุมล่างซ้าย ดังภาพที่ 2.8

ภาพที่ 2-6 Boundaries และ การ Duplicate Boundaries

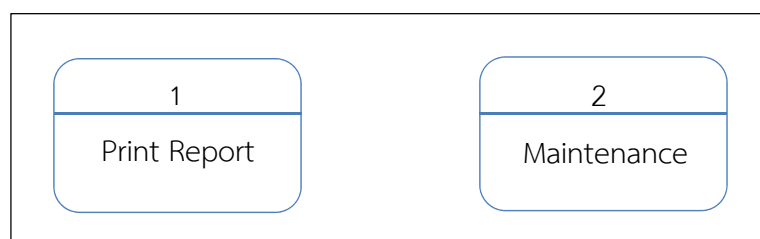
Data Store คือ แหล่งเก็บข้อมูล เช่นข้อมูลประวัตินักศึกษา ข้อมูลการลงทะเบียนเรียน ข้อมูลคณะ โดยสามารถมีหมายเลขกำกับได้ เช่น D1, D2 เป็นต้น Data Store สามารถทำการซ้ำได้ ดังแสดงไว้ในรูปที่ 2.7 โดยสัญลักษณ์ของลูกศรมีความหมายดังนี้

- ลูกศรจาก Data Store ชี้ไปยังโปรเซส หมายถึง Input
- ลูกศรจากโปรเซสชี้ไปยัง Data Store หมายถึง Output
- ลูกศรสองทางระหว่างโปรเซสและ Data Store คือ Input / Output

ภาพที่ 2-7 ตัวอย่าง Data Store ลักษณะต่างๆ

จำนวนโปรเซสไม่ควรมีน้อยเกินไปหรือมากเกินไป จำนวนโปรเซสที่มากเกินไป จะทำให้ DFD อ่านยาก และมีความซับซ้อนยิ่งขึ้น หมายเลขโปรเซสที่กำกับอยู่ เช่น 1, 2, 3 ตามลำดับ การลำดับหมายเลขโปรเซสไม่ได้หมายถึงการทำงานต้องทำงานตามลำดับของโปรเซส และโปรเซสไม่สามารถทำการซ้ำ (Duplicate) ได้ ดังแสดงในภาพที่ 2-8

ภาพที่ 2-8 ตัวอย่างการโปรเซส (Process)

คำอธิบายการประมวลผลข้อมูล (Process Description)

โอภาส เอี่ยมศิริวงศ์ (2544) ได้ให้นิยามของ คำอธิบายการประมวลผลข้อมูล (Process Description) ว่า เป็นส่วนที่ใช้ในการอธิบายรายละเอียดขั้นตอนการทำงานในแต่ละขั้นตอนของระบบ ดังแสดงในตารางที่ 2-12 ดังนี้

- ข้อมูลที่นำเข้าสู่ระบบ (Data In)
- ข้อมูลที่ออกจากระบบ (Data Out)
- บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในระบบ (Boundaries)
- แหล่งที่ใช้เก็บข้อมูล รวมทั้ง Primary Data และ Local Data
- ขั้นตอนการทำงาน (Tasks or Activities)

System :	
Process :	
Date :	
Data In	Data Out
Tasks or Activities	
Local Data	

ภาพที่ 2-9 แสดงแบบฟอร์มของคำอธิบายการประมวลผลข้อมูล (Process Description)

จากภาพที่ 2-9 คือ รูปแบบตารางคำอธิบายประมวลผลข้อมูล สามารถอธิบายรายละเอียดต่าง ๆ ได้ดังนี้

System	ชื่อระบบ
Process	ลำดับกระบวนการประมวลผล
Date	วันที่ออกแบบ
Data In	ข้อมูลเข้า
Data Out	ข้อมูลออก
Tasks or Activities	งานหรือกิจกรรมที่ต้องทำ โดยสามารถเขียนเป็น

อัลกอริทึมให้เข้าใจได้โดยละเอียด

Local Data

ข้อมูลที่ถูกสร้างและใช้งานเฉพาะ โพรเซสนั้น

2.4 วิศวกรรมซอฟต์แวร์และการตรวจสอบคุณภาพ

ในการพัฒนาระบบสารสนเทศหรือซอฟต์แวร์ จำเป็นที่จะต้องหลักการทางวิศวกรรมมาประยุกต์ใช้ เพื่อการพัฒนาซอฟต์แวร์ให้มีคุณภาพและสามารถบริหารทีมงานพัฒนาจนกระทั่งสำเร็จ ซึ่งในความเป็นจริงนั้น ระบบงานเล็กๆ โปรแกรมเมอร์อาจเขียนโปรแกรมด้วยวิธีการและกระบวนการใดๆ ก็ตาม เพื่อให้โปรแกรมสามารถใช้งานได้ และทำการส่งมอบซอฟต์แวร์แก่ผู้ว่าจ้าง แต่ในทางตรงข้าม โปรแกรมขนาดใหญ่ที่มีทีมโปรแกรมเมอร์หลายคน มีนักวิเคราะห์ระบบและส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งทรัพยากรที่อยู่อย่างจำกัด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีกระบวนการใดๆ เพื่อให้ซอฟต์แวร์ที่พัฒนาสามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์ ดังนั้นวิศวกรรมซอฟต์แวร์จึงเป็นแบบแผนที่น่ามาใช้งาน ซึ่งเปรียบกับวิศวกรที่มีการนำกฎระเบียบแบบแผนที่แน่นอนมาควบคุมการพัฒนาซอฟต์แวร์ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพ คุณภาพ ความคงทนที่สามารถใช้งานได้ในระยะยาว

การพัฒนาซอฟต์แวร์จึงจำเป็นต้องมีการวางแผน เริ่มตั้งแต่การกำหนดปัญหาเพื่อศึกษาความต้องการ การวิเคราะห์ ออกแบบ พัฒนา ทดสอบ ติดตั้ง และบำรุงรักษา วิธีส่วนใหญ่ที่มักใช้กัน ซึ่งเป็นวิธีที่ไม่ถูกต้อง คือ การมุ่งเน้นเขียนโปรแกรมแล้วอาศัยการทดสอบเพื่อช่วยในการแก้ไขต่อไป เพื่อให้ได้ซึ่งผลลัพธ์ที่ตรงหรือใกล้เคียงกับความต้องการ (Requirements) มากที่สุด ก่อให้เกิดผลเสียที่ตามมา คือ ค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปมากกับการพัฒนาซอฟต์แวร์ในด้านของการบำรุงรักษาหรือการซ่อมบำรุง วิศวกรรมซอฟต์แวร์จึงเป็นระเบียบแบบแผนเพื่อช่วยในการพัฒนา (ไม่ใช่การเขียนโปรแกรม) โดยมีรูปแบบที่ชัดเจน เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการพัฒนา มีการตรวจสอบทุกๆ ขั้นตอน และในการพัฒนานั้นจะมีการใช้ CASE Tools เพื่อสนับสนุนการทำงาน ทำให้ทำงานได้สะดวกยิ่งขึ้น ตรวจสอบข้อผิดพลาดได้ง่าย ตรงจุดและรวดเร็ว เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน ก่อให้เกิดซอฟต์แวร์ที่ดีมีคุณภาพสูง ในการประเมินคุณภาพของซอฟต์แวร์ สามารถพิจารณาได้จากคุณสมบัติด้านต่างๆ ดังนี้ (โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์, 2544)

ในการประเมินคุณภาพของซอฟต์แวร์ สามารถพิจารณาได้จากคุณสมบัติด้านต่าง ๆ ดังนี้ (โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์, 2544)

1. มีความถูกต้อง (Correctness) คือ ความถูกต้องของซอฟต์แวร์กับความต้องการของผู้ใช้งาน มีความตรงกัน
2. มีความน่าเชื่อถือ (Reliability) คือ ความน่าเชื่อถือในผลลัพธ์และข้อมูลต่างๆ ซึ่งความน่าเชื่อถือในข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญต่อการตัดสินใจ

3. ใช้งานง่าย (User Friendliness) หมายถึง ซอฟต์แวร์มีลักษณะการใช้งานที่เป็นมิตรต่อผู้ใช้งาน ใช้งานง่าย เรียนรู้ง่าย มีข้อความครบถ้วน

4. มีความง่ายต่อการปรับเปลี่ยน (Adaptability) คือความสามารถในการปรับเปลี่ยนการใช้งาน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับความต้องการหรือเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป

5. ความสามารถนำกลับมาใช้งานใหม่ได้ (Reusability) คือ ความสามารถในการนำกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งมีผลต่อต้นทุนและเวลา ทำให้ลดต้นทุนค่าใช้จ่ายและเวลาในการพัฒนาได้มาก แนวความคิดการนำกลับมาใช้งานใหม่นี้ เป็นลักษณะเด่นของภาษาเชิงวัตถุ (Object Oriented)

6. มีความเข้ากันได้กับระบบที่แตกต่าง (Interoperability) คือคุณสมบัติของซอฟต์แวร์ที่สามารถใช้งานในระบบที่แตกต่าง

7. มีประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ ผลของการใช้งานซอฟต์แวร์ก่อให้เกิดการทำงานที่ดีกว่าเดิม ค่าใช้จ่ายลดลง

8. มีความสะดวกในการเคลื่อนย้าย (Portability) คือ ความสะดวกของซอฟต์แวร์ที่สามารถเคลื่อนย้าย เพื่อนำไปใช้งานในสภาพแวดล้อมใหม่

9. มีความปลอดภัย (Security) คือ ความปลอดภัยต่อข้อมูลที่อาจถูกปรับเปลี่ยนได้ ซึ่งหมายถึง การจำกัดสิทธิการใช้งานในระบบ เพื่อให้การใช้งานในระบบ เพื่อให้การเข้าถึงข้อมูลนี้เป็นไปตามสิทธิของผู้ใช้งาน

2.5 การพัฒนาฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์

ฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์ (Relational Database) เป็นรูปแบบของฐานข้อมูลที่คิดโดย อี เอฟ คอดด์ (E. F. Codd) เมื่อปี 1970 ฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์ เป็นรูปแบบฐานข้อมูลที่เข้าใจง่ายสำหรับผู้ที่ไม่ซับซ้อน รวมถึงเป็นรูปแบบฐานข้อมูลที่มีระบบจัดการฐานข้อมูล (Database Management Systems : DBMS) สนับสนุนในการจัดฐานข้อมูลมากมาย อาทิเช่น DB2 ORACLE INFORMIX Power- Builder INGRES ฯลฯ ประกอบกับความสามารถของฮาร์ดแวร์ที่เพิ่มขึ้นในปัจจุบัน ทำให้การจัดการข้อมูลเชิงสัมพันธ์สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ในเรื่องจัดการฐานข้อมูลของระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โมเดลนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาความอิสระของข้อมูล (Data Independence) และความเป็นอิสระของโครงสร้างข้อมูลในแต่ละระดับ (Structural Independence) กล่าวคือ โปรแกรมประยุกต์ใช้งานจะไม่ถูกรบกวน หากมีการปรับเปลี่ยนสถาปัตยกรรมด้านกายภาพ (Physical) เช่น การปรับเปลี่ยนโครงสร้างการจัดเก็บหรือเรียกใช้ข้อมูลจากแฟ้มหน่วยความจำสำรองจะไม่กระทบ

โปรแกรมประยุกต์ใช้งาน นอกจากนี้ยังมีคุณลักษณะที่ลดความซ้ำซ้อน ตลอดจนปัญหาที่เกิดจากการปรับปรุงเพิ่มหรือลบข้อมูลด้วยการนำเสนอแนวคิดการทำให้เป็นบรรทัดฐาน (Normalization) มาใช้ในการออกแบบ และสามารถใช้ภาษาฐานข้อมูล SQL (Structured Query Language) มาช่วยในการกำหนดภาษาสำหรับนิยามข้อมูล (Data Definition Language : DDL) และภาษาสำหรับจัดการดำเนินการข้อมูล (Data Manipulation Language: DML) ซึ่งเป็นคำสั่งที่เข้าใจง่ายและมีการกำหนดมาตรฐานโดย ANSI (American National Standards Institute)

คำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

รีเลชัน (Relation) หมายถึง ตารางลักษณะสองมิติ ที่ประกอบด้วยแอททริบิวต์ (Attribute) และทิวเปิล (Tuple) หรือแถว (Row) ซึ่งภาพที่ผู้ใช่มองภาพของฐานข้อมูลจะเป็นลักษณะตารางสองมิติ รีเลชันจะถูกเรียกว่า ตาราง (Table) SQL

โดยทั่วไปรีเลชัน หมายถึง รีเลชันหลัก (Base Relation) เป็นรีเลชันที่มีข้อมูลจัดเก็บไว้จริง กล่าวคือ เมื่อมีการสร้างรีเลชันด้วยภาษาสำหรับนิยามข้อมูล (Data Definition Language : DDL) เช่นคำสั่ง CREATE TABLE ใน SQL เพื่อสร้างรีเลชันตามเค้าร่างที่ออกแบบไว้แล้ว ก็จะมีการป้อนข้อมูลเข้าไปเพื่อเก็บเป็นฐานข้อมูล

แอททริบิวต์ (Attribute) หมายถึง ชื่อคอลัมน์ในรีเลชันหนึ่งๆ เป็นรายละเอียดข้อมูลที่ต้องเก็บ ตัวอย่างเช่น รีเลชัน Product ประกอบด้วย แอททริบิวต์ รหัสสินค้า (Prodno) ชื่อสินค้า (Prod name) ต้นทุน (Cost) ยอดคงเหลือ (Balance) แอททริบิวต์หนึ่งๆ จะมีค่าของข้อมูลเพียงค่าเดียว (Atomic Value)

แอททริบิวต์บางแอททริบิวต์ประกอบด้วยข้อมูลหลายเรื่องมารวมกัน อยู่ในแอททริบิวต์เดียว เช่น แอททริบิวต์ Address ประกอบด้วยข้อมูลบ้านเลขที่ ถนน จังหวัด รหัสไปรษณีย์ แอททริบิวต์ลักษณะนี้ เรียกว่า แอททริบิวต์ผสม (composite Attribute) สามารถนำไปใช้งานได้มากขึ้น หากมีการนำข้อมูลในรายละเอียดมาใช้ เช่น การจัดกลุ่มลูกค้าตามจังหวัดและรหัสไปรษณีย์ สามารถแยกแอททริบิวต์ Address ออกเป็นหลายแอททริบิวต์ได้

ตัวอย่างเช่น แอททริบิวต์ Address1 หมายถึง บ้านเลขที่ ถนน แอททริบิวต์ Address2 หมายถึง จังหวัด และ รหัสไปรษณีย์

แอททริบิวต์อีกประเภทหนึ่งที่ไม่ใช่ข้อมูลของตัวเอง แต่จะได้ค่าจากการคำนวณโดยใช้แอททริบิวต์อื่น แอททริบิวต์ลักษณะนี้เรียกว่า แอททริบิวต์ที่แปลค่า (Derived Attribute) ตัวอย่างเช่น แอททริบิวต์อายุ (Age) ข้อมูลของแอททริบิวต์ได้จาก การคำนวณ โดยใช้แอททริบิวต์วันเกิด (Birthdate)] ลบออกจากวันที่ปัจจุบัน หรือแอททริบิวต์เกรดสะสม (GPA) ได้มาจากการนำแอททริบิวต์ที่เป็นผลการเรียนแต่ละวิชา (Grade) คำนวณตามสูตรเพื่อให้ได้ข้อมูลเกรดสะสม ในรีเลชัน

หนึ่งจะประกอบด้วยแอททริบิวต์ เพื่อแสดงรายละเอียดของข้อมูล จำนวนแอททริบิวต์ของรีเลชัน
 หนึ่งๆ เรียกว่า ดีกรี (Degree) เช่น รีเลชัน Department ประกอบด้วยสามแอททริบิวต์ หรือมีดีกรี
 เท่ากับ 3

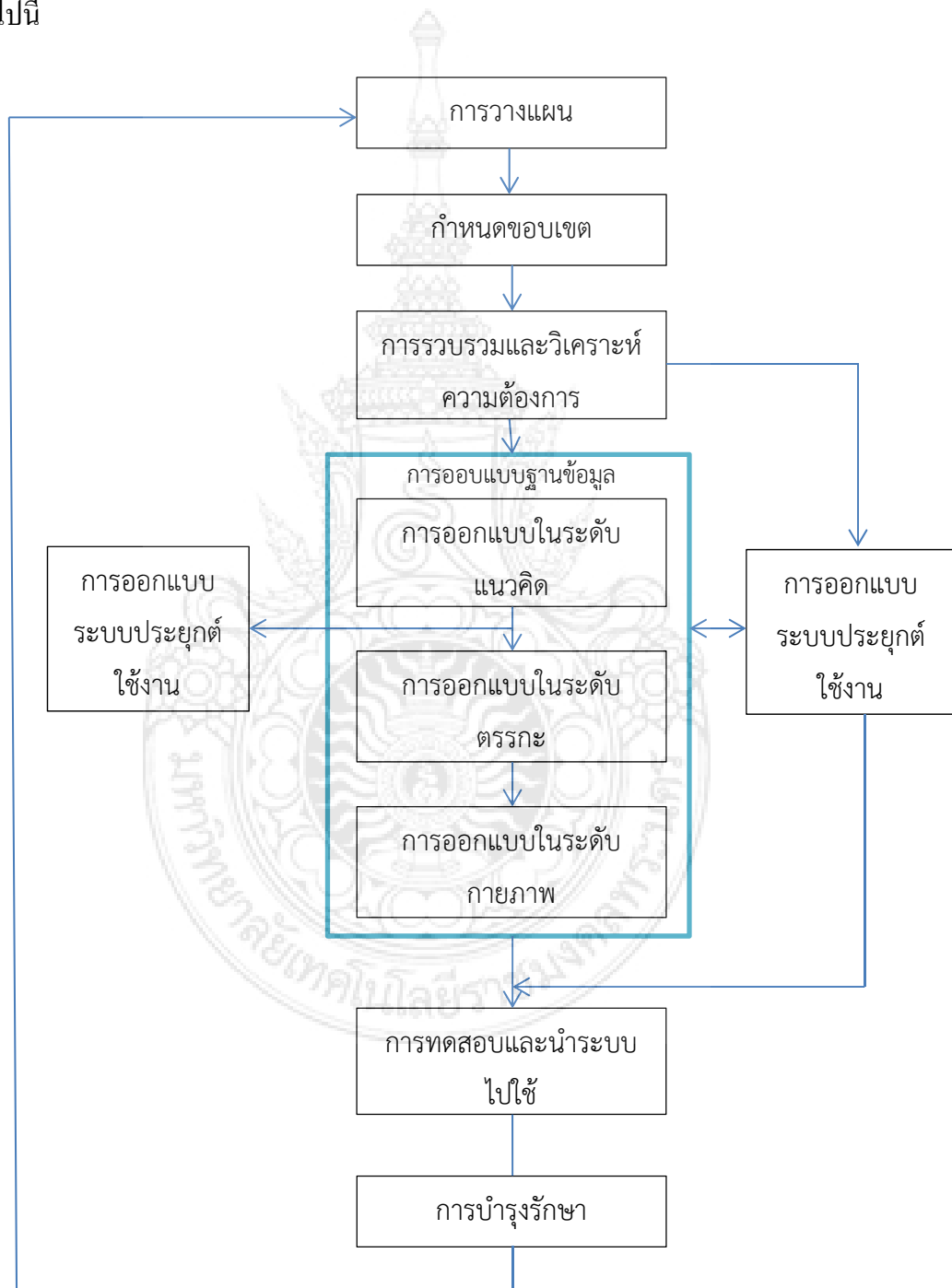
โดเมน (Domain) ประกอบด้วยค่าหรือเซตของข้อมูลที่แอททริบิวต์หนึ่งควรจะเป็น
 ความหมายของค่าของข้อมูลในที่นี้ ครอบคลุมถึงประเภทและขนาดของข้อมูลของแอททริบิวต์
 หนึ่งและขอบเขตค่าของข้อมูลที่แอททริบิวต์นั้นๆ ควรจะเป็น ทั้งนี้เพื่อรักษาความบูรณาภาพของ
 ข้อมูล (Data Integrity) ตัวอย่างเช่น แอททริบิวต์ที่เป็น เพศ มีการกำหนดโดเมนให้เก็บค่าของข้อมูล
 เป็นประเภทตัวอักษร และมีขอบเขตค่าของข้อมูลเป็น F หรือ M หรือ หมายเลขโทรศัพท์และ
 หมายเลขโทรสาร อาจกำหนดให้มีโดเมนเหมือนกัน คือ เป็น Character ขนาดความกว้างของข้อมูล
 เท่ากับ 13 ตัวอักษร หรือเงินเดือน มีการกำหนดโดเมนให้แอททริบิวต์นี้เก็บค่าที่เป็นตัวเลข 6
 ตำแหน่ง มีขอบเขตข้อมูลตั้งแต่ 5000 ถึง 80000

ทูเพิล (Tuple) หมายถึง ข้อมูลในแต่ละแถวของรีเลชัน บางครั้งเรียกว่าแถว(Row) ค่าของ
 ข้อมูลในแต่ละแถวของรีเลชันหนึ่ง อาจมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลที่เกิดจากการลบ เพิ่มหรือปรับปรุง
 ข้อมูล ภาวะเช่นนี้เรียกว่า Extension (หรือ State) ซึ่งต่างจากโครงสร้างของรีเลชันในส่วนของแ
 ททริบิวต์ รวมถึงโดเมน และกฎเกณฑ์อื่น ๆ ที่มักจะไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงบ่อยนัก ลักษณะหลังนี้
 เรียกว่า Intension

ขั้นตอนการพัฒนาฐานข้อมูล

การออกแบบฐานข้อมูลมีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของระบบ การออกแบบฐานข้อมูล
 ครอบคลุมถึงสถาปัตยกรรมของฐานข้อมูลทุกระดับ การพัฒนาฐานข้อมูลจึงต้องเริ่มจากการ
 วางแผน การกำหนดขอบเขต การรวบรวมและวิเคราะห์ความต้องการเพื่อไปใช้ในการออกแบบ
 ฐานข้อมูลในทุกระดับของฐานข้อมูล โดยพิจารณาประกอบกับการออกแบบระบบประยุกต์ใช้งาน
 รวมถึงการทดสอบและบำรุงรักษาระบบฐานข้อมูล

ในการพัฒนาฐานข้อมูลสำหรับองค์กรขนาดกลางและขนาดใหญ่ ประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้

ภาพที่ 2-10 ขั้นตอนในการพัฒนาฐานข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Planning)

การวางแผนการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเป็นกิจกรรมทางด้านการจัดการที่จะช่วยให้ผลจากการพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลให้มากที่สุดประเด็นสำคัญที่จะต้องคำนึงถึงคือ

- ระบบฐานข้อมูลจะรองรับงานอะไร
- ทรัพยากรที่จะช่วยในการจัดการ
- แหล่งของเงินที่จะสนับสนุน

การวางแผนการพัฒนาระบบฐานข้อมูลจะต้องเป็นส่วนหนึ่งของแผนเชิงกลยุทธ์ขององค์กร เพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร ทั้งนี้จะต้องมีการกำหนดแผนธุรกิจ (Business Plan) และเป้าหมาย (Goal) เพื่อกำหนดความต้องการหรือระบบสารสนเทศที่องค์กรจะต้องมี ซึ่งการที่จะกำหนดสิ่งเหล่านี้ได้ จะต้องทำการประเมินเทคโนโลยีสารสนเทศว่าจะช่วยสร้างโอกาสในเชิงการแข่งขันกับองค์กรได้มากน้อยเพียงไร

การวางแผนยังรวมถึงการกำหนดนโยบายและมาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น การจัดเก็บฐานข้อมูล ความปลอดภัย ประสิทธิภาพในการทำงาน รวมถึงแนวทางการนำระบบไปใช้ และการฝึกอบรมให้ความรู้กับผู้ใช้ตามหน่วยงานต่าง ๆ ขององค์กร

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดขอบเขตระบบฐานข้อมูล (Database System Definition)

ขั้นตอนนี้เป็นการกำหนดขอบเขตของฐานข้อมูลว่าจะครอบคลุมถึงการใช้งานของระบบงานไหนบ้าง และกลุ่มผู้ใช้ประกอบด้วยหน่วยงานใดในองค์กร เมื่อได้พิจารณาถึงขอบเขตแล้วจะต้องพิจารณาต่อไปด้วยว่า ขอบเขตจะมีการเชื่อมโยงหรือสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่นๆ อย่างไรบ้าง นอกจากนี้ การกำหนดขอบเขตของระบบอาจจะมีการกำหนดทั้งระบบงาน และผู้ใช้ที่คาดว่าจะมีการขยายเพิ่มมากขึ้นในอนาคตอย่างไร

ขั้นตอนที่ 3 การรวบรวมและวิเคราะห์ความต้องการ (Requirement Collection and Analysis)

การออกแบบฐานข้อมูล จำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลที่ต้องการขององค์กรต้องการ การรวบรวมข้อมูลอาจจะทำได้โดยวิธีการดังต่อไปนี้

- การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในหน่วยงานต่าง ๆ
- การสังเกตการปฏิบัติงาน

- การตรวจทานจากเอกสาร โดยเฉพาะเอกสารที่เป็นแบบฟอร์มหรือรายงาน
- สร้างแบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ใช้ที่เกี่ยวข้อง
- วิเคราะห์จากประสบการณ์ของผู้ออกแบบระบบซึ่งเคยออกแบบระบบลักษณะที่คล้ายคลึง

กันมาก่อน

การรวบรวมข้อมูล จะรวมถึงข้อมูลที่ใช้ในระบบงานของหน่วยงานต่างๆ ผู้ใช้ที่เกี่ยวข้อง รายการค่าที่เกิดขึ้น และกำหนดลำดับความสำคัญของแต่ละระบบงาน

ข้อควรระวังในการรวบรวมข้อมูล คือ ควรจะต้องทำให้ตรงตามแผนงานและขอบเขตที่กำหนดไว้ ในขั้นตอน 1 และ 2 เพื่อให้ได้ตรงตามเป้าหมายและไม่เสียเวลาในการศึกษาเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้อง

วิธีการรวบรวมข้อมูลตามที่กล่าวมาข้างต้น อาจจะเป็นแนวทางที่ไม่มีโครงสร้างที่ชัดเจน ดังนั้นการรวบรวมและวิเคราะห์อาจจะใช้เทคนิคในการออกแบบและวิเคราะห์ระบบงานที่นิยมใช้กัน เช่น แผนภูมิแสดงกระแสของข้อมูล (Data Flow Diagram : DFD) หรือผังแสดงลำดับขั้นตอนของข้อมูลนำเข้า การประมวลผลและการแสดงผล (Hierarchical Input Process Output : HIPO) เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 4 การออกแบบฐานข้อมูล (Database Design)

วัตถุประสงค์ของขั้นตอนการออกแบบฐานข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลและความสัมพันธ์ (Relationships) ของข้อมูลที่จะต้องมีในระบบงาน หรือตามที่ผู้ในระบบงาน หรือตามที่ผู้ใช้กลุ่มต่างๆ ต้องการ การออกแบบข้อมูล (Data Modeling) เพื่อให้ทราบถึงความหมายของข้อมูลสามารถแบ่งการออกแบบได้เป็น 3 ระดับ คือ

1. การออกแบบให้ข้อมูลในระดับแนวคิด (Conceptual Database Design) เป็นการออกแบบโดยไม่คำนึงปัจจัยด้านกายภาพ (Physical) และระบบจัดการข้อมูล (DBMS) ที่เลือกใช้ ขั้นตอนนี้เป็นเพียงออกแบบถึงข้อมูลที่ต้องการ และความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลในฐานข้อมูลเท่านั้น กล่าวคือ ขั้นตอนนี้ยังไม่คำนึงถึงระบบจัดการฐานข้อมูล (DBMS) ชุดคำสั่งงานที่ใช้กับระบบประยุกต์ใช้งานต่าง ๆ (Application Program) ภาษาทางคอมพิวเตอร์ ปัจจัยด้านฮาร์ดแวร์หรือปัจจัยด้านกายภาพอื่น ๆ (Physical)

การออกแบบในระดับนี้ บางครั้งเรียกว่าการออกแบบในระดับสูง (High Level Database Design) การออกแบบฐานข้อมูลในระดับนี้สามารถใช้แนวทางแบบ Data Oriented ซึ่งสามารถออกแบบข้อมูลได้ 2 ลักษณะ คือ

- ล่างไปบน (Bottom-Up)

วิธีการนี้เริ่มต้นการพิจารณาจากรายละเอียดของข้อมูล หรือแอททริบิวต์ (Attribute) แล้วนำมาจัดกลุ่มเป็นเอนทิตี (Entity) และความสัมพันธ์ (Relationship) วิธีการนี้เหมาะสมสำหรับฐานข้อมูลที่มีรายละเอียดไม่มากและไม่ซ้ำซ้อน

- แบบบนมาล่าง (Top-Down)

วิธีการนี้ เริ่มต้นจากการกำหนดเอนทิตีว่ามีเอนทิตีอะไรบ้าง (High Level Entity) แล้วทำการพิจารณารายละเอียดข้อมูลที่แต่ละเอนทิตีควรมี รวมถึงความสัมพันธ์ต่างๆ วิธีการนี้เหมาะสมสำหรับองค์กรที่มีฐานข้อมูลซับซ้อน และมีรายละเอียดของข้อมูลมาก

ทั้งสองวิธีอาจจะใช้เสริมกัน แทนที่จะใช้แยกกันโดยสิ้นเชิง ตัวอย่างเช่น การออกแบบด้วยวิธี Top-Down โดยใช้ E-R โมเดล ยังคงต้องใช้แนวคิดการทำให้เป็นบรรทัดฐาน (Normalization) ซึ่งเป็นวิธีการแบบ Bottom-Up เพื่อทบทวนการออกแบบให้สมบูรณ์

2. การออกแบบข้อมูลในระดับตรรกะ (Logical Database Design)

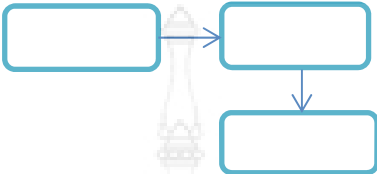
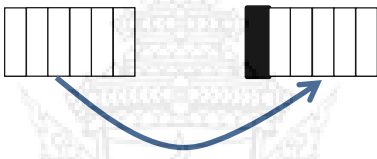

เป็นการนำผลจากการออกแบบในระดับแนวคิดมาวิเคราะห์และออกแบบ โดยในขั้นตอนนี้เป็นการแปลงผลจากการออกแบบในระดับแนวคิด (Mapping) ให้อยู่ในรูปแบบของระบบจัดการฐานข้อมูล (DBMS) ที่เลือกใช้ เช่น รูปแบบเชิงสัมพันธ์ (Relational Model)

ขั้นตอนการออกแบบนี้มีความสำคัญมากต่อความสำเร็จในการออกแบบฐานข้อมูลว่างตรงตามเป้าหมายและแผนที่วางไว้ ตลอดจนการนำไปใช้ให้ตรงตามความต้องการได้หรือไม่ เพราะฉะนั้น การออกแบบในขั้นตอนนี้จะต้องทำการรวบรวมการออกแบบฐานข้อมูลที่ได้มาจากผู้ใช้แต่ละกลุ่มมารวมกัน และปรับเป็นภาพฐานข้อมูลขององค์กรที่สมบูรณ์ (Global Logical Database)

3. การออกแบบข้อมูลในระดับกายภาพ (Physical Database Design)

ขั้นตอนนี้เป็นการนำข้อมูลที่ออกแบบในระดับตรรกะ มากำหนดโครงสร้างข้อมูลและการจัดเก็บวิธีการเข้าถึงข้อมูล รวมถึงการจัดการด้านระบบความปลอดภัยเพื่อให้ฐานข้อมูลทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กล่าวโดยสรุปผลจากการออกแบบฐานข้อมูล จะได้เค้าร่าง (Schema) ของฐานข้อมูลในแต่ละระดับ ดังรูปต่อไปนี้

การออกแบบ	เค้าร่าง (Schema)	ตัวอย่างอิสระ
ระดับแนวคิด (CONCEPTUAL)	 ER-โมเดล	เอนทิตี ความสัมพันธ์ แอททริบิวต์และคีย์หลัก
ระดับตรรกะ (LOGICAL)	 Table Definitions	DDL สำหรับ รีเลชัน แอททริบิวต์และข้อกำหนดต่าง ๆ
ระดับกายภาพ (PHYSICAL)	 Database	ขนาดพื้นที่ฐานข้อมูลวิธีการจัดเก็บ การเข้าถึงข้อมูล/การสร้างอินเด็กซ์

ภาพที่ 2-11 แสดงเค้าร่าง (Schema) ของฐานข้อมูลแต่ละระดับ

ขั้นตอนที่ 5 รายละเอียดของการออกแบบประยุกต์ใช้งาน (Application Design)

ในทางปฏิบัติ การออกแบบฐานข้อมูลเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาระบบงาน ซึ่งมีผลกระทบต่อ การออกแบบฐานข้อมูล ใน 8/9*8 ที่นี้จะขอกล่าวถึงเพียงการออกแบบระบบประยุกต์ใช้งาน เฉพาะส่วน ที่เป็นการออกแบบรายการ (Transaction design) และการออกแบบส่วนประสานกับ ผู้ใช้ (User Interface Design) ซึ่งจะเป็นรายละเอียดประกอบการออกแบบฐานข้อมูลได้

รายการ (Transaction) เป็นกลุ่มของคำสั่งงานที่เกี่ยวข้องกับฐานข้อมูลของงานต่าง ๆ ที่ เกิดขึ้นขององค์กร (Logical Unit of Work : LUW) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การ กำหนดรายละเอียดของรายการ ประกอบด้วย

- ข้อมูลที่ใช้ในรายการต่างๆ

- รายการนั้น ๆ เกี่ยวข้องกับการดำเนินการกับข้อมูลในลักษณะใด
- ผลลัพธ์ของรายการนั้นๆ

การวิเคราะห์รายการจะช่วยให้ทราบว่าข้อมูลในรีเลชันใดถูกเรียกใช้งานบ่อยและถูกเรียกใช้ ในลักษณะใด รายการหนึ่งอาจจะมีการประมวลผลในลักษณะของการเรียกดูข้อมูล (Retrieval หรือ Read Transaction) การปรับปรุงข้อมูล (Update หรือ Write Transaction) ฯลฯ

สำหรับการออกแบบการประสานกับผู้ใช้ (User Interface Design) เกี่ยวข้องกับการออกแบบ หน้าจอ (Screen) หรือฟอร์มต่าง ๆ (Form) รวมถึงรายงาน (Report) ที่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างรายละเอียด การออกแบบ เช่น รูปแบบของหน้าจอ ข้อความต่างๆ บนหน้าจอการเชื่อมโยงกับหน้าจอหรือรายงานอื่นๆ หากการออกแบบระบบประยุกต์ใช้งานที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบฐานข้อมูลจะต้องนำมา ประกอบการออกแบบ เช่น ลักษณะการกระทำของรายการเป็นแบบใด ปริมาณหรือความถี่รายการ ที่เกิดขึ้น เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 6 การเลือกระบบจัดการฐานข้อมูล (DBMS Selection)

การเลือกระบบจัดการฐานข้อมูลเพื่อจัดการฐานข้อมูลมีความสำคัญอย่างยิ่ง จะต้องทำการ ประเมินข้อดีและข้อด้อยของระบบจัดการฐานข้อมูลในประเด็น ต่อไปนี้

- เงินลงทุนและค่าใช้จ่าย เช่น เงินลงทุนในฮาร์ดแวร์ ค่าบำรุงรักษา ค่าใช้จ่ายในการอบรม และค่าใช้จ่ายในการนำระบบใหม่ไปใช้
- คุณสมบัติการทำงานของระบบจัดการฐานข้อมูลและกลไกการทำงานต่างๆ เช่น การจัดการรายการเปลี่ยนแปลง (Transaction Management) การกู้ (Recovery) การเกิดภาวะพร้อมกัน (Concurrency) การรักษาความปลอดภัย
- โมเดลที่ระบบจัดการฐานข้อมูลเลือกใช้ ซึ่งจะมีผลต่อการจัดการฐานข้อมูล เช่น แบบเชิงสัมพันธ์ (Relations) แบบเครือข่าย (Network) อ็อบเจกต์เชิงสัมพันธ์ (Object Relational)
- ความสามารถในการทำงานร่วมกับระบบอื่นๆ หรือสามารถทำงานร่วมกับระบบปฏิบัติการได้หลายรูปแบบ (Platform) เช่น UNIX, Windows NT
- คุณลักษณะของฮาร์ดแวร์ที่ระบบจัดการฐานข้อมูลนั้นต้องการ (Hardware Requirement)
- การสนับสนุนจากผู้ขาย เป็นสิ่งจำเป็นมาก โดยเฉพาะองค์กรที่เริ่มพัฒนาระบบฐานข้อมูล และยังไม่มียุคกลางที่เข้าใจระบบจัดการฐานข้อมูลที่ใช่

ขั้นตอนที่ 7 การทดสอบและนำระบบไปใช้ (Implementation)

เป็นขั้นตอนการทดลองและการนำระบบฐานข้อมูลที่ออกแบบไปใช้ ซึ่งมีลักษณะของการ นำระบบไปใช้ได้หลายรูปแบบ เช่น แบบคู่ขนาน ระหว่างระบบเก่าและใหม่ (Parallel)

ขั้นตอนที่ 8 การบำรุงรักษา (Maintenance)

ขั้นตอนนี้มีความสำคัญมากเช่นกัน ในการที่รักษาฐานข้อมูลของการสำรองข้อมูล (Backup) และบำรุงรักษาระบบฐานข้อมูล

2.6 เทคโนโลยีเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ช่วยให้การแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกันทำได้โดยง่าย “อินเทอร์เน็ต” (Internet) เป็นระบบเครือข่ายที่มีขอบข่ายครอบคลุมไปทั่วโลก ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตประกอบด้วยเครือข่ายย่อยจำนวนมากต่อเชื่อมเข้าด้วยกัน ภายใต้มาตรฐานเดียวกันคือ TCP/IP อินเทอร์เน็ต จึงเป็นทั้งเครือข่ายคอมพิวเตอร์และเครือข่ายของเครือข่ายสำหรับผู้ทุกระดับแล้ว ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology : IT)

อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลแหล่งใหญ่ที่สุดของโลก ข่าวสารหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากทั่วทุกมุมโลก สามารถเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการได้อย่างรวดเร็วยิ่งกว่าสื่ออื่น ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ หรือโทรทัศน์ การติดต่อกับบุคคลอื่นๆ สามารถทำได้ทั้งการส่งข้อความอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic - Mail) หรือการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการ หรือองค์กรธุรกิจ เมื่อใช้คอมพิวเตอร์ออนไลน์พร้อมกันทั้งภายในหรือภายนอกประเทศ เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากรในด้านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ให้มากยิ่งขึ้น

ประวัติความเป็นมาของอินเทอร์เน็ต

อาร์พานีต (ARPA net) เป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อสนับสนุนงานวิจัยด้านการทหาร ภายใต้ความรับผิดชอบของ อาร์พา (Advance Research Projects Agency) ในสังกัดของกระทรวงกลาโหม ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อ มกราคม พ.ศ. 2512 ช่วงสงครามระหว่างประเทศคอมมิวนิสต์กับประเทศเสรีประชาธิปไตย ต่างพัฒนาเทคโนโลยีให้ก้าวหน้าเพื่อให้ได้เปรียบและชัยชนะ โดยจ้างกลุ่มนักวิจัยเครือข่าย (Network Working Group : NWG) ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโทจากมหาวิทยาลัย 4 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียแห่งลอสแอนเจลิส มหาวิทยาลัยยูทาห์ สถาบันวิจัยสแตนฟอร์ด และมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย แซนตา บาร์บารา

วันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2512 ทำการทดลองเชื่อมโยง IMP ระหว่างมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง โดยมีโฮสต์ต่างชนิดกันและใช้ระบบปฏิบัติการต่างกัน อาร์พานีตเกิดขึ้นเป็นเครือข่ายเชิงทดลองเพื่อเป็นการศึกษาถึงความเชื่อถือได้ของรูปแบบเครือข่าย ความสามารถในการส่งผ่านข้อมูลและความรวดเร็ว โดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อทดสอบคอมพิวเตอร์บางจุดในเครือข่ายหยุดการทำงาน

หรือสายสื่อสารบางเส้นทางถูกตัดขาด คอมพิวเตอร์ส่วนที่เหลือในเครือข่ายยังสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้ และสามารถต่อเชื่อมคอมพิวเตอร์ที่มีฮาร์ดแวร์แตกต่างกันเข้าสู่เครือข่ายได้

อาร์พานีตเปิดตัวเป็นทางการครั้งแรกในงาน ICC (International Conference on Computers and Communications) ณ กรุงวอชิงตันดีซี เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2525 หลังจากนั้น 1 ปี ได้เปลี่ยนชื่อเป็น คาร์พา (Defense Advance Research Project Agency) ปลายปี พ.ศ. 2526 อาร์พานีต ถูกแบ่งแยกออกเป็นสองเครือข่าย คือ เครือข่ายงานวิจัยชื่อ อาร์พานีต และเครือข่ายของกองทัพ ชื่อ มิลเน็ต (MILNET : Military Network)

เครือข่ายอาร์พานีตเป็นเส้นทางสื่อสารหลักของเครือข่าย เรียกว่า แบ็คโบน (Backbone) ภายในทวีป โดยมีเครือข่ายอื่นๆ เช่น NSFNET (The National Science Foundation Network) และเครือข่ายของ NASA (National Aeronautics and Space Administration) เป็นต้น เชื่อมต่อเข้ามา ต่อมาชื่อที่ใช้เรียก อาร์พานีต ได้เปลี่ยนไปกลายเป็นเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย

ประเทศไทยเชื่อมต่อเข้าสู่อินเทอร์เน็ตโดยใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E - Mail) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 แห่งแรกที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ต่อมาคือสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ภายใต้โครงการร่วมมือระหว่างไทยและออสเตรเลีย ด้วยระบบ MSHnet (Micro Smart Hot - Spot Network System) ซึ่งเป็น Registered Port (1989 tcp/udp) ที่ให้บริการเชื่อมต่อ และ UUCP (UNIX to UNIX Communication Protocol) เป็นโปรแกรมที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อทำหน้าที่ติดต่อกันในด้านต่างๆ ระหว่างระบบปฏิบัติการยูนิกซ์ด้วยกัน ได้แก่ การรับส่งไฟล์ การป้อนคำสั่งจากระบบอื่นที่เชื่อมต่ออยู่และการส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยออสเตรเลียจะโทรศัพท์เชื่อมต่อเข้าสู่ระบบวันละ 2 ครั้ง ยังไม่ได้มีการเชื่อมต่อแบบออนไลน์

พ.ศ. 2531 ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) จึงดำเนินโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์ระหว่างมหาวิทยาลัย เรียกว่า แคมปัสเน็ตเวิร์ก (Campus Network) แบ่งเป็น 2 ระยะ ระยะแรก 4 หน่วยงาน คือ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ระยะที่สองคือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (ปัจจุบันเป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (ปัจจุบันเป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ โดยตั้งเป็นคณะทำงาน NEWgroup (NECTEC E - Mail Working Group) เมื่อธันวาคม พ.ศ. 2534 เพื่อ

ประสานงานและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ อาศัยสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียเป็นทางออกสู่อินเทอร์เน็ตผ่านทางออสเตรเลีย

ประเทศไทยเชื่อมโยงกับอินเทอร์เน็ตแบบออนไลน์โดยสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2535 เรียกว่าเครือข่ายไทยสาร (ThaiSarn : Thai Social/scientific, Academic and Research Network) หรือไทยสารอินเทอร์เน็ต และประกาศให้ปี พ.ศ. 2538 เป็นปีแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Year) ดำเนินการจัดวางเครือข่ายความเร็วสูงโดยใช้ใยแก้วนำแสงเป็นสายสื่อสารและเปิดให้บริการอินเทอร์เน็ตเชิงพาณิชย์ นับได้ว่าอินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายแห่งยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่เชื่อมโลกให้เข้ากันเป็นหนึ่งเดียว

มาตรฐานในการสื่อสารของเครือข่าย (Protocol)

โปรโตคอล (Protocol) เป็นข้อกำหนดที่อธิบายวิธีสื่อสารระหว่างคอมพิวเตอร์ในเครือข่ายเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการออกแบบโปรแกรม เช่น ลักษณะของข้อมูล ขนาดของข้อมูล ชุดของข้อมูล การตรวจสอบข้อผิดพลาดในการรับส่งข้อมูล เป็นต้น การเชื่อมต่อระหว่างเครือข่ายต้องการโปรโตคอลซึ่งทำงานได้กับสายสื่อสารและฮาร์ดแวร์หลากหลายรูปแบบและสามารถรองรับโสตจำนวนมากได้

ทีซีพี/ไอพี (TCP/IP: Transmission Control Protocol/Internet Protocol) คือ โปรโตคอลบนระบบปฏิบัติการยูนิกซ์ที่ใช้ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ไอพี แอดเดรส (IP Address) คือ หมายเลขประจำเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้โปรโตคอล TCP/IP ซึ่งจะไม่ซ้ำกันทั่วโลก

อินเทอร์เน็ตไม่มีใครเป็นเจ้าของเครือข่าย แต่ละส่วนในอินเทอร์เน็ตต่างบริหารเครือข่ายของตนเองอย่างเป็นอิสระ รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการติดตั้งระบบและการเช่าวงจรสื่อสารเพื่อเชื่อมต่อเข้าด้วยกัน ภายใต้การดูแลขององค์กรระหว่างประเทศที่จัดตั้งขึ้นเพื่อประสานความร่วมมือระหว่างสมาชิก คือ ISOC หรือสมาคมอินเทอร์เน็ต (Internet Society) เป็นองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร มีนโยบายสนับสนุนการใช้อินเทอร์เน็ตสำหรับการศึกษาและงานวิจัย ทำหน้าที่ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ให้แก่สมาชิก พัฒนามาตรฐานและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในอินเทอร์เน็ต แต่ไม่มีหน้าที่ดูแลหรือควบคุมการบริหารเครือข่าย

การบริการในอินเทอร์เน็ต

การบริการในอินเทอร์เน็ตมีดังนี้

1. จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Mail : E - Mail) เป็นการรับ - ส่งข้อความผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ผู้ใช้สามารถรับ-ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ด้วยการสมัครเป็นสมาชิกเว็บไซต์ที่ให้บริการฟรี เช่น hotmail.com, yahoo.com หรือ thailand.com เป็นต้น

2. จดหมายข่าวจดหมายเวียน (Mailing List) ศูนย์บริการจะเก็บรายชื่อของสมาชิกไว้เพื่อให้บริการกระจายข่าวในกลุ่มสมาชิกอย่างเป็นระบบ สมาชิกที่ต้องการส่งข่าว จดหมาย ชักถาม หรือขอความช่วยเหลือ จะส่ง E - Mail ไปยัง Address เฉพาะเพื่อการกระจายข่าว

3. การขนถ่ายแฟ้มข้อมูล (FTP : Files Transfer Protocol) เป็นบริการถ่ายโอนข้อมูล แฟ้มที่ให้ถ่ายโอนได้ มีทั้งข้อมูลทั่วไป ข่าวประจำวัน บทความ รวมทั้งโปรแกรมต่าง ๆ โดยผู้ใช้บริการเชื่อมต่อไปยัง โฮสต์ที่เก็บแฟ้มข้อมูลตามชื่อบัญชีที่ลงทะเบียนไว้แล้ว เมื่อเข้าระบบได้แล้วจะสามารถใช้คำสั่งเพื่อให้เห็นรายชื่อแฟ้มหรือค้นหาแฟ้มและสั่งโอนย้ายแฟ้มข้อมูลได้

4. โกเฟอร์ (Gopher) เป็นโปรโตคอลที่สร้างขึ้นบนโปรโตคอลทีซีพี/ไอพี (TCP/IP) พัฒนาโดยมหาวิทยาลัย Minnesota เครื่องที่ให้บริการ (Server) ของโกเฟอร์ อยู่ที่ Micro.umn.edu เป็นเครื่องของมหาวิทยาลัย Minnesota

โกเฟอร์เป็นวิธีการซึ่งสามารถที่จะค้นหาและรับข้อมูลแบบง่ายบนอินเทอร์เน็ต โดยไม่ยุ่งยากและสามารถรับข้อมูลได้หลายแบบ เช่น ข้อความ เสียง ภาพ ฯลฯ โกเฟอร์จะทำงานผ่านเครือข่ายโดยอัตโนมัติ โดยมีเครื่องให้บริการอยู่ทั่วไปบนอินเทอร์เน็ต แต่ละเครื่องที่ให้บริการจะเก็บข้อมูลของตนเอง รวมถึงการเชื่อมโยงไปยังเครื่องให้บริการอื่น ๆ เนื่องจากฐานข้อมูลที่เรียกค้นเป็นฐานข้อมูลแบบกระจายที่เชื่อมต่อกัน การเรียกจากเมนูทำให้การเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์มีลักษณะเป็นลำดับ ฐานข้อมูลแต่ละเครื่องบนเครือข่ายจะเชื่อมต่อเข้าหากันตามลักษณะการเรียกค้น

โกเฟอร์จึงใช้สำหรับการเปิดค้นหาข้อมูลและขอใช้บริการด้วยระบบเมนู เป็นเสมือนคลังห้องสมุดและเป็นจุดศูนย์รวมการเรียกใช้บริการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในอินเทอร์เน็ตให้ทำได้ง่ายและสะดวก เป็นตัวกลางการให้บริการเข้าใช้ระบบจากระยะไกล ถ่ายโอนแฟ้มข้อมูลหรือขอใช้บริการอาร์ชี ซึ่งเป็นบริการค้นหาแหล่งเก็บแฟ้มข้อมูลโดยผู้ใช้จะป้อน ชื่อแฟ้มที่ต้องการค้นหา ในขณะที่โกเฟอร์ค้นหาชื่อ โฮสต์ที่เก็บแฟ้มข้อมูลด้วยระบบเมนู จะช่วยอำนวยความสะดวกต่อผู้ใช้ในการเข้าสู่บริการในอินเทอร์เน็ตได้ทั่วโลก

5. เว็ส (WAIS: Wide Area Information Server) เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการสืบค้นข้อมูลในรูปของแฟ้มเอกสาร โดยป้อนชื่อเรื่องหรือชื่อเนื้อหาที่ต้องการค้น ระบบเว็สจะรวบรวมฐานข้อมูลเข้าด้วยกัน เมื่อมีคำสั่งค้นหาข้อมูล คอมพิวเตอร์จะช่วยค้น ไปยังแหล่งข้อมูลที่เชื่อมต่อกันอยู่ และจะพยายามค้นเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคำหรือวลีสำคัญที่ผู้กำหนดให้มากที่สุด

6. www (World Wide Web) เครือข่ายใยแมงมุม เป็นบริการข้อมูลข่าวสารบนอินเทอร์เน็ตที่ได้รับความนิยมสูงสุด ง่ายต่อการใช้งาน เพราะได้รวมบริการข้อมูลอื่น ๆ ไว้ เช่น การโอนย้ายแฟ้ม โทเฟอร์ และยูสเน็ต เป็นต้น โดยให้บริการทั้งภาพ เสียง หรือภาพเคลื่อนไหว โปรแกรมบราวเซอร์ (Browser Program) ที่นิยมใช้ได้แก่ IE (Internet Explorer), Netscape หรือ Opera เป็นต้น

7. Usenet เป็นรูปแบบการให้บริการที่คล้ายกับบอร์ดแจ้งข่าวสาร จะมีข้อมูลที่แจ้งให้ผู้อื่นทราบหรืออาจจะเป็นการประชาสัมพันธ์ Usenet มาจากคำว่า User Network รูปแบบการให้บริการแบบนี้จะมีเซิร์ฟเวอร์ที่เรียกว่า “นิวส์ เซิร์ฟเวอร์” (News Server) ส่วนข้อมูลที่ตีพิมพ์ประกาศนั้น จะคล้ายกับอีเมลที่ส่งมายังนิวส์ เซิร์ฟเวอร์ เนื่องจากมีผู้ใช้งานเป็นจำนวนมาก จึงได้มีการแบ่งกลุ่มข่าวสารเหล่านี้เป็นกลุ่มเล็ก ๆ ที่เรียกว่า “นิวส์กรุ๊ป” (News Group) ส่วนข้อความที่ส่งเข้าไปเรียกว่า “บทความ” (Article) โดยที่การส่งบทความขึ้นไปหรือการเข้าไปอ่านบทความ จะต้องใช้โปรแกรมเฉพาะในการใช้งาน

8. ใช้โปรแกรมบนเครื่องคอมพิวเตอร์อื่น เป็นระบบขอใช้คอมพิวเตอร์ระบบอื่นในที่ห่างไกล (Remote Login) ผ่านโปรแกรม เช่น Telnet ในขณะที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต ผู้ใช้จะต้องมีบัญชีอยู่ในคอมพิวเตอร์ปลายทางจึงจะสามารถขอเข้าใช้คอมพิวเตอร์เครื่องนั้นได้

9. สนทนาทางเครือข่าย (Chat) เป็นการพิมพ์ข้อความส่งถึงกันคล้ายกับการสนทนาทางโทรศัพท์ ข้อความที่พิมพ์จะปรากฏบนหน้าจอของคู่สนทนา นับเป็นบริการหนึ่งในอินเทอร์เน็ตที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย เช่น IRC (Internet Relay Chat), ICQ (I seek you), MSN Messenger, PIRTH, Yahoo Messenger, AIM และ NetMeeting เป็นต้น นอกจากสนทนาเป็นกลุ่มได้แล้ว ยังสามารถสนทนากันได้โดยตรงและเห็นหน้าคู่สนทนาผ่านเครือข่ายด้วยระบบคอมพิวเตอร์ มัลติมีเดียได้ โดยทั้งสองฝ่ายใช้อุปกรณ์ไมโครโฟน ลำโพง และติดตั้งกล้องดิจิทัล ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการโทรศัพท์ทางไกลได้มาก

10. กระดานข่าว (BBS : Bulletin Board System) เป็นระบบข่าวแลกเปลี่ยนข่าวในอินเทอร์เน็ต โดยผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่าง ๆ ผ่านทางยูสเน็ต (Usenet) ซึ่งจัดกลุ่มข่าว (News Groups) แยกเป็นหัวข้อเฉพาะ เช่น วิทยาศาสตร์ (Sci), คอมพิวเตอร์ (Comp), นันทนาการ (Rec) หรือสังคม - วัฒนธรรม (Soc) เป็นต้น ในแต่ละกลุ่มยังแบ่งเป็นกลุ่มข่าวย่อยประจำกลุ่มได้อีก ผู้อ่านข่าวสามารถส่งข่าวไปยังผู้อื่นได้ด้วย

บริการสืบค้นข้อมูล โปรแกรมค้นหา (Search Engine) เป็นเครื่องมือหรือโปรแกรมในการสืบค้นหาเว็บต่าง ๆ โดยมีการเก็บรายชื่อเว็บไซต์ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ของเว็บไซต์ นำมาจัดเก็บไว้ในเครื่องบริการ (Server) เพื่อให้สามารถค้นหาและแสดงผลได้โดยสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ โปรแกรมค้นหาบางโปรแกรมอาจจะไม่ได้มีการเก็บข้อมูลในเครื่องบริการของ

ตัวเอง แต่อาจจะอาศัยข้อมูลจากเจ้าของเครื่องบริการนั้น ๆ ตัวอย่างของโปรแกรมค้นหาที่มีชื่อเสียงทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ คือ โปรแกรมค้นหาในเว็บ sanook.com, siamguru.com, google.co.th, google.com, yahoo.com, msn.com, altavista.com และ search.com เป็นต้น

11. Whois เป็นเครื่องมือสำหรับค้นหารายละเอียดต่าง ๆ ของโดเมน เช่น ชื่อผู้จดโดเมน วันหมดอายุของโดเมน เป็นต้น สามารถค้นหาได้ทั้งโดเมนในประเทศ (.co.th, .in.th เป็นต้น) และโดเมนต่างประเทศ ค้นหาบัญชีรายชื่อผู้ใช้ของศูนย์สารสนเทศเครือข่าย (Network Information Center) ใช้สอบถามรายละเอียดประจำเครือข่ายที่ต้องการ เป็นการค้นหาจากไดรเรกทอรี ถ้าระบบไม่ได้ติดตั้งโปรแกรมนี้ไว้ สามารถขอใช้ระบบที่มีบริการ Whois โดยผ่าน Telnet ได้

12. เกมคอมพิวเตอร์ (Computer Game) เป็นโปรแกรมที่สามารถถ่ายโอนได้ด้วย FTP เกมทางเครือข่าย MUD (Multi User Dimensions) เป็นเกมคอมพิวเตอร์ซึ่งจำลองสภาวะต่าง ๆ ขึ้นมา โดยศูนย์บริการบางแห่งมีให้กับสมาชิกในเครือข่าย ช่วยกันแก้ปัญหา เกมผจญภัย หรือ การสนทนากันสมาชิกอื่น ๆ

ประโยชน์ที่ได้จากการใช้บริการอินเทอร์เน็ต

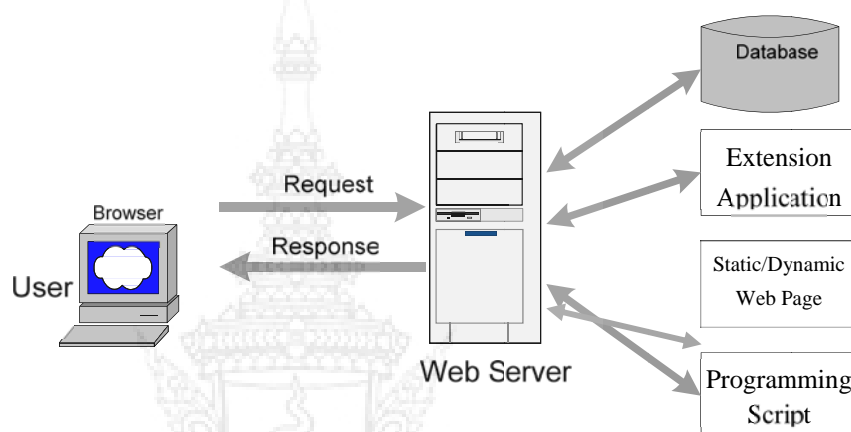
ประโยชน์ที่ได้จากการใช้บริการอินเทอร์เน็ต แบ่งกลุ่มการให้บริการได้ 9 กลุ่ม คือ

1. ความรู้ ความบันเทิง ข่าวสาร สิ่งที่น่าสนใจ
2. รับและส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E - Mail)
3. แลกเปลี่ยนไฟล์ (FTP) เช่น ไฟล์ภาพ หรือเกม
4. ซื้อขายสินค้าที่ต้องการ (Electronic Commerce : E - Commerce) สามารถจัดแสดงภาพสินค้าให้เลือกรวม สั่งซื้อ และรับชำระเงินผ่าน Internet ได้ด้วย
5. พูดคุย พบปะสังสรรค์กับเพื่อน (Chat และ Newsgroup)
6. โทรศัพทผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อาจติดตั้งกล้องดิจิทัลเพื่อเฝ้ามองเห็นภาพคู่สนทนาด้วย
7. ส่งการ์ดอวยพร (E - Card) และส่งข้อความให้โทรศัพทมือถือ
8. ฟังวิทยุและดูโทรทัศน์
9. ค้นหาข้อมูล

หลักการการทำงานของเว็ลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web)

การทำงานของเว็ลด์ไวด์เว็บถูกจัดให้อยู่ในรูปแบบการทำงานในหลักการของไคลเอนต์ / เซิร์ฟเวอร์ (Client/Server Model) แบ่งออกเป็น 2 ฟังก์ชันที่สำคัญคือ ไคลเอนต์ ซึ่งมีซอฟต์แวร์ที่เรียกว่าบราวเซอร์ (Browser) เช่น Microsoft Internet Explorer และ Netscape Communication เป็นต้น

และอีกฝั่งหนึ่งจะถูกเรียกว่า เซิร์ฟเวอร์ ซึ่งมีซอฟต์แวร์ เช่น Microsoft Internet Information Server, Microsoft Personal Web Server, Netscape Enterprise Server, Apache Web Server เป็นต้น โดยปกติผู้ใช้คอมพิวเตอร์จะใช้ซอฟต์แวร์ประเภทบราวเซอร์เพื่อร้องขอเอกสารในเว็บไซต์ที่ต้องการ โดยพิมพ์ URL (Uniform Resource Locator) ของเว็บไซต์ เช่น www.cnn.com หรือ www.cnbc.com/default.asp เป็นต้น หลักการทำงานของ เวิลด์ไวด์เว็บ ดังรูป (ทรุณยพงศ์ เพ็ญวุฒิ, 2543)

ภาพที่ 2-12 แสดงหลักการทำงานของเวิลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web)

2.7 ระบบจัดการฐานข้อมูล MySQL

MySQL เป็นซอฟต์แวร์ประเภทที่เรียกว่า ระบบการจัดการฐานข้อมูล (Database Management System: DBMS) ประเภทหนึ่งที่มีความนิยมสูงมาก ซึ่ง สงกรานต์ ทองสว่าง (2544) กล่าวถึง MySQL ไว้ดังนี้

MySQL จัดเป็นระบบจัดการฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์ (RDBMS: Relation Database Management System) ตัวหนึ่ง ซึ่งเป็นที่นิยมกันมากในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกของอินเทอร์เน็ต เนื่องจาก MySQL เป็นฟรีแวร์ (Freeware) ทางด้านฐานข้อมูลที่มีประสิทธิภาพสูง เป็นทางเลือกใหม่จากผลิตภัณฑ์ระบบจัดการฐานข้อมูลในตลาดปัจจุบัน ที่มักจะเป็นการผูกขาดของผลิตภัณฑ์เพียงไม่กี่ตัว นักพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เคยใช้ MySQL ต่างยอมรับในความสามารถ ความรวดเร็ว การรองรับจำนวนผู้ใช้ และขนาดของข้อมูลจำนวนมาก ทั้งยังสนับสนุนการใช้งานบนระบบปฏิบัติการได้หลากหลาย เช่น Unix, OS/2, Mac OS หรือ Windows นอกจากนี้ MySQL ยังสามารถใช้งานร่วมกับ Web Development Platform ทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็น C,

C++, Java, Perl, PHP, Python, Tcl หรือ ASP ก็ตามที่ จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ MySQL จึงได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบัน และมีแนวโน้มสูงยิ่งขึ้นต่อ ๆ ไปในอนาคต

MySQL จัดเป็นซอฟต์แวร์ประเภท Open Source Software สามารถ Download ซอฟต์แวร์ Source Code ต้นฉบับได้จากอินเทอร์เน็ต โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ การแก้ไขสามารถกระทำได้ตามความต้องการ MySQL ยึดถือสิทธิบัตรตาม GPL (GNU General Public License) ซึ่งเป็นข้อกำหนดของซอฟต์แวร์ประเภทนี้ส่วนใหญ่ โดยจะเป็นการชี้แจงว่า สิ่งใดทำได้ หรือทำไม่ได้สำหรับการใช้งานในกรณีต่างๆ

MySQL ได้รับความยอมรับและทดสอบเรื่องความเร็วในการใช้งาน โดยจะมีการทดสอบและเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์ทางด้านฐานข้อมูลอื่นอยู่เสมอ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มตั้งแต่เวอร์ชันแรกๆ ที่ยังไม่ค่อยมีความสามารถมากนัก มาจนถึงทุกวันนี้ MySQL ได้รับการพัฒนาให้มีความสามารถมากยิ่งขึ้น รองรับข้อมูลจำนวนมาก สามารถใช้งานหลายผู้ใช้ได้พร้อมๆ กัน (Multi-user) มีการออกแบบให้สามารถแตกงานออก เพื่อช่วยการทำงานให้เร็วยิ่งขึ้น (Multi-threaded) วิธีและการเชื่อมต่อที่ดีขึ้น การกำหนดสิทธิและการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลมีความรัดกุมน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น เครื่องมือหรือโปรแกรมสนับสนุนทั้งของตนเองและของผู้พัฒนาอื่นๆ มีมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้สิ่งหนึ่งที่สำคัญคือ MySQL ได้รับการพัฒนาไปในแนวทางตามข้อกำหนดมาตรฐาน SQL ดังนั้น เราสามารถใช้คำสั่ง SQL ในการทำงานกับ MySQL ได้ นักพัฒนาที่ใช้ SQL มาตรฐานอยู่แล้ว ไม่ต้องศึกษาคำสั่งเพิ่มเติม แต่อาจจะต้องเรียนรู้ถึงรูปแบบและข้อจำกัดบางอย่างโดยเฉพาะ ทั้งนี้ทั้งนั้น ทางทีมงานผู้พัฒนา MySQL มีเป้าหมายอย่างชัดเจนที่จะพัฒนาให้ MySQL มีความสามารถสนับสนุนตามข้อกำหนด SQL92 มากที่สุด และจะพัฒนาให้เป็นไปตามข้อกำหนด SQL99 ต่อไป

ความสามารถของ MySQL โดยทั่วไปจะครอบคลุมความต้องการของผู้ใช้เพียงพอ ไม่มีอะไรที่เกินความจำเป็น ทั้งนี้อาจสรุปสำหรับความสามารถเด่นๆ ได้ดังนี้

- MySQL จัดเป็นระบบฐานข้อมูลประเภท SQL-based ผู้ใช้หรือผู้พัฒนาสามารถใช้คำสั่ง MySQL ในการสั่ง หรือใช้งานกับ MySQL Server ได้โดยไม่ต้องศึกษาเพิ่มเติมแต่อย่างใด ซึ่งความสามารถนี้ ถือว่าเป็นแนวโน้มของระบบจัดการฐานข้อมูลในปัจจุบัน

- สนับสนุนการใช้งานสำหรับตัวประมวลผล (CPU : Central Processing Unit) หลายตัว

- การทำงานแบบ Multi-treaded ใช้ Kernel Treads

- สนับสนุน API เพื่อใช้งานกับ Development Platform ต่างๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็น C, C++, Eiffel, Java, Perl, PHP, Python หรือ Tcl และนอกจากนี้ยังสามารถใช้งานร่วมกับ ODBC (Open

Database Connectivity) ซึ่งทำให้เราสามารถใช้งานได้กับเครื่องมืออื่นๆ บน Windows Platform เช่น Access เป็นต้น รวมทั้งสามารถนำมาประยุกต์เพื่อใช้งานร่วมกับ ASP (Active Server Page)

- MySQL สามารถรันได้บนระบบปฏิบัติการหลายตัวหลายค่าย ไม่ว่าจะเป็น AIX, BSD/OS, DEC Unix, FreeBSD, HP-UX, Linux, Mac Os X, NetBSD, OpenBSD, OS/2, SGI Irix, Solaris, SunOS, SCO OpenServer, SCO Unixware, Tru64 Unix, Windows Platform รวมทั้ง BeOS ด้วย ทำให้ผู้ใช้สามารถทำการย้ายหรือปรับขนาดของระบบขึ้นไปได้ ในกรณีที่ต้องการขยายขนาดของข้อมูล หรือมีความต้องการทรัพยากรเพิ่มมากขึ้น

- ประเภทของข้อมูลที่สามารถใช้ได้ ใน MySQL ได้แก่ตัวเลข (ทั้งแบบคิดและไม่คิดเครื่องหมาย) ขนาด 1, 2, 3, 4 และ 8 ไบต์ FLOAT, DOUBLE, CHAR, VARCHAR, TEXT, BLOB, DATE, TIME, DATETIME, TIMESTAMP, YEAR, SET และ ENUM

- สนับสนุน GROUP BY และ ORDER BY clauses และ Group Functions ได้แก่ COUNT(), COUNT(DISTINCT), AVG(), STD(), SUM(), MAX() และ MIN()

- สนับสนุน LEFT OUTER JOIN และ RIGHT OUTER JOIN

- การกำหนดสิทธิ์และรหัสผ่าน ให้มีความปลอดภัย ความยืดหยุ่นสูง สามารถกำหนดสิทธิ์ผู้ใช้ในการเข้าถึงข้อมูล มีการเข้ารหัส (Encryption) สำหรับรหัสผ่านของผู้ใช้ด้วย ทำให้ผู้ใช้มีความมั่นใจว่าข้อมูลจะมีความปลอดภัยไม่มีใครสามารถทำการเข้าถึงข้อมูลได้หากไม่ได้รับอนุญาต

- สามารถทำดัชนี (Index) ได้สูงสุดถึง 32 ดัชนีในแต่ละตารางข้อมูล โดยที่ในแต่ละดัชนีสามารถใช้ฟิลด์ได้ตั้งแต่ 1- 6 ฟิลด์

- สามารถรองรับข้อมูลขนาดใหญ่ เช่น ข้อมูลระดับล้านระเบียน ซึ่งปัจจุบัน MySQL สามารถรองรับจำนวนข้อมูลได้ในระดับ 60,000 ตารางข้อมูล และ 5 ล้านระเบียน

- สนับสนุนรูปแบบภาษา (Character Set) หลายชนิด เช่น ISO-8859-1 (Latin1), big5, ujis และอื่นๆ ทำให้เราสามารถทำการจัดเรียงข้อมูล (sort) หรือกำหนดการแสดงผลผิดพลาด (Error Messages) ได้ตามรูปแบบภาษาที่ต้องการ

- เครื่องที่ทำหน้าที่ เป็นผู้ให้บริการ (Client) สามารถเชื่อมเข้าสู่ MySQL Server โดยการใช้ TCP/IP Sockets, Unix Sockets (Unixes) หรือ Named Pipes (NT)

2.8 โปรแกรมภาษาสคริปต์ PHP (Professional Home Page)

PHP (Professional Home Page) เป็นภาษาสคริปต์ (Script Language) ประเภทหนึ่งที่กำลังได้รับความนิยมจากผู้พัฒนา Web Site ต่าง ๆ ทั่วโลก เนื่องจากว่า PHP ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อการพัฒนา Web Site โดยเฉพาะ และ PHP ยังเป็นภาษาที่เรียกว่า Server Side include (SSI) หรือ HTML (สัพพิน

วรรณ, ม.ป.ป.) และ กิตติศักดิ์ เจริญโภคานนท์ (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึง PHP ย่อมาจาก “Personal Home Page Tool” เป็น Server Side Script ที่มีการทำงานที่ฝั่งของเครื่องคอมพิวเตอร์ Server ซึ่งรูปแบบในการเขียนคำสั่งการทำงานนั้น จะมีลักษณะคล้ายกับภาษา Perl หรือภาษา C และสามารถที่จะใช้ร่วมกับภาษา HTML ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้รูปแบบเว็บเพจของเรามีลูกเล่นมากขึ้น

ประวัติความเป็นมาของ PHP

PHP นั้นได้ถูกคิดค้นขึ้นในปี 1994 โดย Rasmus Lerdorf แต่ในเวอร์ชันที่ไม่เป็นทางการหรือกำลังทดสอบนั้น ได้มีการทดสอบกับเว็บเพจของเขาเอง โดยใช้ตรวจสอบติดตามเก็บสถิติข้อมูล ผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชมประวัติส่วนตัวบนเว็บเพจของเขาเท่านั้น

ต่อมา PHP เวอร์ชันแรกนั้นได้ถูกพัฒนา และเผยแพร่ให้กับผู้อื่นที่ต้องการใช้ศึกษาในปี ค.ศ.1995 ซึ่งถูกเรียกว่า “Personal Home Page Tool” ซึ่งเป็นที่มาของคำว่า PHP นั่นเอง ซึ่งในระยะเวลาสั้นๆ นั้น PHP ยังไม่มีความสามารถอะไรที่โดดเด่นมากมาย จนกระทั่งเมื่อประมาณกลางปี 1995 Rasmus ได้คิดค้นและพัฒนาให้ PHP/FI หรือ PHP เวอร์ชัน 2 ให้มีความสามารถจัดการเกี่ยวกับแบบฟอร์มข้อมูลที่ถูกสร้างมาจากภาษา HTML และสนับสนุนการติดต่อกับโปรแกรมจัดการฐานข้อมูล MySQL จึงทำให้ PHP เริ่มถูกใช้มากขึ้นอย่างรวดเร็ว และเริ่มมีผู้สนับสนุนการใช้งาน PHP มากขึ้น โดยในปลายปี ค.ศ.1996 PHP ถูกนำไปใช้ประมาณ 15,000 เว็บไซต์ทั่วโลก และเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ เป็น 50,000 เว็บไซต์

นอกจากนี้ ในราวกลางปี ค.ศ.1997 PHP ได้มีการเปลี่ยนแปลงและถูกพัฒนาจากเจ้าของเดิมคือ Rasmus ซึ่งพัฒนาอยู่คนเดียว มาเป็นทีมงาน โดยมีนาย Zeev Suraski และ Andi Gutmans ทำการวิเคราะห์พื้นฐานของ PHP/FI และได้นำโค้ดมาพัฒนาใหม่เป็น PHP เวอร์ชัน 3 ซึ่งมีความสมบูรณ์มากขึ้น

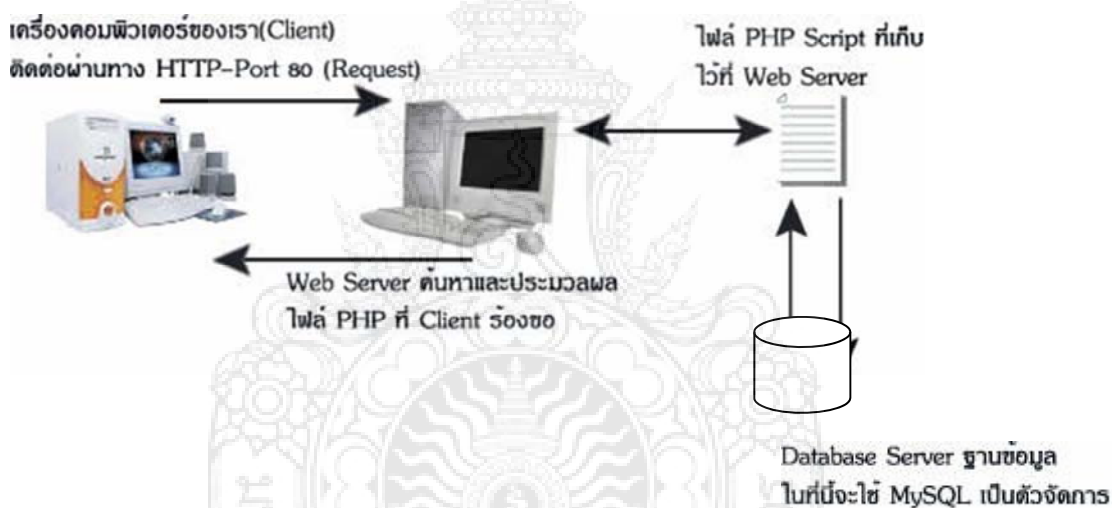
ในกลางปี ค.ศ.1999 PHP เวอร์ชัน 3 หรือ PHP3 สามารถทำงานกับ C2's StrongHold Web Server และ Red Hat Linux ได้

ในปัจจุบัน PHP ถูกนำไปใช้ในเว็บไซต์ต่างๆ ทั่วโลกมากกว่า 150,000 เว็บไซต์และคาดว่าในอนาคต PHP รุ่นต่อไปจะถูกพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น และสามารถที่จะทำงานภายใต้ Web Server ตัวอื่นได้ นอกเหนือจาก Apache Web Server ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ความสามารถของภาษาสคริปต์ PHP

ภาษาสคริปต์ PHP นั้นสามารถที่จะทำงานเกี่ยวกับ Dynamic Web ได้ทุกรูปแบบ เหมือนกับ CGI หรือ ASP ไม่ว่าจะเป็นการดูแลจัดการระบบฐานข้อมูล ระบบรักษาความปลอดภัยของเว็บเพจ การรับส่ง Cookies เป็นต้น แต่ที่เป็นคุณสมบัติเด่นของ PHP คือการเชื่อมต่อกับโปรแกรมจัดการฐานข้อมูลที่มีอยู่มากมาย ซึ่งฐานข้อมูลที่ PHP สนับสนุน ได้แก่ Adabas D, InterBase Solid, Microsoft Access, dBase, mSQL, Sybase, Empress, MySQL, Velocis, FilePro, Oracle, Unix dbm, Informix, PostgreSQL, SQL Server แต่ความสามารถที่พิเศษกว่านี้ คือ PHP สามารถที่จะติดต่อกับบริการต่างๆ ทางโปรโตคอล (Protocol) เช่น IMAP, SNMP, NNTP, POP3, HTTP และยังสามารถติดต่อกับ Socket ได้อีกด้วย

หลักการการทำงานของ PHP

ภาพที่ 2.13 หลักการทำงานของภาษาสคริปต์ PHP

ขั้นตอนที่ 1 ผู้ Client จะทำการร้องขอหรือเรียกใช้งานไฟล์ PHP ที่เก็บในเครื่อง Server

ขั้นตอนที่ 2 ผู้ Server จะทำการค้นหาไฟล์ PHP แล้วทำการประมวลผลไฟล์ PHP ตามที่

Client ทำการร้องขอมา

ขั้นตอนที่ 3 ทำการประมวลผลไฟล์ PHP

ขั้นตอนที่ 4 และ 5 เป็นการติดต่อกับฐานข้อมูล และนำข้อมูลในฐานข้อมูลมาใช้ร่วมกับการประมวลผล

ขั้นตอนที่ 6 ส่งผลลัพธ์จากการประมวลผลไปให้เครื่อง Client

2.9 เว็บไซต์เทคโนโลยี (Web-Based Technology)

กิตติ ภัคดีวัฒนกุล และ ทวีศักดิ์ กาญจนสุวรรณ (2544) กล่าวถึง เว็บไซต์เทคโนโลยี (Web-based Technology) ว่า ในปัจจุบันอินเทอร์เน็ตได้รับการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ประกอบกับ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านการเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดีตลอดจนระบบรักษาความปลอดภัยได้รับการพัฒนาให้มีความปลอดภัยและความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น มีผลทำให้สถาปัตยกรรมของเว็บไซต์มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมด้วย โดยมีวิวัฒนาการและมีการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ ขึ้นมากมาย ดังต่อไปนี้

วิวัฒนาการของเว็บเทคโนโลยี (Web - Based Technology)

ผลสืบเนื่องจากกระแสของเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่ค่อนข้างแรง ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทุกด้านทั้งทางตรงและทางอ้อม ในทำนองเดียวกัน อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ทั้งฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ อุปกรณ์ต่อพ่วง และการติดต่อสื่อสารก็ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน ก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ หลากหลายรูปแบบเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปโดยใช้ความสามารถของเว็บมากยิ่งขึ้น เรียกว่า Web - Based Technology

วิวัฒนาการของเครื่องเว็บเซิร์ฟเวอร์

ผลจากการที่โปรโตคอลสื่อสารอินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยีทางด้านอินเทอร์เน็ตได้มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ตั้งแต่เริ่มมีการใช้งานอินเทอร์เน็ตในปี 1993 สามารถแบ่งช่วงเวลาการพัฒนาออกเป็น 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 เป็นเครื่องเว็บเซิร์ฟเวอร์ ทำหน้าที่ให้บริการเอกสาร HTML ประกอบไปด้วยข้อความ รูปภาพ เสียง และส่วนประกอบพื้นฐานของเว็บเพจ โดยไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงใดๆ ของข้อมูลภายในเอกสาร

ระยะที่ 2 เป็นเครื่องเว็บเซิร์ฟเวอร์ ทำหน้าที่ให้บริการเอกสาร HTML ในรูปแบบไดนามิกส์ (Dynamic) โดยมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลภายในเอกสาร (DHTML) ซึ่งจะต้องมีการเขียนชุดคำสั่งด้วยภาษาสคริปต์ (Script) อาทิเช่น ASP, CGI, Binary Server API หรือ การใช้งานฐานข้อมูลร่วมเว็บเพจ (Web Database) ในการประมวลผลบนฝั่งเว็บเซิร์ฟเวอร์

ระยะที่ 3 เป็นเครื่องเว็บเซิร์ฟเวอร์ ทำหน้าที่ให้บริการในรูปแบบเว็บเบส (Web - Based) ซึ่งจะต้องทำงานร่วมกับระบบ ทรานแซกชัน อันเป็นองค์ประกอบหนึ่งภายในที่คอยควบคุมและบริหารจัดการกับชุดคำสั่งต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสามารถรองรับการทำงานร่วม

กับเทคโนโลยีอื่นๆ ได้อีกจำนวนมาก ทำให้การพัฒนาระบบงานบนเว็บ (Web-Based Application) ได้รับความนิยมนับเป็นอย่างมาก

วิวัฒนาการของเครื่องเว็บเบราว์เซอร์

โปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์ได้รับการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถและสนับสนุนการทำงานร่วมกับเทคโนโลยีทางด้านอินเทอร์เน็ตเช่นเดียวกันกับการพัฒนาการของเครื่องเว็บเซิร์ฟเวอร์ โดยมีรูปแบบดังนี้

- แบบสแตติก (Static content) เป็นการสร้างรูปแบบเอกสาร HTML โดยที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงของข้อมูล แต่สามารถใช้งานร่วมกับมัลติมีเดียพื้นฐานบนเว็บเพจได้

- แบบไดนามิกส์ (Dynamic Content) เป็นการสร้างรูปแบบเอกสาร HTML โดยมีการแทรกภาษาสคริปต์และภาษาที่มีการประมวลผลทางฝั่งเครื่องลูกข่าย อาทิเช่น ภาษา Java Applets, ActiveX Controls และ โปรแกรมเสริม (Plug-in) ต่างๆ เป็นต้น เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงข้อมูลภายในเว็บเพจได้

- แบบผสมผสานเทคโนโลยี (Integration) เป็นต้น การผนวกรวมเทคโนโลยีต่างๆ อาทิเช่น ภาษา XML ภาษา Script ภาษา Dynamic HTML เข้ามาใช้งานร่วมกัน สามารถทำงานร่วมกันบนเครื่องเว็บเซิร์ฟเวอร์ได้

วิวัฒนาการของการใช้เว็บร่วมกับฐานข้อมูล

วิวัฒนาการของเซิร์ฟเวอร์ฐานข้อมูลใช้งานร่วมกับเว็บเพจ เป็นอีกหนึ่งรูปแบบของไดนามิกเว็บเพจ (Dynamic Web Page) ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ยุค มีรายละเอียดดังนี้

ยุคแรก เว็บเบราว์เซอร์ในยุคแรกมีความสามารถเพียงแค่รองรับตัวอักษรและมัลติมีเดียแบบง่ายๆ เช่น รูปภาพ และเสียง ข้อมูลจากผู้ใช้จะถูกรวบรวมโดยการใช้ HTML ฟอรัม อย่างง่าย ๆ เพื่อส่งไปยังเว็บเซิร์ฟเวอร์และนำเทคโนโลยี Common Gateway Interface (CGI) ซึ่งอาจสร้างด้วยโปรแกรมภาษา C หรือภาษาสคริปต์ เช่น Perl เพื่อทำให้เนื้อหาของเพจสามารถปรับปรุงให้เหมาะสมกับผู้ใช้ โดยอาจสร้างจากข้อมูลและจากแอปพลิเคชัน แต่มีข้อเสียที่เห็นได้ชัดของการใช้ CGI คือในแต่ละครั้งของการเรียกใช้งาน CGI ผ่าน HTTP จะต้องมีการโทรเซสใหม่เสมอ และหลังจากที่ได้ทำงานเสร็จแล้วโทรเซสนั้นจะถูกทำลายไป จากจุดนี้ถ้าเว็บไซต์ที่มีการเชื่อมต่อจากผู้ใช้มากๆ จะทำให้สิ้นเปลืองการใช้ทรัพยากรของระบบเป็นอย่างมากในการสร้างโทรเซสและการทำงานกับฐานข้อมูล นอกจากนั้นภาษาที่ใช้สำหรับการพัฒนา CGI เป็นภาษาที่ค่อนข้างซับซ้อนได้แก่ Perl และ C/C++ ทำให้การพัฒนาโปรแกรมทำได้ช้า

การใช้งานอย่างจริงจังของเว็บไซต์ในยุคแรกจะเป็นการใช้งานภายในองค์กรธุรกิจในรูปแบบของ Intranet โดยในขณะที่ Internet เป็นการใช้งานแบบเปิดกว้างทั่วโลก แต่ Intranet จะเป็นการใช้งานแบบปิดซึ่งจะจำกัดการใช้งานของผู้ใช้ภายในองค์กร Intranet ใช้ข้อดีของมาตรฐานการใช้งานที่เปิดกว้างของ Internet และความคุ้นเคยในการใช้งานเว็บเบราว์เซอร์เพื่อให้พนักงานภายในองค์กรสามารถใช้ข้อมูลขององค์กรร่วมกันได้

ยุคที่สอง เว็บเพจในยุคแรกมักถูกเรียกว่า Static เพจ เนื่องจากไฟล์มีนามสกุลเป็น .HTML/.HTML และเป็นเพียงแค่การแสดงผลข้อมูล ขาดความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับผู้ใช้ซึ่งมีความคุ้นเคยกับการใช้ซอฟต์แวร์บน PC ปกติ ยุคถัดมาของเว็บ จึงได้พยายามแก้ปัญหาดังกล่าวนี้ โดยการเสนอ Active Page ซึ่งช่วยให้ผู้ใช้สามารถสื่อสารกับเว็บได้และเป็นสถาปัตยกรรมรูปแบบหนึ่งของการประมวลผลแบบ Distributed client/server ซึ่งสามารถทำได้โดยเบราว์เซอร์รุ่นใหม่ ที่สนับสนุนการดาวน์โหลดซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ ภาษาสคริปต์ และกระบวนการอื่นๆ ในการทำงานร่วมกับแอปพลิเคชันที่มีอยู่บน PC

ทางด้านเซิร์ฟเวอร์ได้มีการพัฒนาส่วนประกอบใหม่ เพื่อแก้ไขปัญหาด้านความเร็วของการทำงานจากการใช้งาน CGI โพรเซส เช่น เว็บเซิร์ฟเวอร์หลาย ๆ แหล่งสนับสนุนการทำงานของ Internet Server Application Programming Interface (ISAPI) ซึ่งทำให้สามารถโหลดโพรเซสในการทำงานกับเว็บและฐานข้อมูลในครั้งแรกเพียงครั้งเดียว เพื่อรองรับการทำงานของเบราว์เซอร์ได้ตลอดเวลา

สำหรับภาษาสคริปต์ เช่น JAVA Script และ VB Script สามารถถูกรวมอยู่ในไฟล์ HTML โดยจะทำหน้าที่เสมือนตัวเชื่อมต่อองค์ประกอบต่างๆ ภายในเว็บ เช่น ออบเจ็กต์ต่างๆ ที่อยู่บนเว็บเบราว์เซอร์และซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ ซึ่งช่วยทำให้เบราว์เซอร์สามารถทำงานแบบ event driven ได้ เช่น การใช้สคริปต์ในการตรวจสอบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากคอนโทรลตัวหนึ่ง (เช่น การคลิกปุ่ม) และส่งผลไปยังคอนโทรลตัวอื่น (เช่น การเริ่มเล่นของไฟล์ VDO)

ยุคที่สาม เนื่องจากความต้องการของไดนามิกเว็บที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดการพัฒนาระบบที่มีความยืดหยุ่นและขยายขนาดได้มากขึ้นคือ Multi-tier Computing ซึ่งเป็นระบบที่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ระบบ จะส่งผลกระทบต่อระบบโดยรวมน้อยที่สุด โดยไคลเอ็นจะเป็นเว็บเบราว์เซอร์และทำหน้าที่ในการแสดงผลซึ่งจะเป็นรูปแบบของเอกสาร HTML ซึ่งอาจมีการทำงานกับสคริปต์และซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ เว็บเซิร์ฟเวอร์จะตั้งอยู่ในชั้นกลางของระบบใช้ในการกระจายการทำงานของไคลเอ็นต์ไปยังส่วนต่างๆ ของระบบและรวมการทำงานของไคลเอ็นต์เข้ากับระบบของการทำงานทางธุรกิจ โดยการใช้ CGI/ISAPI ระบบของการทำงานทางธุรกิจและการทำงานกับข้อมูล ควรจะอยู่ในลักษณะของหน่วยที่นำมาประกอบกันได้ (Modular) เพื่อให้สามารถ

ติดตั้งได้ในหลายๆ เครื่อง โดยมีการใช้ Transaction Processing Monitors (TPM) เพื่อช่วยรองรับการทำงานหลายๆ ชนิดจากแอปพลิเคชันที่เกี่ยวข้องกับฐานข้อมูล เช่นการทำ Transactions ร่วมกันระหว่างฐานข้อมูล การใช้ทรัพยากรร่วมกันการรักษาความสมดุลของ การไหลและการจัดการผ่านส่วนกลาง

ส่วนดีของสถาปัตยกรรมของการใช้งานเว็บร่วมกับฐานข้อมูลในลักษณะนี้คือสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระบบไคลเอนต์เซิร์ฟเวอร์ (Client/Server) แบบเดิมๆ ได้ ด้วยการจำกัดให้การทำงานต่างๆ ของไคลเอนต์อยู่ในรูป HTML กับการใช้ภาษาสคริปต์อย่างง่าย ๆ ทำให้สามารถพัฒนาแอปพลิเคชันที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในรูปแบบเดี่ยวนบนเซิร์ฟเวอร์ ซึ่งสามารถทำงานได้กับทุกๆ แพลตฟอร์มของไคลเอนต์ ไม่ว่าจะเป็น Windows, Mac หรือ Unix รุ่นต่างๆ โดยการทำงานต่างๆ ในไคลเอนต์จะถูกควบคุมที่ส่วนกลาง ทำให้หลังจากการแก้ไข bug หรือปรับปรุงระบบ ไคลเอนต์จะสามารถใช้งานได้ทันทีในการทำงานครั้งต่อไปโดยไม่ต้องเสียเวลาในการติดตั้งโปรแกรมใหม่ให้กับทุกๆ เครื่องภายในองค์กร

2.10 โปรแกรมจัดการฐานข้อมูล phpMyAdmin

phpMyAdmin คือโปรแกรมที่ถูกพัฒนาโดยใช้ภาษา PHP เพื่อใช้ในการบริหารจัดการฐานข้อมูล MySQL แทนการคีย์คำสั่ง จึงมีเครื่องมือในการจัดการฐานข้อมูล MySQL ขึ้นมาเพื่อให้สามารถจัดการ ตัว DBMS ที่เป็น MySQL ได้ง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น โดย phpMyAdmin ถือเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งในการจัดการ phpMyAdmin เป็นส่วนต่อประสานที่สร้างโดยภาษาพีเอชพี ซึ่งใช้จัดการฐานข้อมูล MySQL ผ่านเว็บเบราว์เซอร์ โดยสามารถที่จะทำการสร้างฐานข้อมูลใหม่ หรือทำการสร้าง TABLE ใหม่ๆ และยังมี Function ที่ใช้สำหรับการทดสอบการ Query ข้อมูลด้วยภาษา SQL พร้อมกันนั้น ยังสามารถทำการ Insert, Delete, Update หรือแม้กระทั่งใช้ คำสั่งต่างๆ เหมือนกับกับการใช้ภาษา SQL ในการสร้างตารางข้อมูล

phpMyAdmin เป็นโปรแกรมประเภท MySQL Client ตัวหนึ่งที่ใช้ในการจัดการข้อมูล MySQL ผ่าน web browser ได้โดยตรง phpMyAdmin จะทำงานบน web server เป็น PHP Application ที่ใช้ควบคุมจัดการ MySQL Server ความสามารถของ phpMyAdmin คือ

1. สร้างและลบ Database
2. สร้างและจัดการ Table เช่น แทรก record, ลบ record, แก้ไข record, ลบ Table, แก้ไข field
3. โหลดเท็กซ์ไฟล์เข้าไปเก็บเป็นข้อมูลในตารางได้
4. หาผลสรุป (Query) ด้วยคำสั่ง SQL

ภาพที่ 2-14 โปรแกรม phpMyAdmin

ที่มา : <http://www.mindphp.com> (2 ส.ค. 2555)

2.11 โปรแกรมพัฒนาเว็บเพจ Adobe Dreamweaver

Adobe Dreamweaver เป็นโปรแกรมสำหรับพัฒนาเว็บไซต์ ซึ่งมีคุณสมบัติครอบคลุมตั้งแต่การออกแบบและสร้างเว็บเพจ การบริหารจัดการเว็บไซต์ ตลอดจนการพัฒนาเว็บแอปพลิเคชันเบื้องต้น คุณสมบัติเด่นของโปรแกรมคือ ใช้งานง่าย มีเครื่องมือสำหรับวางข้อความ ภาพ กราฟิก ตาราง แบบฟอร์ม มัลติมีเดีย รวมทั้งองค์ประกอบต่างๆ เพื่อโต้ตอบกับผู้ชมลงบนเว็บเพจได้ง่าย โดยผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องรู้จักภาษา HTML, CSS, JavaScript และภาษาสคริปต์อื่นๆ

2.11.1 ความสามารถของ Adobe Dreamweaver

2.11.1.1 สามารถเขียนโปรแกรมสำหรับเว็บ รองรับทุกรูปภาษา เช่น ASP, ASP.NET, PHP, ColdFusion, JSP, XML และ XHTML เป็นต้น

2.11.1.2 เมนูคำสั่งและเครื่องมือต่างๆ เรียกใช้งานได้ง่าย สะดวก เนื่องจากมีการปรับปรุงกลไกภายในให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

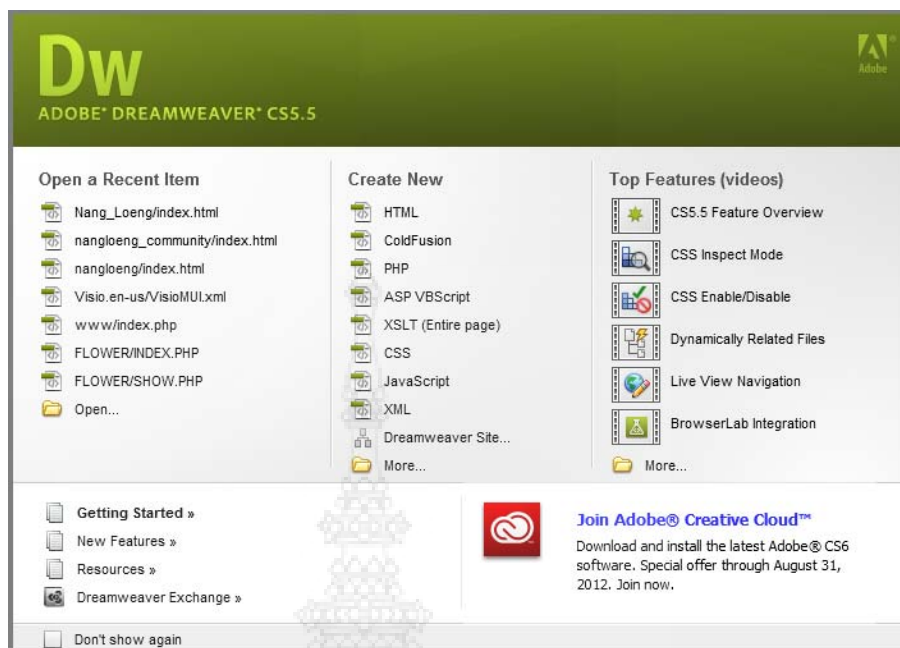
2.11.1.3 สามารถสร้างแอปพลิเคชันง่ายๆ ได้โดยไม่ต้องเขียนโปรแกรม

2.11.1.4 สามารถสร้างเว็บเพจภาษาไทยได้ทันที ไม่ต้องติดตั้งโปรแกรมเสริม เนื่องจาก Adobe Dreamweaver รองรับรหัสตัวอักษรแบบ Unicode

2.11.2 การใช้งาน Adobe Dreamweaver เบื้องต้น

2.11.2.1 เข้าสู่โปรแกรม

คลิก Start -> Program -> Adobe Dreamweaver

ภาพที่ 2-15 หน้าต่างเริ่มต้นของการเข้าสู่โปรแกรม

2.11.2.2 ปรากฏหน้าต่างให้เลือกใช้งาน (Default Editor) สำหรับกำหนดให้ Dreamweaver เป็นโปรแกรมเริ่มต้นเพื่อแก้ไขไฟล์ชนิดต่าง ๆ ดังนี้

Welcome Screen

Welcome Screen เป็นเครื่องมือสำหรับช่วยเลือกขั้นตอนเริ่มต้นในการใช้งานโปรแกรม โดยจะแบ่งเป็นกลุ่ม ๆ

- 1) Open a Recent Item เปิดไฟล์ที่เคยใช้ โดยคลิกเลือกจากรายการที่แสดงอยู่ หรือ คลิกที่ Open เพื่อเปิดไฟล์อื่น ๆ
- 2) Create New สร้างไฟล์ใหม่ โดยถ้าคลิก HTML จะเป็นการสร้างเว็บพื้นฐาน แต่ถ้าคลิกที่หัวข้ออื่น ๆ จะเป็นการสร้างเว็บเพจหรือไฟล์ตามชนิดนั้น ๆ
- 3) Top Features (videos) เป็นเส้นทางลัดสำหรับเข้าดูรายละเอียดและเทคนิคในการใช้งานต่าง ๆ ของโปรแกรมผ่านทางเว็บไซต์ของ Adobe

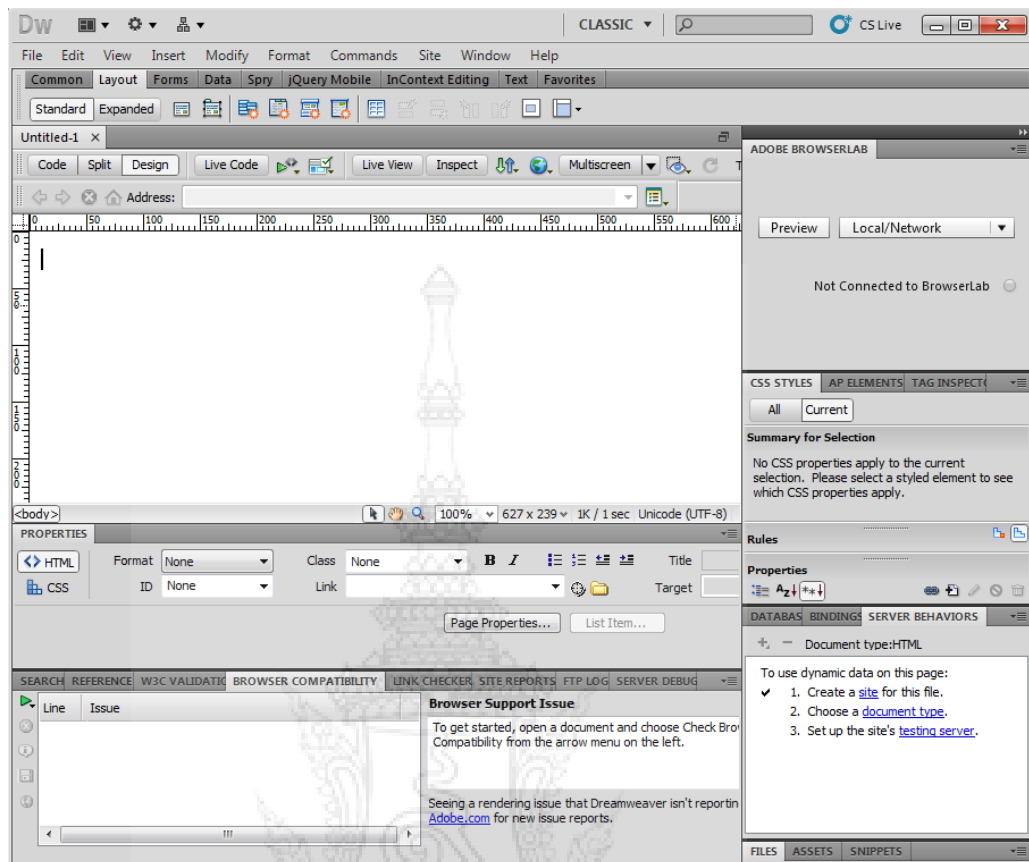
สร้างไฟล์
ใหม่

วิดีโอแนะนำ
คุณสมบัติใหม่

ภาพที่ 2-16 แสดงส่วนประกอบของ Welcome Screen

2.11.2.3 รายละเอียดส่วนประกอบต่าง ๆ ของหน้าต่างงาน ประกอบด้วย

ภาพที่ 2.17 แสดงหน้าต่างทำงานของ Adobe Dreamweaver

- 1) แถบชื่อเรื่อง (Title Bar) เป็นส่วนที่ใช้แสดงชื่อโปรแกรม และชื่อไฟล์เอกสารเว็บเพจที่กำลังทำงาน
- 2) แถบคำสั่ง (Menu Bar) คือ ส่วนที่เก็บคำสั่งสำหรับการทำงานต่างๆ บางคำสั่งสามารถเรียกใช้จากทูลบาร์ได้ แต่บางคำสั่งจะมีเฉพาะในแถบเมนูเท่านั้น
- 3) แถบเครื่องมือ (Insert Bar) เป็นทูลบาร์ที่ประกอบไปด้วยปุ่มคำสั่งที่ใช้ในการแทรกออบเจ็คชนิดต่างๆ ลงไปในหน้าเว็บเพจ คำสั่งเหล่านี้จะแบ่งออกเป็นหมวด หรือเมนู เช่น เมนู Common สำหรับงานทั่วไป เมนู Form เก็บเครื่องมือสำหรับสร้าง Form เป็นต้น
- 4) ทูลบาร์ (Tool Bar) เป็นแถบเครื่องมือที่เก็บปุ่มคำสั่งที่ต้องใช้งานบ่อยครั้ง
- 5) หน้าต่างเว็บเพจ (Document Window) คือ ส่วนของโปรแกรมที่ใช้สำหรับใส่เนื้อหา และจัดองค์ประกอบของหน้าเว็บเพจ มีมุมมองในการทำงาน 3 มุมมองด้วยกันคือ Code – แสดงเฉพาะโค้ด HTML, Split-แบ่งเป็น 2 ส่วน แสดงหน้าเว็บเพจและโค้ด พร้อมกัน, Design แสดงหน้าเว็บเพจโดยไม่แสดงโค้ด

6) Status Bar คือ แถบสำหรับแสดงสถานะที่อยู่ บริเวณด้านล่างของพื้นที่สร้างงาน (Document Area)

7) หน้าต่างคุณสมบัติ (Properties Inspector) สำหรับกำหนดรูปแบบต่าง ๆ ของตัวอักษร รูปภาพ และการลิงค์

8) กลุ่มพาเนล (Panel Group) คือ ส่วนของกรอบเล็ก ๆ ประกอบด้วยเครื่องมือสำหรับใช้งานต่าง ๆ เป็นกลุ่มที่รวบรวมการทำงานที่เกี่ยวข้องกันไว้ที่เดียวกัน

2.12 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.12.1 ศิริชัย นามบุรี (2546) พบว่า การประเมินความพึงพอใจของกลุ่มผู้ปฏิบัติการที่มีต่อระบบสารสนเทศต่อต้านการนำเข้าสู่ข้อมูล มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($x=4.00$) ด้านการกระบวนการทำงานและรายงานของระบบ มีระดับความพึงพอใจในระดับมาก ($x=4.15$) และมีความพึงพอใจต่อระบบโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($x=4.08$) สำหรับการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มผู้ใช้ทั่วไป ผลปรากฏว่าอยู่ในระดับมาก ($x=4.21$) เช่นกัน ผลการวิจัยจึงสรุปได้ว่าทุกกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปติดตั้งใช้งานจริงได้และให้สารสนเทศตรงตามความต้องการของผู้ใช้

2.12.2 ทะนง บุตรอุดม และ สิทธิชัย ต่ายคำ (2547) ทำการวิจัย ระบบจัดการข้อมูลเว็บไซต์ สภาคณาจารย์ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่สภาคณาจารย์รับผิดชอบ เช่น ข่าวสาร บทความ ผลการดำเนินการของสภาคณาจารย์ ผลงานด้านวิชาการหรือผลงานของสภาคณาจารย์ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสภาคณาจารย์สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ความสามารถของเว็บไซต์ เป็นการทำงานภายใต้ระบบปฏิบัติการวินโดวส์ 98 ขึ้นไป และใช้โปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์ในการแสดงผล คือ Microsoft Internet Explorer ใช้ทฤษฎีในการสร้างเว็บไซต์ CMS (Content Management System) เป็นระบบที่ใช้ในการสร้างและบริหารจัดการเว็บไซต์แบบสำเร็จรูป

2.12.3 นายสุกัญ ธรรมวงศ์ (2551) ทำการศึกษาวินิจฉัยเรื่อง การพัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลบนเว็บไซต์สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงเว็บไซต์สำนักงานฯ ให้เป็นแหล่งเผยแพร่ข้อมูล ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร กิจกรรม และเป็นเครื่องมือในการทำงาน โดยใช้ภาษาพีเอชพี และโปรแกรมจัดการฐานข้อมูล มายเอสคิวแอล เว็บไซต์แบ่งได้ 2 ส่วนที่สำคัญ คือ ส่วนของเจ้าหน้าที่และบุคคลทั่วไป และส่วนระบบบริหารจัดการข้อมูล เป็นส่วนของผู้ดูแลระบบและผู้รับผิดชอบจากแต่ละหน่วยงาน ให้บริการข้อมูลได้แก่ ข้อมูลวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ การจองใช้งานห้องประชุม รถยนต์ เครื่องปรับอากาศ การจัดการข้อมูลประชากร สถานการณ์โรคเอดส์ การจัดอันดับสถานการณ์โรคติดต่อต่างๆ การจัดการ

ข้อมูลบุคลากร การจัดการไฟล์ดาวน์โหลด การจัดการอัปเดตรูปภาพ การจัดการข่าวกิจกรรม ข่าวประกวดราคา ข่าวประชาสัมพันธ์ บทความ ซึ่งผลการประเมินความพึงพอใจด้วยแบบสอบถามพบว่า 1) กลุ่มผู้ดูแลระบบ มีความพึงพอใจในระดับดี (ค่าเฉลี่ย 4.35) 2) กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบข้อมูล มีความพึงพอใจในระดับดี (ค่าเฉลี่ย 4.25) และ 3) กลุ่มเจ้าหน้าที่ และบุคคลทั่วไป มีความพึงพอใจระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ย 4.75) สรุปได้ว่าเว็บไซต์ที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ที่มา http://ss.lib.cmu.ac.th/digital_collection/theses/fulltext.php?id=18408 (7 พ.ค.55)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ระบบสารสนเทศเพื่อส่งเสริมกิจกรรมชุมชนนางเลิ้ง กรุงเทพมหานคร” มีขั้นตอน การดำเนินการวิจัย ตามลำดับดังนี้

- 3.1 การศึกษาข้อมูล
- 3.2 การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 แบบแผนการวิจัย
- 3.4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.1 การศึกษาข้อมูล

3.1.1 ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาระบบสารสนเทศ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ระบบบริหารจัดการฐานข้อมูล รูปแบบ วิธีการ การนำเสนอ การพัฒนา และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร หนังสือ งานวิจัย เว็บไซต์และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ

3.1.2 ศึกษาเครื่องมือสำหรับพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อส่งเสริมกิจกรรมชุมชนฯ ได้แก่ โปรแกรมภาษาสคริปต์ PHP โปรแกรมตกแต่งภาพ โปรแกรมสร้างภาพ 2 มิติ และ 3 มิติ ระบบจัดการฐานข้อมูล MySQL โปรแกรมจัดการฐานข้อมูล phpMyAdmin และโปรแกรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.2 การกำหนดประชากรและตัวอย่าง

กำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร คือ ประชาชนในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย จำนวน 52,481 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรในชุมชนนางเลิ้ง เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เลือกแบบเจาะจงจำนวน 30 คน เพื่อทำการทดสอบระบบ

3.3 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพัฒนาและทดลองทางด้านการออกแบบและสร้างระบบสารสนเทศ (Information System)

3.4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการพัฒนาระบบ (System Development Life Cycle: SDLC) มีขั้นตอน คือ การกำหนดปัญหา (Problem Statement) ศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study) การวิเคราะห์ระบบ (Analysis) การออกแบบระบบ (Design) การพัฒนาระบบ (Development) การทดสอบระบบ (Testing) การติดตั้งใช้งาน (Implementation) และการบำรุงรักษาระบบ (Maintenance)

3.4.1 การกำหนดปัญหา

ชุมชนนางเลิ้ง ประกอบด้วย ชุมชนศุภนิมิต 1 และ ชุมชนศุภนิมิต 2 เรียกโดยทั่วไปว่า ย่านนางเลิ้ง ตลาดนางเลิ้ง เป็นตลาดบก แห่งแรกของกรุงเทพมหานคร มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ มีสถานที่สำคัญทั้งราชการและเอกชน ตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก ที่ควรค่าแก่การศึกษาและการอนุรักษ์ สืบไป ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรมอันทรงคุณค่า ที่ควรเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ยังไม่มีการดำเนินการพัฒนา ทั้งในส่วนของระบบฐานข้อมูล และเว็บไซต์ การนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาระบบสารสนเทศมาใช้เพื่อส่งเสริมกิจกรรมชุมชน บริหารจัดการองค์ความรู้ที่มี ให้คงอยู่ในระบบ ที่สามารถสืบค้นได้ง่ายขึ้น การเข้าถึงข้อมูลและ เพื่อการสืบค้นได้ต่อไปภายหน้า

3.4.2 การศึกษาความเป็นไปได้

หลังจากมีการรวบรวมและสรุปประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับระบบงานเดิม การแก้ปัญหาคือการพัฒนาระบบงานใหม่ การศึกษาถึงความเป็นไปได้ของระบบงานใหม่ สรุปได้ดังนี้

3.4.2.1 ความเป็นไปได้ด้านเทคนิค (Technical Feasibility)

เมื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในด้านเทคนิค มีเหตุผลหลายประการที่สามารถพัฒนาระบบงานใหม่ได้ โดยมีเหตุผลสนับสนุนหลายประการ ดังนี้

- การพัฒนาระบบงานใหม่ ใช้เทคโนโลยีบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยใช้โปรโตคอล (Protocol) หลักได้แก่ TCP/IP (Transmission Control Protocol / Internet Protocol) เป็นโปรโตคอล หลักที่ใช้ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น
- การใช้ซอฟต์แวร์ระบบการจัดการฐานข้อมูล (Database Management System : DBMS) เลือกใช้ซอฟต์แวร์ MySQL ซึ่งเป็นซอฟต์แวร์ประเภท Open Source ทำงานภายใต้ระบบปฏิบัติการ ลินุกซ์ (Linux) หรือ FreeBSD Unix และไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อ สามารถ Download ได้จากเว็บไซต์ www.mysql.com เลือกใช้ซอฟต์แวร์ภาษาสคริปต์ (Script Language) PHP (Professional Home Page) สามารถ Download ได้จากเว็บไซต์ www.php.net ในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อส่งเสริมกิจกรรมชุมชน เป็น Free Software เช่นกัน

- เครื่องแม่ข่าย (Web Server) ติดตั้งระบบปฏิบัติการ Microsoft Windows 7 และติดตั้งซอฟต์แวร์ทำหน้าที่บริการเว็บไซต์ Apache Web Server ซึ่งเป็น Free Software
- ความพร้อมในด้านระบบฮาร์ดแวร์คอมพิวเตอร์และเครือข่าย ขณะนี้มหาวิทยาลัย ได้จัดให้มีโครงสร้างด้านเครือข่ายภายในมหาวิทยาลัย และเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตไว้เรียบร้อยแล้ว

3.4.2.2 ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติงาน (Operational Feasibility)

ความเป็นไปได้ของระบบงานใหม่ที่จะให้สารสนเทศที่ถูกต้องตรงตามความต้องการของผู้ใช้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งผู้ใช้ระบบงานไม่ต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างการทำงานใหม่ เนื่องจากระบบการทำงานมีการติดต่อกับผู้ใช้ผ่านทางหน้าเว็บไซต์ของสถาบันฯ

3.4.2.3 ความเป็นไปได้ในเชิงเศรษฐศาสตร์ (Economical Feasibility)

เมื่อพิจารณาในด้านต้นทุนค่าใช้จ่ายในการพัฒนาระบบงานใหม่ ซึ่งอาศัยระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์อินเทอร์เน็ตที่ติดตั้งไว้ สะดวกต่อการพัฒนาระบบงานใหม่

ด้วยเหตุผลความเป็นไปได้ในการพัฒนาระบบงานใหม่ทั้ง 3 ด้าน กล่าวได้ว่าระบบงานใหม่ จะสนับสนุนยุทธศาสตร์ขององค์กรหรือสถาบันในด้านต่างๆ ดังนี้

- ด้านผลผลิต (Productivity) ชุมชน สามารถนำเสนอข่าวสาร กิจกรรม การประชาสัมพันธ์ สิ่งที่ต้องการเผยแพร่บุคคลทั่วไปได้สะดวก รวดเร็วและถูกต้องแม่นยำ ทำให้มีจำนวนกิจกรรม ข้อมูลของชุมชน เพิ่มมากขึ้น และนำเสนอได้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

- ด้านความแตกต่าง (Differentiation) ระบบงานที่สร้างขึ้น เป็นระบบงานใหม่ ยังไม่เคยมีมาก่อน ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วต่อการประชาสัมพันธ์ชุมชน

- ด้านการจัดการ (Management) ระบบงานใหม่สามารถจัดการเพิ่ม ลบ แก้ไข กำหนดสถานการณ์ โดยผู้ดูแลระบบ และผู้ฝากประชาสัมพันธ์เอง ทำให้การจัดการและควบคุมการเผยแพร่ในระบบเป็นไปได้โดยสะดวก

3.4.3 การกำหนดความต้องการของระบบ (Requirements)

เมื่อพิจารณาจากปัญหาและความต้องการที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และจากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น โดยวิธีการสังเกตและการสอบถามจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ในชุมชน ทำให้สามารถกำหนดเป็นความต้องการ (Requirement) ของระบบงาน ได้ดังรูปที่ 3.2

System: ระบบสารสนเทศเพื่อส่งเสริมกิจกรรมชุมชน ทัศนศึกษา ชุมชนนางเลิ้ง

Module : นำเสนอข้อมูลประชาสัมพันธ์
Objective : เพื่อนำเสนอ แก้ไข/ลบ ค้นหา รายงาน ข่าวสารของชุมชนนางเลิ้ง ผ่าน เว็บไซต์
Programmer: นางสาวศิริรัตน์ ชำนาญรบ
<p>Requirement:</p> <p>การนำเสนอข้อมูลเพื่อการประชาสัมพันธ์ของชุมชนนางเลิ้งผ่านทางเว็บไซต์ โดยให้ผู้นำชุมชน สามารถนำเสนอข้อมูล กิจกรรม เพื่อการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ และบริหารจัดการข้อมูลได้โดยอัตโนมัติ โดยมีรายงานที่ต้องการ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การแก้ไข การลบ การค้นหา การรายงานหน่วยงานที่ประชาสัมพันธ์ - การแก้ไข การลบ การค้นหา การรายงานผู้ฝากประชาสัมพันธ์ - การแก้ไข การลบ การค้นหา การรายงานข้อมูล - การแก้ไข การลบ การค้นหา การรายงานประเภทข้อมูล - การสรุปสถิติข้อมูลแยกตามประเภทของข้อมูล และแยกตามหน่วยงานแยกตามรายปี

ภาพที่ 3-1 แสดงการกำหนดความต้องการของระบบสารสนเทศฯ

3.4.4 การออกแบบฐานข้อมูล

การออกแบบฐานข้อมูลสำหรับระบบให้เทคนิคของฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์ (Relational Database) ซึ่งมีขั้นตอนการออกแบบฐานข้อมูลของระบบ ดังนี้

1. สร้างแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของข้อมูล (Entity – Relationship Diagram) เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของข้อมูลและรายละเอียดของที่มีอยู่ในระบบงาน
2. การแปลงแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของข้อมูล (Entity-Relationship Diagram) ให้เป็นตาราง (Table) โดยใช้กฎเกณฑ์ของการทำ นอร์มัลไลเซชัน (Normalization) เพื่อลดความซ้ำซ้อนของข้อมูลและกำหนดความสัมพันธ์ของตารางในฐานข้อมูล พร้อมกำหนดคีย์หลัก (Primary Key) กำหนดคีย์นอก (Foreign Key) ผลการพิจารณาและตรวจสอบ สามารถสร้างตารางและกำหนดความสัมพันธ์ของตารางในฐานข้อมูล
3. การสร้างพจนานุกรมข้อมูล (Data Dictionary) จากแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของข้อมูล (Entity-Relationship Diagram) และการพิจารณาปรับปรุงข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบของ Normalization สามารถนำข้อมูลทั้งหมดมาแสดงรายละเอียดไว้ในพจนานุกรมฐานข้อมูลของระบบ

ซึ่งจะแสดงรายละเอียดของ Relation, Aliases name, Data Description, Attribute, Primary Key, Foreign Key รวมทั้งโครงสร้างและรูปแบบข้อมูล

3.4.5 การสร้างระบบสารสนเทศ

การพัฒนาสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีขั้นตอนการสร้างตามที่ได้วิเคราะห์และออกแบบระบบไว้ โดยเลือกใช้เครื่องมือที่สำคัญดังนี้

- การเตรียมความพร้อมที่เครื่องแม่ข่าย (Server) ตรวจสอบความพร้อมของ Server ในการบริการ มีความพร้อมที่จะให้บริการด้านการสร้างระบบสารสนเทศ การติดตั้ง Apache Web Server ติดตั้งภาษาสคริปต์ PHP และติดตั้งระบบจัดการฐานข้อมูล MySQL

- การพัฒนาระบบที่เครื่องลูกข่าย (Client) ได้จัดเตรียมเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ ติดตั้งซอฟต์แวร์ระบบปฏิบัติการ Microsoft Windows 7 ซอฟต์แวร์สำหรับการสร้างเว็บไซต์และรองรับการเขียนภาษาสคริปต์ คือ Adobe Dreamweaver CS 5.5 ติดตั้ง Apache for Windows ทำหน้าที่เป็น Web Server, ติดตั้ง MySQL for Windows ทำหน้าที่เป็นระบบจัดการฐานข้อมูล ติดตั้งภาษาสคริปต์ PHP for Windows และติดตั้งซอฟต์แวร์ Internet Explorer เป็น Web Browser

3.4.6 การทดสอบและติดตั้ง

เมื่อพัฒนาระบบสารสนเทศเสร็จสมบูรณ์ ทำการ Upload ข้อมูลไปเก็บไว้ยังเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย โดยใช้ URL อ้างอิงระบบสารสนเทศที่สร้างขึ้น เพื่อทำการติดตั้งและทดสอบ โดยการทดสอบระบบผ่านซอฟต์แวร์ Web Browser

3.4.7 การประเมินผลประสิทธิภาพของระบบงาน

การประเมินผลประสิทธิภาพของระบบงาน ผู้วิจัยดำเนินการประเมินผลตามลำดับดังนี้

- การทดสอบโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น โดยทดสอบเป็นระยะๆ โดยผู้พัฒนาระบบ (Programmer) เป็นผู้ทำการทดสอบโปรแกรม และแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องของโปรแกรม

- การประเมินผลระบบ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน

- การประเมินผลความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติการ โดยการจัดฝึกอบรมการใช้ระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้น จากนั้นให้ผู้ปฏิบัติการทดลองใช้ระบบสารสนเทศ แล้วให้ประเมินระดับความพึงพอใจ โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยปรับปรุงขึ้น ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

- การประเมินผลความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบทั่วไป (User) โดยจัดเตรียมข้อมูลที่ใช้งานจริงมาทำการทดสอบโปรแกรม และทำการประเมินผลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงขึ้น ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.1 การวิจัยครั้งนี้ การวิเคราะห์ข้อมูล มีการใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percent)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean)
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูลจะกระทำหลังจากรวบรวม แบบสอบถาม จากผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการสอบถาม จากนั้นนำมาคำนวณ แล้วจึงวิเคราะห์ผล โดยผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

3.5.2 ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามปลายเปิดสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบสอบถามปลายเปิดสำหรับผู้เชี่ยวชาญแสดงข้อคิดเห็นต่อระบบสารสนเทศข่าวสาร ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม นำมาสรุปข้อเสนอแนะในประเด็นสำคัญ เพื่อนำไปปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบให้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.5.3 ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถาม แบบมาตราส่วน 5 ระดับ

ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ความพึงพอใจ ของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นบุคคลทั่วไปในย่านชุมชนนางเลิ้ง โดยการหาค่าเฉลี่ย X ของความพึงพอใจรายข้อ และแปลความตามมาตราส่วนประมาณค่าที่ประชากร ไว้ดังนี้

4.50 - 5.00	หมายความว่า	ความพึงพอใจมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายความว่า	ความพึงพอใจมาก
2.50 - 3.49	หมายความว่า	ความพึงพอใจปาน
1.50 - 2.49	หมายความว่า	ไม่พึงพอใจ
0.00 - 1.49	หมายความว่า	ไม่พึงพอใจเลย

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยจะนำเสนอด้วยการสรุปความพึงพอใจ จากหลักสถิติ ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ย (รวิวรรณ ชินะตระกูล, 2536)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

โดยที่ \bar{x} หมายถึง ค่าเฉลี่ย

n หมายถึง จำนวนข้อมูล

x หมายถึง คะแนนแต่ละจำนวน

$\sum x$ หมายถึง ผลรวมของคะแนน

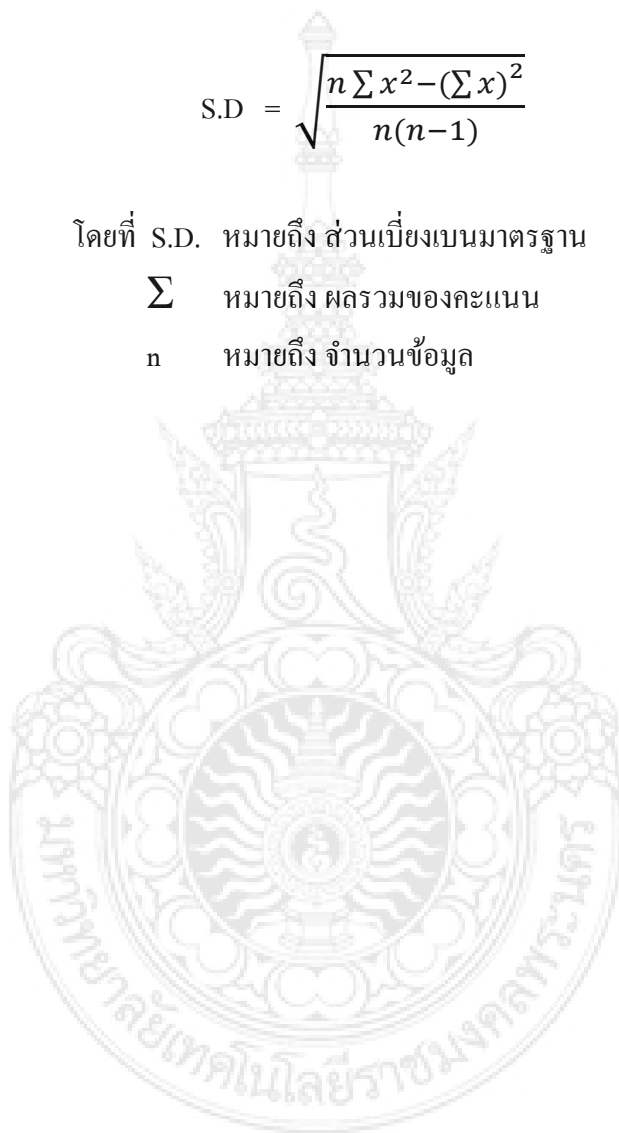
2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

โดยที่ S.D. หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

\sum หมายถึง ผลรวมของคะแนน

n หมายถึง จำนวนข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ระบบสารสนเทศเพื่อส่งเสริมกิจกรรมชุมชน กรณีศึกษา ชุมชนนางเลิ้ง กรุงเทพมหานคร” มีผลพัฒนาระบบ การทดสอบและประเมินผล การวิเคราะห์ข้อมูล และการอภิปรายผล ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

4.1 ผลการออกแบบฐานข้อมูล

การออกแบบฐานข้อมูลสำหรับระบบสารสนเทศเพื่อส่งเสริมกิจกรรมชุมชน กรณีศึกษา ชุมชนนางเลิ้ง กรุงเทพมหานคร ผลที่ได้คือ ตารางหรือรีเลชัน (Relation) ในฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์ มีตารางข้อมูลทั้งหมด 13 ตาราง ดังนี้

1. Admin คือ ตารางผู้ดูแลระบบ
2. WebData คือ ตารางปรับแต่งข้อมูลเว็บไซต์
3. Data_Type คือ ตารางประเภทข้อมูล
4. Community คือ ตารางเนื้อหาเกี่ยวกับชุมชน
5. Products คือ ตารางข้อมูลสินค้า
6. Products_Group คือ ตารางหมวดสินค้า
7. Location คือ ตารางข้อมูลสถานที่
8. Location_Type คือ ตารางประเภทสถานที่
9. News_Type คือ ประเภทข่าวสาร
10. News คือ ตารางข้อมูลข่าวสาร
11. KM คือ ตารางองค์ความรู้ชุมชน
12. Comment คือ ตารางแสดงความคิดเห็น
13. Contact คือ ตารางข้อมูลติดต่อ-สอบถาม

สามารถแสดงรายละเอียดโครงสร้างของตารางในฐานข้อมูลทั้งหมดตามลำดับไว้ในลักษณะของพจนานุกรมข้อมูล (Data Dictionary) ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4-1 Data Dictionary ของ Admin

ID	D1					
Name	Admin					
Description	ผู้ดูแลระบบ					
Attribute	Description	Type	Length	PK	FK	Reference
Admin_Id	รหัสผู้ดูแลระบบ	Int	5	✓		
Admin_Name	ชื่อ-สกุลผู้ดูแลระบบ	Varchar	50			
Username	ชื่อเข้าสู่ระบบ	Varchar	20			
Password	รหัสผ่าน	Varchar	10			
Email_Admin	อีเมลผู้ดูแลระบบ	Varchar	50			
Type_Id	รหัสประเภทข้อมูล	int	5		✓	Data_Type

ตารางที่ 4-2 Data Dictionary ของ WebData

ID	D2					
Name	WebData					
Description	ปรับแต่งข้อมูลเว็บไซต์					
Attribute	Description	Type	Length	PK	FK	Reference
WebData_Id	รหัสเว็บไซต์	Int	5	✓		
Web_Title	ชื่อเว็บไซต์	Varchar	100			
Banner	แบนเนอร์	Varchar	50			
Color	สีเว็บไซต์	Varchar	50			
Start	วันเริ่มต้นการใช้งาน	date				
Stop	วันสิ้นสุดการใช้งาน	Date				
TextTop	ข้อความวิ่ง	Text				
TextDown	ข้อความประชาสัมพันธ์	Text				
Welcome	ข้อความยินดีต้อนรับ	Text				
Type_Id	รหัสประเภทข้อมูล	Int	5		✓	Data_Type

ตารางที่ 4-3 Data Dictionary ของ Data_Type

ID	D3					
Name	Data_Type					
Description	ประเภทข้อมูล					
Attribute	Description	Type	Length	PK	FK	Reference
Type_Id	รหัสประเภทข้อมูล	Int	5	✓		
Type_Name	ชื่อประเภทข้อมูล	varchar	30			

ตารางที่ 4-4 Data Dictionary ของ Community

ID	D4					
Name	Community					
Description	เนื้อหาเกี่ยวกับชุมชน					
Attribute	Description	Type	Length	PK	FK	Reference
Comm_Id	รหัสเนื้อหาเกี่ยวกับชุมชน	Int	5			
Location	สถานที่ตั้งชุมชน	Text				
Environment	สภาพแวดล้อมความเป็นอยู่	Text				
Job	อาชีพ	Text				
Type_Id	รหัสประเภทข้อมูล	Int	5			

ตารางที่ 4-5 Data Dictionary ของ Products

ID	D5					
Name	Products					
Description	ข้อมูลสินค้า					
Attribute	Description	Type	Length	PK	FK	Reference
Prod_Id	รหัสสินค้า	Int	5	✓		
Prod_Name	ชื่อสินค้า	Varchar	50			
ShopName	ชื่อร้าน	Varchar	50			
Prod_Owner	ชื่อเจ้าของร้าน	Varchar	50			
Prod_Location	สถานที่ตั้งร้าน	Varchar	50			

ตารางที่ 4-5 Data Dictionary ของ Products (ต่อ)

ID	D5					
Name	Products					
Description	ข้อมูลสินค้า					
Attribute	Description	Type	Length	PK	FK	Reference
Prod_SaleDate	วันที่เปิดขาย	Varchar	50			
Prod_Tel	เบอร์โทรติดต่อ	Varchar	50			
Prod_Picture	ที่อยู่รูปสินค้า	Varchar	200			
Prod_OTOP	สินค้า OTOP	Int	1			
Prod_Data	รายละเอียดสินค้า	Text				
Type_Id	รหัสประเภทข้อมูล	Int	5		✓	Data_Type
Prod_Group_Id	รหัสหมวดสินค้า	Int	5		✓	Products_Group

ตารางที่ 4-6 Data Dictionary ของ Products_Group

ID	D6					
Name	Products_Group					
Description	หมวดสินค้า					
Attribute	Description	Type	Length	PK	FK	Reference
Prod_Group_Id	รหัสหมวดสินค้า	Int	5	✓		
Prod_Group_Name	ชื่อหมวดสินค้า	Varchar	30			

ตารางที่ 4-7 Data Dictionary ของ Location

ID	D7					
Name	Location					
Description	ข้อมูลสถานที่					
Attribute	Description	Type	Length	PK	FK	Reference
Loc_Id	รหัสสถานที่	Int	5	✓		
Loc_Name	ชื่อสถานที่	Varchar	50			
Loc_Location	สถานที่ตั้ง	Varchar	50			

ตารางที่ 4-7 Data Dictionary ของ Location (ต่อ)

ID	D7					
Name	Location					
Description	ข้อมูลสถานที่					
Attribute	Description	Type	Length	PK	FK	Reference
Loc_Picture	ที่อยู่รูปสถานที่	Varchar	200			
Loc_Data	รายละเอียดสถานที่	Text				
Loc_Type_Id	รหัสประเภทสถานที่	Int	5		✓	Location_Type
Type_Id	รหัสประเภทข้อมูล	Int	5		✓	Data_Type

ตารางที่ 4-8 Data Dictionary ของ Location_Type

ID	D8					
Name	Location_Type					
Description	ประเภทสถานที่					
Attribute	Description	Type	Length	PK	FK	Reference
Loc_Type_Id	รหัสประเภทสถานที่	Int	5	✓		
Loc_Type_Name	ชื่อประเภทสถานที่	Varchar	25			

ตารางที่ 4-9 Data Dictionary ของ News_Type

ID	D9					
Name	News_Type					
Description	ประเภทข่าวสาร					
Attribute	Description	Type	Length	PK	FK	Reference
News_Type_Id	รหัสประเภทข่าวสาร	Int	5	✓		
News_Type_Name	ชื่อประเภทข่าวสาร	Varchar	30			

ตารางที่ 4-10 Data Dictionary ของ News

ID	D10					
Name	News					
Description	ข้อมูลข่าวสาร					
Attribute	Description	Type	Length	PK	FK	Reference
News_Id	รหัสข่าวสาร	Int	5	✓		
News_Title	หัวข้อข่าวสาร	Varchar	20			
Headline	ข้อมูลเบื้องต้น	Varchar	255			
News_Picture	ที่อยู่รูปภาพ	Varchar	200			
News_PostName	ชื่อผู้ตั้งข่าวสาร	Varchar	50			
News_PostDate	วันที่บันทึก	Date				
EventDate	วันหมดอายุข่าว	Varchar	50			
News_Data	รายละเอียดข่าวสาร	Text				
News_Type_Id	รหัสประเภทข่าวสาร	Int	5		✓	News_Type
Type_Id	รหัสประเภทข้อมูล	Int	5		✓	Data_Type

ตารางที่ 4-11 Data Dictionary ของ KM

ID	D11					
Name	KM					
Description	องค์ความรู้ชุมชน					
Attribute	Description	Type	Length	PK	FK	Reference
KM_Id	รหัสองค์ความรู้	Int	8	✓		
KM_Title	หัวข้อองค์ความรู้	Varchar	60			
KM_PostName	ชื่อผู้ตั้ง	Varchar	30			
KM_PostDate	วันที่บันทึก	Datetime				
KM_Email	อีเมลผู้ตั้ง	Varchar	50			
Topic	รายละเอียดองค์ความรู้	Text				
Pageview	จำนวนผู้อ่าน	Int	5			
Pageview_com	จำนวนผู้ตอบ	Int	5			

ตารางที่ 4-11 Data Dictionary ของ KM (ต่อ)

ID	D11					
Name	KM					
Description	องค์ความรู้ชุมชน					
Attribute	Description	Type	Length	PK	FK	Reference
IP_Address	IP องค์ความรู้ชุมชน	Varchar	32			
Type_Id	รหัสประเภทข้อมูล	Int	8		✓	Data_Type

ตารางที่ 4-12 Data Dictionary ของ Comment

ID	D12					
Name	Comment					
Description	แสดงความคิดเห็น					
Attribute	Description	Type	Length	PK	FK	Reference
Comm_Id	รหัสความคิดเห็น	Int	5	✓		
Comm_PostName	ชื่อผู้แสดง	Varchar	50			
Comm_PostDate	วันที่บันทึก	Datetime				
Comm_Email	อีเมลผู้แสดง	Varchar	50			
Comm_Detail	ความคิดเห็น	Varchar	255			
IP_Address	IP ความคิดเห็น	Varchar	32			
KM_Id	รหัสองค์ความรู้	Int	8		✓	KM

ตารางที่ 4-13 Data Dictionary ของ Contact

ID	D13					
Name	Contact					
Description	ข้อมูลติดต่อ-สอบถาม					
Attribute	Description	Type	Length	PK	FK	Reference
Contact_Id	รหัสติดต่อสอบถาม	Int	5	✓		
Contact_Name	ชื่อผู้ส่ง	Varchar	60			
Contact_Email	อีเมลผู้ส่ง	Varchar	50			

ตารางที่ 4-13 Data Dictionary ของ Contact (ต่อ)

ID	D13					
Name	Contact					
Description	ข้อมูลติดต่อ-สอบถาม					
Attribute	Description	Type	Length	PK	FK	Reference
Contact_Title	หัวข้อ	Varchar	50			
Contact_Detail	ข้อความ	Varchar	255			
Type_Id	รหัสประเภทข้อมูล	Int	5		✓	Data_Type

4.2 ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านระบบสารสนเทศ

ผู้วิจัยนำระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้น ไปประเมินผลโดยผู้เชี่ยวชาญ ด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและการพัฒนาซอฟต์แวร์ โดยใช้แบบประเมินผลเป็นแบบคำถามปลายเปิด การประเมินผลและการแสดงความคิดเห็นต่อระบบสารสนเทศเพื่อส่งเสริมกิจกรรมชุมชนฯ จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 ท่าน ได้พิจารณาประเมินและให้ข้อเสนอแนะการปรับปรุงพัฒนาระบบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สรุปได้ดังนี้

1. ด้านข้อมูลนำเข้า (Input) ได้แก่ แบบฟอร์มสำหรับการป้อนข้อมูลเข้าสู่ระบบ ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เห็นว่าแบบฟอร์มนำเข้าข้อมูลมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้งาน ในแบบฟอร์มมีรายละเอียดครบถ้วน การวางตำแหน่ง ขนาดและสัดส่วนภายในจอภาพเหมาะสม มีขนาดตัวอักษรที่สบายตา มีรูปแบบการติดต่อกับผู้ใช้ที่เหมาะสม รวมทั้งมีการป้องกันข้อผิดพลาดการกรอกข้อมูลเหมาะสมที่จะนำไปใช้งานจริงแทนระบบงานเดิมได้

ในส่วนที่ควรปรับปรุง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ในส่วนประกอบของระบบที่เป็นกระดานถาม-ตอบเกี่ยวกับการบริหารและบริการ (ซึ่งอยู่นอกขอบเขตของการพัฒนาระบบ) ควรใช้เมนูเป็นภาษาไทย ซึ่งจะได้ทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะต่อไป ประเด็นอื่น ๆ ที่ควรปรับปรุงในด้านข้อมูลนำเข้า เช่น สีพื้นกับสีตัวอักษรไม่ตัดกันอย่างชัดเจน ทำให้ไม่เด่น เป็นต้น

2. ด้านกระบวนการทำงานของระบบ (Process) ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าระบบสามารถจัดการข้อมูลได้อย่างเหมาะสม ใช้เวลาในการประมวลผลเหมาะสม ระบบสามารถอำนวยความสะดวกในการเรียกใช้ข้อมูลได้เหมาะสม และระบบสามารถรักษาความปลอดภัยของข้อมูลตามสิทธิ์ของผู้ใช้แต่ละประเภท รวมทั้งระบบแจ้งให้ผู้ใช้ทราบเมื่อสิ้นสุดการทำงานแต่ละครั้ง

3. ด้านคุณภาพของรายงาน (Output) ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ เห็นว่า ระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นมีสารสนเทศครบถ้วน ตรงตามวัตถุประสงค์และขอบเขตของระบบที่ได้กำหนดไว้ รูปแบบรายงานที่ได้จากระบบสารสนเทศง่ายต่อการทำความเข้าใจและนำไปใช้ มีการใช้ข้อความที่สื่อความหมายได้ชัดเจน รูปแบบรายงานมีมาตรฐานเดียวกันทั้งระบบ การจัดวางตำแหน่ง ขนาดตัวอักษร สีตัวอักษรมีความเหมาะสมดีแล้ว ในรายงานมีการจัดเรียงลำดับข้อมูลในรายงานและอยู่ในรูปแบบของตารางอย่างเหมาะสม

ในด้านที่ควรปรับปรุง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ควรเพิ่มรายงานที่มีการแสดงรายงานแยกเป็นช่วงระยะเวลาได้ เช่น รายงานแยกเป็นเดือนและปี เพื่อแสดงสถิติข้อมูลได้ตามความต้องการของผู้ใช้ และควรเพิ่มรายงานในรูปแบบของกราฟ เพื่อนำเสนอให้น่าสนใจและง่ายต่อการเปรียบเทียบสถิติแต่ละประเภท

4.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจในการใช้ระบบสารสนเทศ

ผลการทดสอบระบบสารสนเทศเพื่อส่งเสริมกิจกรรมชุมชนฯ ผู้วิจัยได้ทดลองติดตั้งระบบสารสนเทศ และทำการทดสอบระบบกับกลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ปฏิบัติการ และกลุ่มผู้ใช้ทั่วไป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- **กลุ่มผู้ปฏิบัติการ** ได้แก่ กลุ่มผู้ใช้ที่เป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการของชุมชนและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเขต จำนวน 19 คน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดอบรมวิธีการใช้ระบบสารสนเทศ โดยได้ทดสอบในแต่ละส่วนของโปรแกรม คือ ส่วนของการนำเข้าข้อมูล ส่วนการค้นหา/แก้ไข/ลบข้อมูล ส่วนการประมวลผลข้อมูล ส่วนการแสดงผลรายงานทางจอภาพ และรายงานผลทางเครื่องพิมพ์ และทำการติดตามผลการปฏิบัติงาน โดยการประเมินระดับความพึงพอใจด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยปรับปรุงและสร้างขึ้น โดยคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

- **กลุ่มผู้ใช้ทั่วไป** ได้แก่ กลุ่มผู้ใช้สารสนเทศของระบบ ได้แก่ คณาจารย์ บุคลากร/เจ้าหน้าที่ในสถาบัน นักศึกษา และบุคคลทั่วไปที่สามารถเปิดเว็บไซต์ได้ ทั้งหมด จำนวน 43 คน โดยให้มีการประเมินระดับความพึงพอใจในด้านกระบวนการทำงานและรายงานที่ได้จากระบบสารสนเทศด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของกลุ่มผู้ปฏิบัติการ

ผู้วิจัยได้นำระบบสารสนเทศที่ได้พัฒนาขึ้น ไปทดสอบเพื่อประเมินความพึงพอใจในการใช้ระบบสารสนเทศ ของกลุ่มผู้ปฏิบัติการและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเขต จำนวน 19 คน โดยประเมินความพึงพอใจจากผลลัพธ์ที่ได้จากระบบงานและความพึงพอใจต่อกระบวนการของระบบงาน ได้ผลการประเมินตามตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4-14 ผลการประเมินผลความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานต่อการนำเข้าข้อมูล

ลำดับที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.
1.	แบบฟอร์มมีความสะดวกและง่ายต่อการอ่าน เพื่อป้อนข้อมูล	4.26	.65
2.	แบบฟอร์มมีความสัมพันธ์กับหน้าจอคอมพิวเตอร์	4.36	.59
3.	เมื่อป้อนข้อมูลที่ผิดพลาดจะมีการตรวจสอบ โดยอัตโนมัติ	4.15	.76
4.	ในจอภาพมีคำอธิบายความหมายของข้อมูลประกอบเพียงพอได้อย่างสะดวก	3.73	.73
5.	เมื่อทำงานมีปัญหาติดขัดที่หน้าจอภาพ สามารถคลิกหน้าจอเพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างสะดวก	3.78	.63
6.	ความคล่องตัวในการค้นหาข้อมูล	3.68	.82
7.	คู่มือที่ใช้ทำงานแสดงให้เห็นถึงภาพรวมของระบบและนำไปสู่ระบบย่อยของระบบได้ชัดเจน	4.00	.74
8.	คู่มือที่ใช้ทำงานได้บอกการใช้ function ต่าง ๆ ได้ชัดเจน	4.05	.52
	เฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานต่อการนำเข้าข้อมูล		
	ค่าเฉลี่ยทุกรายการ	4.00	.40

จากตารางที่ 4-14 ผลการประเมินผลความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการของชุมชนและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเขต หรือเป็นเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ จำนวนทั้งหมด 19 คน ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานต่อการนำเข้าข้อมูลของระบบสารสนเทศ พิจารณารายข้อ พบว่า ผู้ปฏิบัติงานพึงพอใจในระดับมากอัน ดับแรก คือ แบบฟอร์มมีความสัมพันธ์กับหน้าจอคอมพิวเตอร์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 รองลงมาได้แก่ แบบฟอร์มมีความสะดวกและง่ายต่อการอ่าน เพื่อป้อนข้อมูล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 และความพึงพอใจระดับมากอันดับสาม ได้แก่ คู่มือที่ใช้ทำงานได้บอกการใช้ Function ต่างๆ ได้ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความ พึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานต่อการนำเข้าข้อมูลของระบบสารสนเทศโดยรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 ซึ่งหมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานเมื่อใช้ระบบสารสนเทศแล้ว มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากต่อด้านการนำเข้าข้อมูลสู่ระบบสารสนเทศ รวมทั้งแบบฟอร์มจอภาพที่ผู้วิจัยได้ออกแบบไว้ด้วย

ตาราง 4-15 ผลการประเมินผลความพึงพอใจของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อกระบวนการทำงาน และ รายงาน

ลำดับที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.
1.	การประมวลผลของระบบเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน	4.10	.45
2.	การประมวลผลของระบบทำได้รวดเร็ว	4.26	.56
3.	ความสมบูรณ์ของรายงาน	3.89	.56
4.	รายงานมีสารสนเทศที่ถูกต้องและครบถ้วน	3.84	.76
5.	รายงานมีสารสนเทศที่กะทัดรัดและชัดเจน	4.10	.80
6.	รายงานมีการเสนอสารสนเทศที่เรียงลำดับตามต้องการ	4.00	.81
7.	รายงานสามารถแสดงสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน	4.26	.73
8.	รายงานสามารถจัดพิมพ์ได้ทันที	4.26	.93
9.	รายงานที่สามารถเสนอผู้บริหารได้เร็วขึ้นกว่าเดิม	4.52	.69
10.	รายงานสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน	4.31	.82
ค่าเฉลี่ยทุกรายการ		4.15	.44

จากตารางที่ 4-15 ผลการประเมินผลความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการของชุมชนและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเขต หรือเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ จำนวนทั้งหมด 19 คน ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานต่อกระบวนการทำงานและรายงานของระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้น โดยพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้ปฏิบัติงานพึงพอใจในระดับมากที่สุด คือ รายงานที่สามารถเสนอผู้นำชุมชนได้เร็วขึ้นกว่าเดิม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.52 รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับมาก ได้แก่ รายงานสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 และความพึงพอใจระดับมากอันดับที่สอง มี 3 ข้อ ได้แก่ การประมวลผลของระบบทำได้รวดเร็ว รายงานสามารถแสดงสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน และ รายงานสามารถจัดพิมพ์ได้ทันที มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความ พึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานต่อกระบวนการทำงานและการรายงานของระบบสารสนเทศ

โดยรวมแล้วทั้งด้าน การประมวลผล การรายงาน พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 ซึ่งหมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานเมื่อใช้ระบบสารสนเทศแล้ว มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากต่อด้านกระบวนการทำงานและรายงานของระบบสารสนเทศที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

ตารางที่ 4-16 สรุปผลการประเมินผลความพึงพอใจของกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ต่อการนำเข้าข้อมูล
กระบวนการทำงานและการรายงาน

ลำดับที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.
1.	ด้านการนำเข้าข้อมูล	4.00	.40
2.	ด้านกระบวนการทำงานและรายงาน	4.15	.44
ค่าเฉลี่ยโดยรวม		4.08	.38

จากตารางที่ 4-16 แสดงระดับความค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อระบบสารสนเทศ โดยรวมทั้งหมดพบว่า ผู้ปฏิบัติงานพึงพอใจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ซึ่งหมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานต่างๆ เมื่อได้ใช้ระบบสารสนเทศเพื่อส่งเสริมกิจกรรมชุมชนฯ แล้วมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากต่อระบบสารสนเทศที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ดังนั้นเมื่อนำระบบสารสนเทศไปติดตั้งใช้งานจริง ผู้ปฏิบัติงานก็จะสามารถใช้ระบบสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจกลุ่มผู้ใช้สารสนเทศ

จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยเลือกเพื่อประเมินความพึงพอใจทั้งหมด จำนวน 43 คน แบ่งเป็นผู้ใช้สารสนเทศมีสถานะแตกต่างกัน ดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4-17 แสดงจำนวนกลุ่มผู้ใช้ระบบสารสนเทศจำแนกตามสถานะ

กลุ่มผู้ใช้ระบบ	ความถี่	ร้อยละ
ผู้บริหาร	6	14.0
ผู้นำชุมชน	6	14.0
เจ้าหน้าที่	7	16.3
นักศึกษา	12	27.9
บุคคลทั่วไป	12	27.9
รวม	43	100

จากตารางที่ 4-17 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มแบบเจาะจงสำหรับการประเมินระดับความพึงพอใจประกอบด้วยกลุ่ม ผู้บริหาร จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 14 กลุ่มของผู้นำชุมชน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 14 กลุ่ม เจ้าหน้าที่ จำนวน 7 คิดเป็นร้อยละ 16.3 กลุ่มของนักศึกษา จำนวน 12 คน

คิดเป็นร้อยละ 27.9 และกลุ่มบุคคลทั่วไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 27.9 เช่นกัน รวมกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นกลุ่มผู้ใช้ทั่วไป 43 คน

ตารางที่ 4-18 ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มผู้ใช้ที่มีต่อระบบสารสนเทศ

ลำดับที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.
1.	ระบบสารสนเทศใช้ได้ง่ายและรวดเร็ว (Accessibility)	4.13	.67
2.	ระบบสารสนเทศ มีความสมบูรณ์และครอบคลุม (Comprehensiveness) เพียงพอที่จะใช้ตัดสินใจ	4.00	.72
3.	สารสนเทศที่ได้รับมีความถูกต้องแม่นยำ	4.20	.63
4.	สารสนเทศมีความเกี่ยวข้องกับความต้องการที่จะนำไปใช้ (Relevance)	4.09	.71
5.	การเตรียมข้อมูลนำเข้า การประมวลผล และการนำผล รายงาน นำมาใช้ได้ทันเวลา ทันต่อเหตุการณ์ (Timeliness)	4.16	.72
6.	สารสนเทศที่ได้มีความชัดเจน (Clarity) ไม่ต้องตีความ	4.34	.68
7.	ระบบสารสนเทศนี้ เพิ่มประสิทธิภาพในการรับข่าวสารของท่านมากยิ่งขึ้น	4.53	.63
ค่าเฉลี่ยทุกรายการ		4.21	.43

จากตารางที่ 4-18 ผลการประเมินผลความพึงพอใจของผู้ใช้งานสารสนเทศ ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ใช้ทั่วไป จำนวน 43 คน เมื่อพิจารณาตามรายข้อคำถาม พบว่า ผู้ใช้งานมีความพึงพอใจต่อระบบสารสนเทศมากที่สุด คือ ด้านระบบใหม่เพิ่มประสิทธิภาพในการรับข่าวสารมากยิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 รองลงมาอันดับที่สอง ได้แก่ สารสนเทศที่ได้มีความชัดเจน (Clarity) ไม่ต้องตีความ และรองลงมาอันดับที่ 3 คือ สารสนเทศที่ได้รับมีความถูกต้องแม่นยำ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ใช้ทั้งหมด มีค่าเท่ากับ 4.21 แสดงว่า ระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้น สร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้ใช้งานในระดับดี ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าสามารถนำระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปติดตั้งใช้งานจริงในสถาบันได้ต่อไป

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อส่งเสริมกิจกรรมชุมชน ทัศนศึกษา ชุมชนนางเลิ้ง กรุงเทพมหานคร” เป็นการวิจัยเชิงทดลองด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศประเภทระบบประมวลผลรายการข้อมูล (Data Processing Process : DPS) โดยทำทดลองติดตั้งระบบสารสนเทศเพื่อใช้งานจริงและมีการติดตามประเมินผลประสิทธิภาพของระบบมีบทสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

5.1 สรุปผล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์สำคัญ ดังนี้

5.1.1 เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อส่งเสริมกิจกรรมชุมชน ทัศนศึกษา ชุมชนนางเลิ้ง กรุงเทพมหานคร ที่มีประสิทธิภาพ

5.1.2 เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลสำหรับชุมชน

5.1.3 สามารถเพิ่ม ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ค้นหา ข้อมูลได้รวดเร็ว และถูกต้อง

5.1.4 สามารถเผยแพร่กิจกรรมของชุมชนให้เป็นที่รู้จักมากขึ้นผ่านเว็บไซต์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ คือ

ประชากร คือ ประชาชนในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย จำนวน 52,481 คน (สำนักทะเบียนราษฎร : 2554)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรในชุมชนนางเลิ้ง เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย วิธีเลือกแบบเจาะจง จำนวน 30 คน เพื่อทำการทดสอบระบบ

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อส่งเสริมกิจกรรมชุมชน ทัศนศึกษา ชุมชนนางเลิ้ง กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเครื่องมือของการวิจัยครั้งนี้ ใช้กระบวนการพัฒนาตามทฤษฎีวงจรการพัฒนา (System Development Life Cycle : SDLC) ซึ่งมีขั้นตอนการพัฒนาที่สำคัญคือ การค้นหาและเลือกสรรโครงการ (Project Identification and Selection) การเริ่มต้นและวางแผนโครงการ (Project Initiating and planning) การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) การออกแบบเชิงตรรกะ (Logical Design) ขั้นตอนการออกแบบเชิงกายภาพ (Physical Design) การพัฒนาและ

ติดตั้งระบบ (System Implementation) การประเมินผล (Evaluation) และการซ่อมบำรุงระบบ (System Maintenance)

5.2 อภิปรายผล

ผลการการวิจัยสรุปได้ดังนี้

5.2.1 การพัฒนาฐานข้อมูล ได้ตารางข้อมูล ทั้งหมด 6 ตาราง ได้แก่ ข้อมูลหน่วยงาน ภายใน ข้อมูลประเภทกลุ่มข่าว ข้อมูลผู้ใช้หรือผู้ฝากข่าว ข้อมูลผู้ใช้งานทะเบียนออนไลน์ ข้อมูล ข่าว ข้อมูลเอกสารแนบข่าว ซึ่งตารางทั้งหมดสร้างขึ้นโดยใช้สถาปัตยกรรมฐานข้อมูลแบบ ฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์ (Relational Database) โดยใช้ MySQL เป็นระบบจัดการฐานข้อมูล

5.2.2 การประเมินผลประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนา ระบบสารสนเทศ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ เห็นว่าระบบที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ ด้านข้อมูลนำเข้า (Input) แบบฟอร์มสำหรับการป้อนข้อมูลเข้าสู่ ระบบ มีความเหมาะสมกับการนำไปใช้งาน ในแบบฟอร์มมีรายละเอียดครบถ้วน การวางตำแหน่ง ขนาดและสัดส่วนภายในจอภาพเหมาะสมมีขนาดตัวอักษรที่สบายตา มีรูปแบบการติดต่อกับผู้ใช้ ที่เหมาะสม มีการป้องกันข้อผิดพลาดที่อาจเกิดจากการกรอกข้อมูลเหมาะสมที่จะนำไปใช้งานจริง แทนระบบ งานเดิมได้ ในด้านกระบวนการทำงานของระบบ (Process) ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ระบบ สามารถจัดการข้อมูลได้อย่างเหมาะสม ใช้เวลาในการประมวลผลเหมาะสม สามารถอำนวยความสะดวกในการเรียกใช้ข้อมูลและสามารถรักษาความปลอดภัยของข้อมูลตามสิทธิ์ของผู้ใช้ รวมทั้ง ระบบแจ้งให้ผู้ใช้ทราบเมื่อสิ้นสุดการทำงานแต่ละครั้ง ในด้านคุณภาพของรายงาน (Output) ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นมีสารสนเทศครบถ้วน ตรงตามวัตถุประสงค์และ ขอบเขตของระบบที่กำหนดไว้ รูปแบบรายงานง่ายต่อการทำความเข้าใจและการนำไปใช้ มีการใช้ ข้อความที่สื่อความหมายได้ชัดเจน รูปแบบรายงานมีมาตรฐานเดียวกันทั้งระบบ การจัดวาง ตำแหน่ง ขนาดตัวอักษร สีตัวอักษรมีความเหมาะสมดีแล้ว ในรายงานมีการจัดเรียงลำดับข้อมูลใน รายงานและอยู่ในรูปแบบของตารางอย่างเหมาะสม ในส่วนที่ควรปรับปรุง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าสีพื้น กับสีตัวอักษรไม่ตัดกันอย่างชัดเจน ทำให้ไม่ชัดเจนและไม่เด่น ควรเพิ่มรายงานที่มีการแสดง รายงานแยกเป็นช่วงระยะเวลาได้ ควรเพิ่มรายงานในรูปแบบของกราฟ เพื่อเพิ่มสารสนเทศ สนับสนุนการบริหารงาน เป็นต้น

5.2.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้กลุ่มผู้ปฏิบัติการที่มีต่อระบบสารสนเทศที่ พัฒนา ขึ้น พบว่าผู้ปฏิบัติงานพึงพอใจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.08 หมายความว่า ผู้ปฏิบัติงาน ที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอข้อมูลต่างๆ ในหน่วยงาน มีความพึงพอใจต่อระบบสารสนเทศที่

ผู้วิจัย พัฒนาขึ้น ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า สามารถนำระบบสารสนเทศเพื่อส่งเสริมกิจกรรมชุมชนฯ ไปติดตั้งเพื่อใช้งานจริงได้ต่อไป

สำหรับผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้กลุ่มผู้ใช้ทั่วไป (ผู้บริหาร ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ และ บุคคลทั่วไป) พบว่า ผู้ใช้มีความพึงพอใจต่อการใช้ระบบสารสนเทศอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า สามารถนำระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปติดตั้งใช้งานจริงในสถาบันได้ และผู้ใช้ระบบสารสนเทศพึงพอใจต่อการใช้งานระบบสารสนเทศเพื่อส่งเสริมกิจกรรมชุมชนฯ

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

5.3.1 ควรมีการขยายขอบเขตและความสามารถของระบบสารสนเทศนี้ต่อไป ซึ่งอาจจะพัฒนาให้เป็นระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (Management Information System : MIS) เพื่อให้เป็นระบบสารสนเทศที่มีสารสนเทศครอบคลุมมากขึ้น และสามารถนำสารสนเทศที่ได้ไปใช้ในการสนับสนุนการจัดการบริหารองค์กรได้

5.3.2 ชุมชนควรจัดให้มีผู้รับผิดชอบในการเผยแพร่กิจกรรม การปรับปรุงข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ อย่างเต็มรูปแบบ จดทะเบียนเว็บไซต์อย่างถูกต้อง เพื่อให้เว็บไซต์เป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชนต่อไป

5.3.3 แนวทางการทำวิจัยในเชิงพัฒนาและทดลองระบบสารสนเทศ ขณะนี้ยังมีผู้ทำวิจัยลักษณะนี้อยู่จำนวนน้อย ทำให้ขาดแหล่งข้อมูลอ้างอิง ควรส่งเสริมให้ทุนทำวิจัยในด้านนี้เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าของนักวิจัยรุ่นต่อไป

บรรณานุกรม

- กิตติ ภัคดีวัฒนกุล และ พนิดา พานิชกุล. **คัมภีร์การวิเคราะห์และออกแบบระบบ**. กรุงเทพฯ :
เคทีพี คอมพ์ แอนด์ คอนซัลท์, 2546.
- กิตติ ภัคดีวัฒนกุล และ ทวีศักดิ์ กาญจนสุวรรณ. **สร้างระบบสารสนเทศบนเว็บด้วย FrontPage
2002**. กรุงเทพฯ : เคทีพีคอมพ์แอนด์คอนซัลท์, 2544.
- ทฤษฎพงษ์ เพ็ญวุฒิ. **Web Design**. กรุงเทพฯ : Sum System Company, 2544.
- รัชชัย ศรีสุเทพ. **คัมภีร์ Web Design**. กรุงเทพฯ : โปรวีชั่น, 2544.
- บัญชา ปะสีละเตสัง. **พัฒนาเว็บแอปพลิเคชันด้วย PHP ร่วมกับ MySQL และ Dreamweaver**.
กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2553.
- บุญชม ศรีสาอด. **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2535.
- พันจันทร์ ธนวัฒนเสถียร. **Adobe Dreamweaver CS 5.5 ฉบับสมบูรณ์**. กรุงเทพฯ : รีไวว่า, 2555.
- ไพศาล โมลิสกุลมงคล. **พัฒนา Web Database ด้วย PHP**. กรุงเทพฯ : ดวงกมลสมัย จำกัด, 2544.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. **คู่มือการทำวิจัยทางการศึกษา (Manual for Education Researchers**.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง, 2536.
- ลานนา ดวงสิงห์. **เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ (Information Technology for Learning)**.
กรุงเทพฯ : เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า, 2543.
- วงศ์ประชา จันทร์สมวงศ์ และ คณะ. **Insight DREAMWEAVER CS 5 ฉบับสมบูรณ์**. กรุงเทพฯ
: โปรวีชั่น, 2554.
- ศิริชัย นามบุรี. **การพัฒนาระบบสารสนเทศข่าวสาร สถาบันราชภัฏยะลาผ่านเครือข่าย
อินเทอร์เน็ต**. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. สถาบันราชภัฏยะลา, 2546.
- ศุภชัย ธรรมวงศ์. **การพัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลบนเว็บไซต์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
แม่ฮ่องสอน**. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551.
- สงกรานต์ ทองสว่าง. **MySQL ระบบฐานข้อมูลสำหรับอินเทอร์เน็ต**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น ,
2544.
- สุพิน วรรณา. **PHP Web Application Development**. กรุงเทพฯ : เบนมาร์ค วิชั่น, 2543.
- อำไพ พรประเสริฐสกุล. **การวิเคราะห์และออกแบบระบบ (System Analysis and Design)**.
กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2544.
- โอกาส เอี่ยมศิริวงศ์. **การวิเคราะห์และออกแบบระบบ (System and Design)**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ด
ยูเคชั่น, 2544.

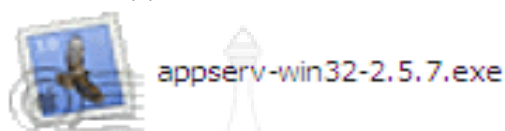
ภาคผนวก ก

ขั้นตอนการติดตั้งโปรแกรม AppServ เพื่อทำงานเป็น Web Server

การติดตั้งโปรแกรม AppServ

1. ดับเบิลคลิกเมาส์ที่ไฟล์ AppServ – win32 - 2.5.7.exe เพื่อทำการ Setup

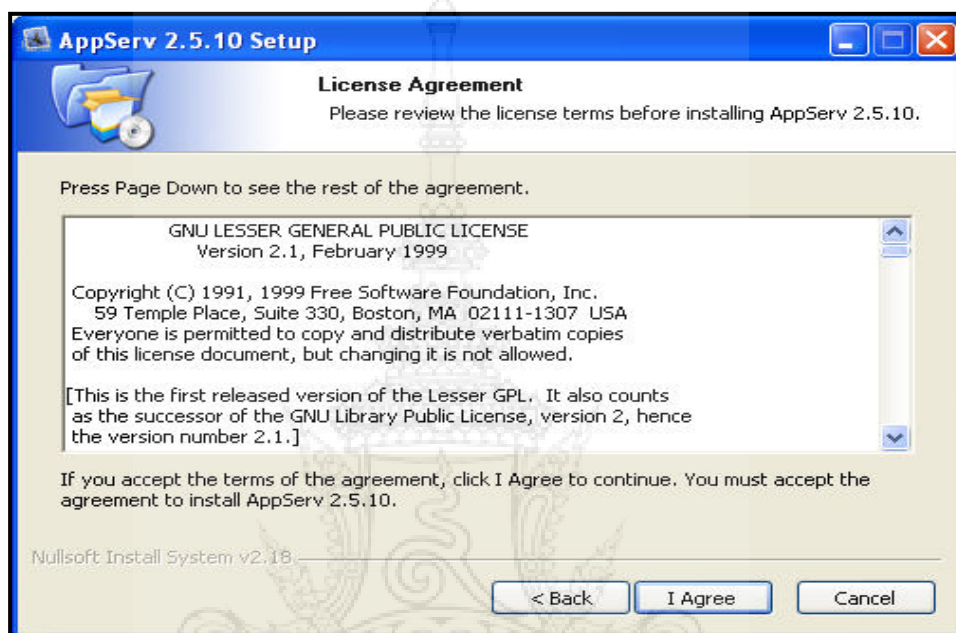
ภาพที่ ก-1 แสดงไฟล์ AppServ – win32 – 2.5.7.exe

2. จะปรากฏหน้าจอ AppServ 2.5.7 Setup คลิกปุ่ม Next

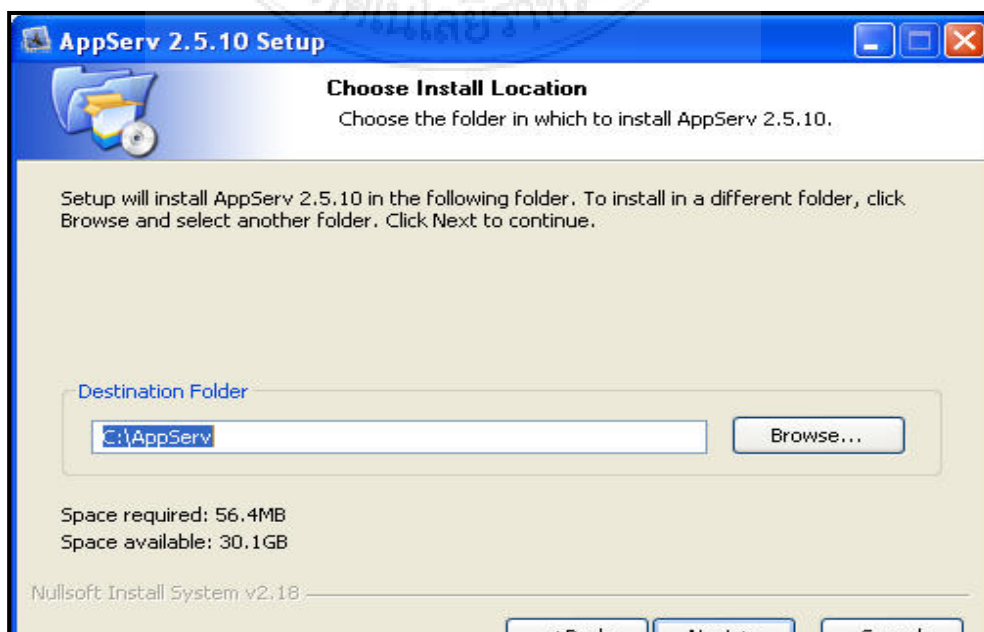
ภาพที่ ก-2 แสดงการติดตั้งโปรแกรม AppServ ขั้นตอนที่ 1

3. คลิกที่ปุ่ม I Agree เพื่อยอมรับข้อตกลงในการติดตั้งโปรแกรม

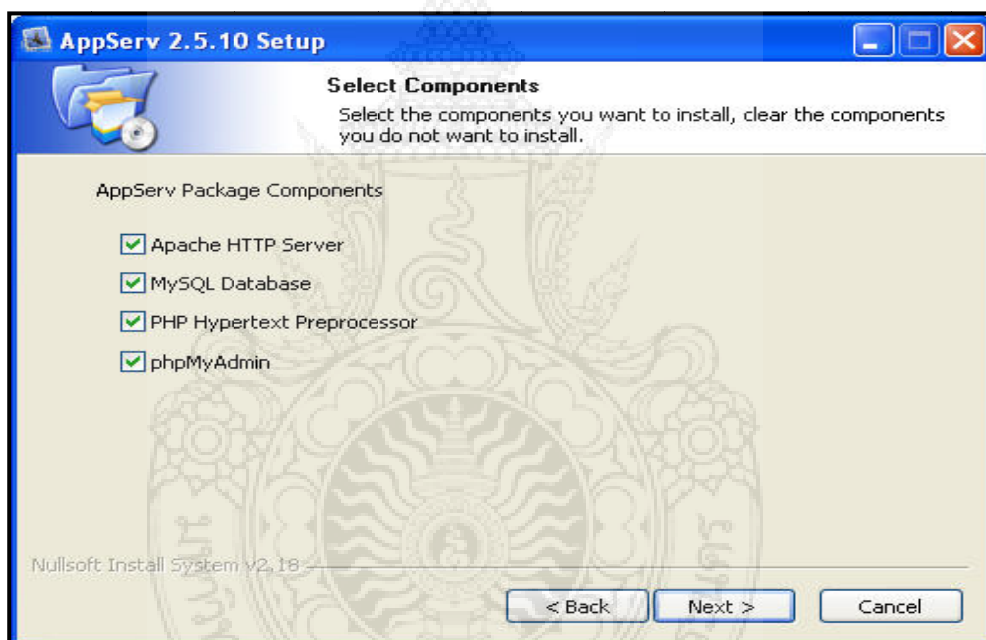
ภาพที่ ก-3 แสดงการติดตั้งโปรแกรม AppServ ขั้นตอนที่ 2

4. เลือก Directory ที่จะติดตั้ง โดยการคลิก Browse เพื่อเลือก Directory ที่จะติดตั้งโปรแกรม โดยเลือกที่ C:\AppServ แล้วคลิกปุ่ม Next

ภาพที่ ก-4 แสดงการติดตั้งโปรแกรม AppServ ขั้นตอนที่ 3

5. เลือกโปรแกรมที่ต้องการติดตั้งทั้งหมด แล้วคลิกปุ่ม Next

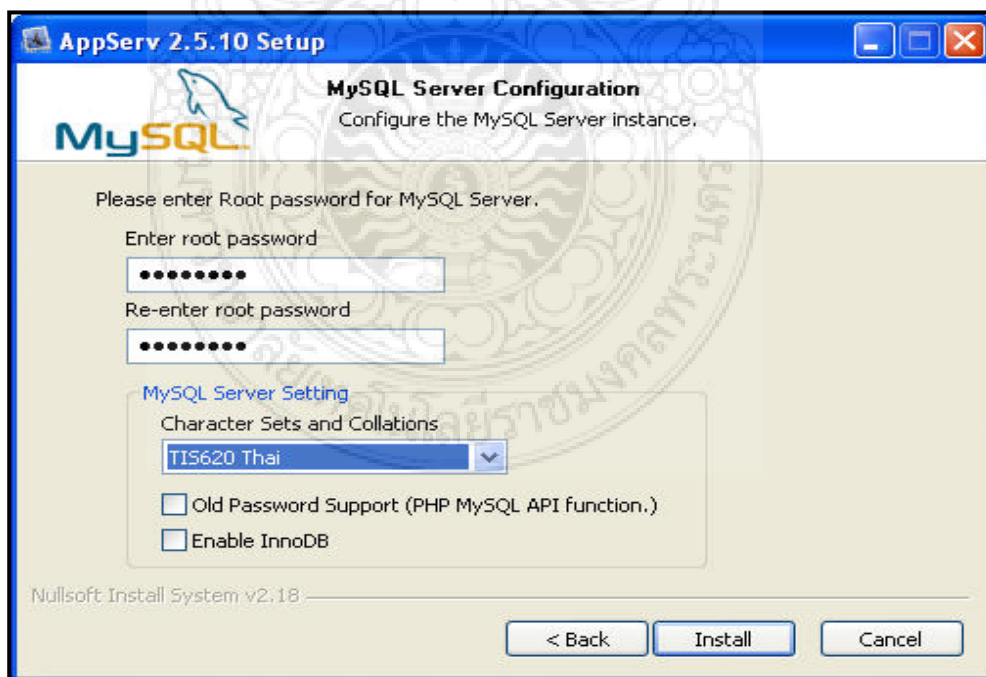
ภาพที่ ก-5 แสดงการติดตั้งโปรแกรม AppServ ขั้นตอนที่ 4

6. กำหนดค่าติดตั้งของเซิร์ฟเวอร์ (Apache HTTP Server Information) ตั้งชื่อ Server โดยในที่นี้ใช้ค่าที่โปรแกรมกำหนดให้และคลิกปุ่ม Next

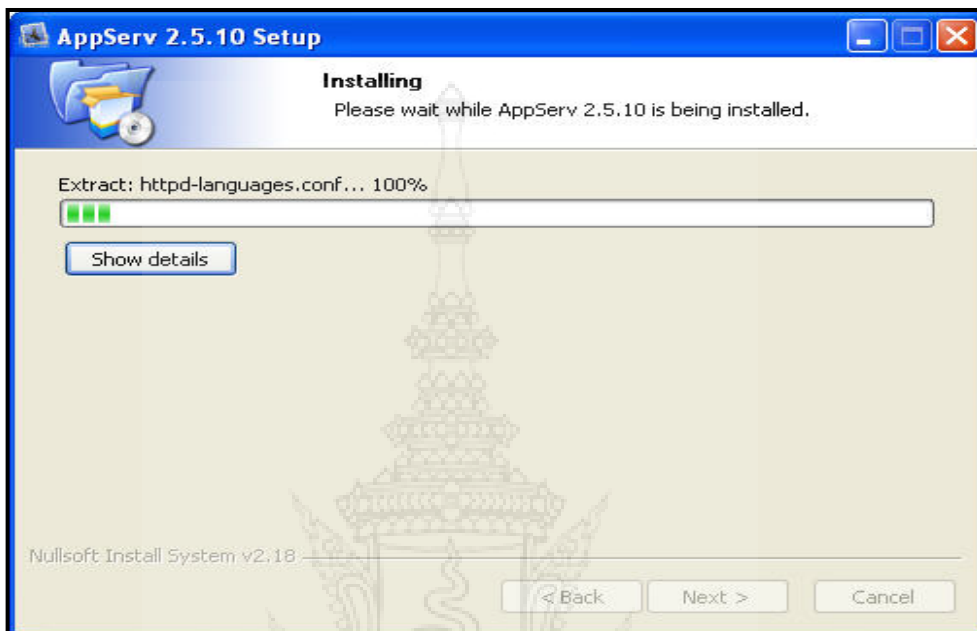
ภาพที่ ก-6 แสดงการติดตั้งโปรแกรม AppServ ขั้นตอนที่ 5

- กำหนดค่า Password เพื่อใช้งานระบบจัดการฐานข้อมูล MySQL แล้วคลิก Install เพื่อทำการติดตั้งโปรแกรม

ภาพที่ ก-7 แสดงการติดตั้งโปรแกรม AppServ ขั้นตอนที่ 6

8. จากนั้นโปรแกรมจะดำเนินการติดตั้งโปรแกรม

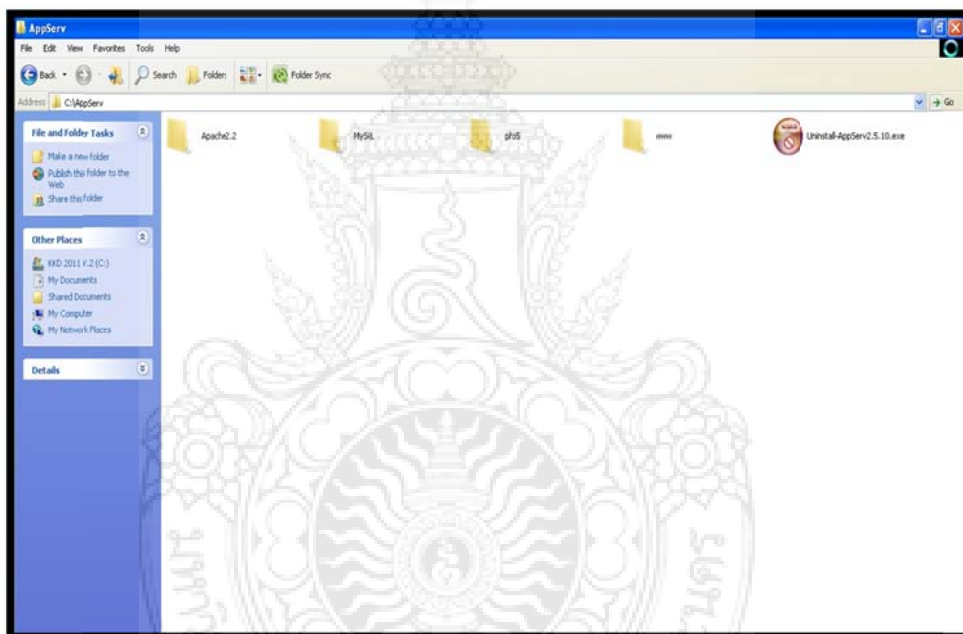
ภาพที่ ก-8 แสดงการติดตั้งโปรแกรม AppServ ขั้นตอนที่ 7

9. การติดตั้งโปรแกรมเสร็จสมบูรณ์ คลิกเลือก Start Apache และ Start MySQL เพื่อเริ่มการทำงานของ Apache และ MySQL จากนั้น คลิกปุ่ม Finish

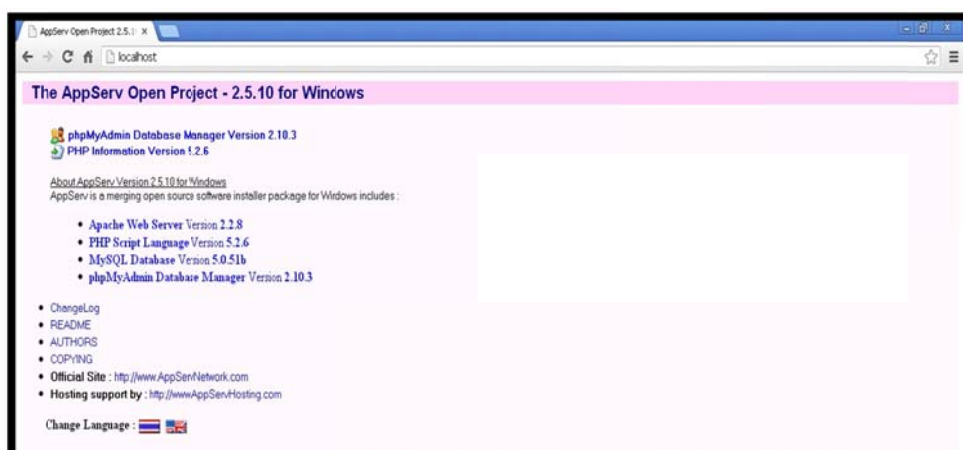
ภาพที่ ก-9 แสดงการติดตั้งโปรแกรม AppServ ขั้นตอนที่ 8

10. หลังจากติดตั้งเสร็จแล้ว เข้าไปที่ไฟล์เดอร์ที่กำหนดไว้ในการติดตั้งในตอนแรกจะปรากฏไฟล์และ Directory ต่างๆ ดังนี้

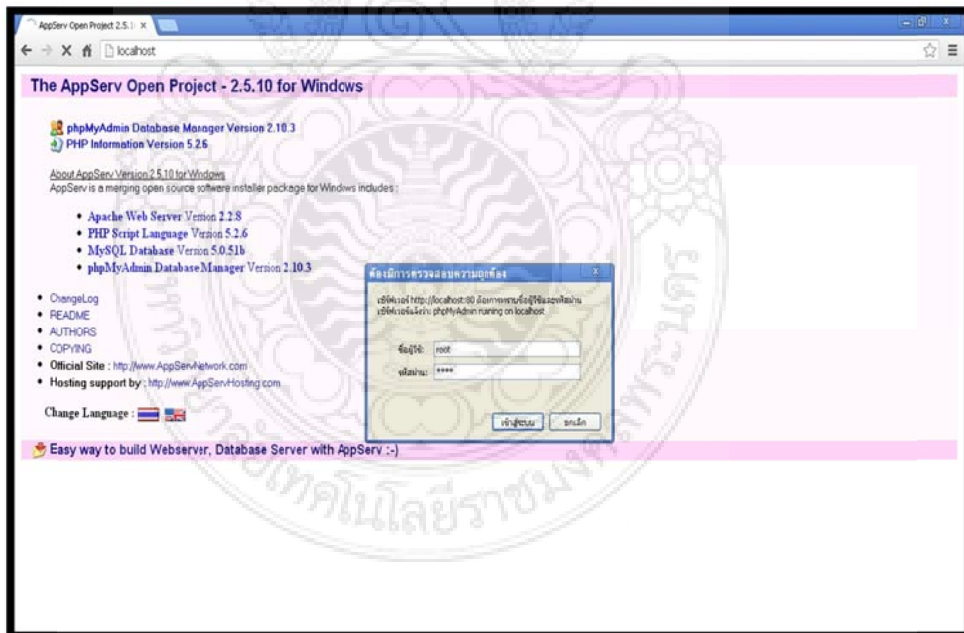
ภาพที่ ก-10 แสดงไฟล์และDirectory

11. ทดสอบการใช้งาน AppServ โดยใช้โปรแกรม Internet Explorer แล้วเข้าไปที่ <http://localhost> หรือ 127.0.0.1

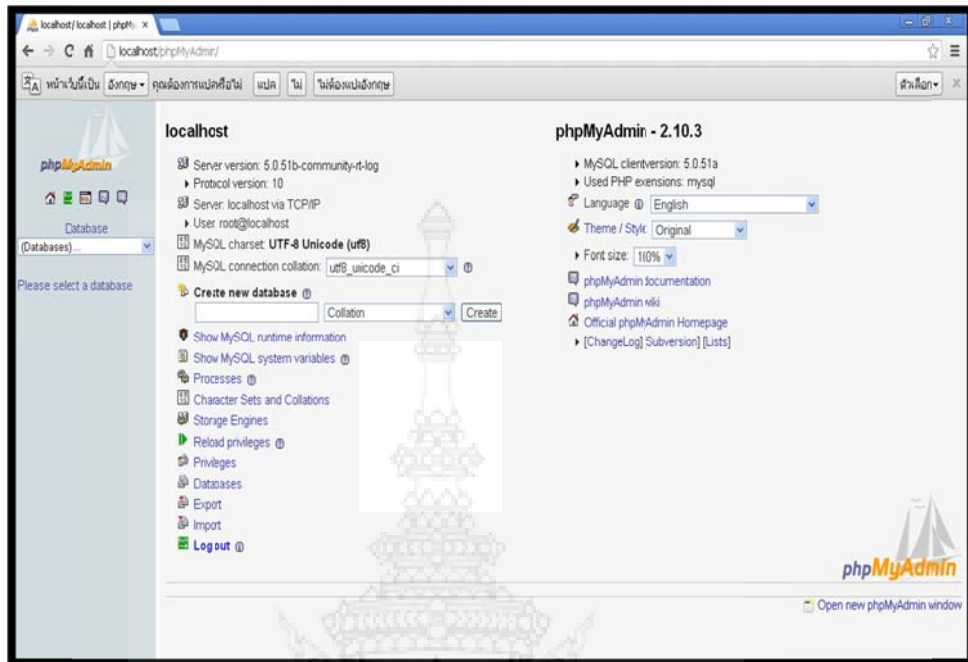
ภาพที่ ก-11 แสดงหน้าจอ <http://localhost>

12. ทดสอบการทำงานของ phpMyAdmin โดยคลิกที่ phpMyAdmin Database Manager เวอร์ชัน 2.5.10 แล้วใส่ User name และ Password ที่ได้ตั้งค่าไว้ตอนลงโปรแกรม

ภาพที่ ก-12 แสดงการเข้าใช้ phpMyAdmin

13. ปราบกฏหน้าจอดังรูป จะสามารถเข้าไปใช้งานจัดการฐานข้อมูล MySQL

ภาพที่ ก-13 แสดงหน้า phpMyAdmin

ภาคผนวก ข

ตัวอย่าง เว็บไซต์ชุมชนนางเลิ้ง

The screenshot displays the homepage of the Nang Loeng Community website. At the top, there is a header with the community's name in Thai script 'ชุมชนนางเลิ้ง' and English 'Nang Loeng Community'. Below the header is a navigation menu with buttons for 'หน้าหลัก', 'ข้อมูลทั่วไป', 'สินค้าชุมชน', 'สถานที่ในชุมชน', 'องค์ความรู้ชุมชน', 'ข่าวสาร', 'ติดต่อ-สอบถาม', and 'ผู้ดูแลระบบ'. The main content area is divided into three columns. The left column contains a list of links for various community activities and services. The center column features a large image of a hand holding a red apple, with a 'Message from webpage' dialog box overlaid on it. The dialog box contains a warning icon and the text 'มีแจ้งเตือนรับทุกท่าน ส่งรับ โฆษณาของนางเลิ้ง' with an 'OK' button. The right column includes a login section with fields for 'Username' and 'Password', and a search bar. At the bottom, there are social media icons for Facebook and Twitter, and a search bar.

ภาพที่ ก-14 แสดงเว็บเพจหน้าแรกของเว็บ

ภาพ ก-15 แสดงเว็บเพจหน้ากลุ่มสตรีนางเล็งสร้างสรรค

ภาพที่ ก-16 แสดงเว็บเพจหน้าสินค้าในชุมชน

ร้านสาเก แม่สอชิง

ร้านสาเก แม่สอชิง เป็นร้านขายสาเกใส่หมึก ที่ขายมานานกว่า 55 ปี เป็นร้านเก่าแก่ดั้งเดิม โดยปัจจุบันนี้ คุณสุระใจ หลานสาวแม่สอชิง ได้รับช่วงต่อมากกว่า 20 ปีแล้ว นอกจากสาเกแล้ว ยังมีข้าวต้มหน้าตั้ง เมืองลาว ฮักด้วย (สมัยก่อน มีเมืองงั้น ปัจจุบันไม่ทำแล้ว) ข้าวเหนียวสาเก กลดละ 30 บาท จากแต่เดิมเงิน หอด้วยใบตอง

คุณสุระใจ ไม่ได้พักที่ร้าน แต่พักอยู่ที่ บางบัวทอง โดยออกจากบ้าน ตี 3 มาถึงร้าน ตี 4 กว่า ตีเองก็ไล่ ตอนเช้าทุกวันจะได้อะไรเยอะ ส่วนมาก ออกนอกสถานที่ แต่ที่ร้านจะมีอยู่ทุกวัน ยกเว้นหยุดช่วงวันสงกรานต์ เท่านั้น ประมาณบ่ายสองโมง ก็หมดแล้ว

คุณสุระใจ เล่าว่า ขายที่ตลาดไม้ค้อตีงาไทรนักษิ์ เนื่องจากจากที่จอดรถไม่มี ทำให้ลูกค้าไม่สะดวกที่จะมาซื้อ ส่วนใหญ่ลูกค้าจะมาซื้อในวันหยุด เช่น เสาร์-อาทิตย์ ลูกค้ามักจะมาเป็นครอบครัว และซื้อจำนวนมาก

ติดต่อ สั่งซื้อได้ที่ โทร. 02-201-5278, 081-887-8402

ร้านสาเก แม่สอชิง ได้รับการประกันความอร่อย จาก เปิดกิจการแม่ช้อย นางรำ เริ่มตั้งแต่ปี 2519 คุณสุระใจ ยืนยันว่า ยังคงใช้สูตรเดิมในการทำสาเก ไม่แปรเปลี่ยน

ขอเชิญชวน...ทุกท่าน มาเที่ยวและชิม อาหารอร่อยที่ตลาดนางเลิ้ง

ภาพที่ ก-17 แสดงเว็บเพจหน้าร้านสาเกแม่สอชิง

ไส้กรอกปลาแหม

คุณแม่กวระน วาเชฮี เล่าว่า ไส้กรอกปลาแหม เป็นอาหารโบราณ ประกอบไปด้วย ปลาแปดส่วน แป้ง ปลาแห้ง ๓ ส่วน กุ้งแห้ง ๓ ส่วน หัวหอม ๓ ส่วน ผักชีฝรั่ง ๓ ส่วน น้ำตาล ๓ ส่วน น้ำปลา ๓ ส่วน ใบมะขาม ๓ ส่วน ใบกระเทียมคั่ว ๓ ส่วน พริกขี้หนู และ ซีอิ๊ว ส่วนไส้กรอก มีสองอย่าง คือ ไส้กรอกข้าวและไส้กรอกหมู มีรสชาติอร่อยไปทางหวาน เวลารับประทาน จะนำเอาผักสดหอม ใบมะขาม มาห่อปลาแหม ไส้กรอกทั้งสองชนิด และ พริกขี้หนู ขนาดพอคำ เสริบให้รสกลมกล่อม จะรับประทานร้อนหรือเย็นก็ได้ ถือเป็นอาหารว่างที่อร่อยไปด้วยสมุนไพร ผสมผสานกัน

ลูกค้าที่มาอุดหนุน จะเรียก "ปลาแหม" บุกคลิก อารมณ์ดีตลอดเวลา เพราะว่า ปลาไส้กรอกปลาแหมทานได้ 3 ส่วนแล้ว เป็นเวลากว่า ๕๐ ปี ตีพิมพ์เป็นสูตรลงนิตยสารระดับสากลการลงนิตยสารฉบับปัจจุบัน

แต่สมัยนี้ ปลาไส้กรอกปลาแหม ขายราคาซอง ๕๐ บาท มีลักษณะหอมและใบมะขาม ผู่ให้รสชาติ หอม ออมน้ำ ได้ เพราะขาดไปปรุงรสให้มี ออมน้ำใช้ น้ำ หวานแท้แล้วกับปลาแหม

ร้านไส้กรอกปลาแหม อุดหนุนกับร้านสดแม่ต๋อง โดยส่วนมาก แล้วไปซื้อสดๆ จึงมักจะซื้อไส้กรอกปลาแหม ด้วย หากเกิดขาดบางสิ่ง คือเครื่องปรุงราคาไม่ถูกให้ใส่อาหาร ของหวาน ของว่าง ลูกเด็กเล็กน้อย รับประทานในบู๊ทก็โอเคแน่นอน จะช่วยให้มีสุขภาพดีขึ้น

ภาพที่ ก-18 แสดงเว็บเพจหน้าร้านไส้กรอกปลาแหม

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง “ระบบสารสนเทศเพื่อส่งเสริมกิจกรรมชุมชน กรณีศึกษา ชุมชนนางเลิ้ง กรุงเทพมหานคร”

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้ระบบสารสนเทศที่ได้พัฒนาขึ้น ผลของการวิจัยจะนำไปใช้ในการพัฒนาระบบให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง และตามความคิดเห็นให้มากที่สุด ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบต่อไป

แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ

ตอนที่ 2 คุณลักษณะของระบบงานและกระบวนการของระบบงาน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน และเติมข้อความตามความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. วุฒิการศึกษาสูงสุด

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

3. ประสบการณ์ในการทำงานหรือใช้งานด้านคอมพิวเตอร์

น้อยกว่า 5 ปี

5 – 10 ปี

11 – 15 ปี

มากกว่า 15 ปี

4. ประเภทของตำแหน่งงาน

4.1 กลุ่มผู้ปฏิบัติการ ทำแบบประเมิน 2.1 และ 2.2

เจ้าหน้าที่สำนักงาน

เจ้าหน้าที่ชุมชน

4.2 กลุ่มผู้ใช้ทั่วไป ทำแบบประเมิน 2.3

- ผู้บริหาร ผู้นำชุมชน
 นักศึกษา บุคคลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบประเมินความพึงพอใจ

2.1 แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการนำเข้าข้อมูล

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. แบบฟอร์มมีความสะดวกและง่ายต่อการอ่านเพื่อป้อนข้อมูล	5	4	3	2	1
2. แบบฟอร์มมีความสัมพันธ์กับหน้าจอคอมพิวเตอร์	5	4	3	2	1
3. เมื่อป้อนข้อมูลที่ผิดพลาดจะมีการตรวจสอบโดยอัตโนมัติ	5	4	3	2	1
4. ในจอภาพมีคำอธิบายความหมายของข้อมูลประกอบเพียงพอ	5	4	3	2	1
5. เมื่อทำงานมีปัญหาติดขัดที่หน้าจอภาพ สามารถพลิกหน้าจอเพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างสะดวก	5	4	3	2	1
6. ความคล่องตัวในการค้นหาข้อมูล	5	4	3	2	1
7. คู่มือที่ใช้ทำงานแสดงให้เข้าใจถึงภาพรวมของระบบและนำไปสู่ระบบย่อยของระบบได้ชัดเจน	5	4	3	2	1
8. คู่มือที่ใช้ทำงาน ได้บอกการใช้ function ต่างๆ ได้ชัดเจน	5	4	3	2	1

2.2 แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการทำงานและรายงาน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การประมวลผลของระบบเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน	5	4	3	2	1
2. การประมวลผลของระบบทำได้รวดเร็ว	5	4	3	2	1

3. ความสมบูรณ์ของรายงาน	5	4	3	2	1
4. รายงานมีสารสนเทศที่ถูกต้องและครบถ้วน	5	4	3	2	1
5. รายงานมีสารสนเทศที่กะทัดรัดและชัดเจน	5	4	3	2	1
6. รายงานมีการเสนอสารสนเทศที่เรียงลำดับตามต้องการ	5	4	3	2	1
7. รายงานสามารถแสดงสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน	5	4	3	2	1
8. รายงานจัดพิมพ์ได้ทันที	5	4	3	2	1
9. รายงานที่ได้ สามารถเสนอผู้บริหารได้เร็วขึ้นกว่าเดิม	5	4	3	2	1
10. รายงานสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน	5	4	3	2	1

2.3 แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อระบบสารสนเทศ

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ระบบสารสนเทศใช้งานง่ายและรวดเร็ว (Accessibility)	5	4	3	2	1
2. ระบบสารสนเทศมีความสมบูรณ์และครอบคลุม (Comprehensiveness) เพียงพอที่จะใช้ตัดสินใจ	5	4	3	2	1
3. สารสนเทศที่ได้รับมีความถูกต้อง แม่นยำ	5	4	3	2	1
4. สารสนเทศมีความเกี่ยวข้องกับความต้องการที่จะนำไปใช้ (Relevance)	5	4	3	2	1
5. การเตรียมข้อมูลนำเข้า การประมวลผล และการนำผล รายงาน นำมาใช้ได้ทันเวลา ทันท่วงที (Timeliness)	5	4	3	2	1
6. สารสนเทศที่ได้มีความชัดเจน (Clarity) ไม่ต้องตีความ	5	4	3	2	1
7. ระบบสารสนเทศ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการรับข่าวสารของ ท่านได้มากยิ่งขึ้น	5	4	3	2	1

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้วิจัยขอขอบคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง ที่ให้ความร่วมมือ มา ณ โอกาสนี้

ประวัติผู้วิจัย

ผู้วิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริรัตน์ ชำนาญรบ เกิดเมื่อวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2507
สถานที่เกิด	อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ เป็นบุตรคนที่ 1 มีน้องร่วมบิดา – มารดา 3 คน
ที่อยู่ปัจจุบัน	74/13 ถ.ปทุม-ลาดหลุมแก้ว ต.ระแหง อ.ลาดหลุมแก้ว จ.ปทุมธานี 12140
การศึกษา	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกวิชา การบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา นครราชสีมา ปีการศึกษา 2525 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชา การเงินการธนาคาร วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเทคนิค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นครราชสีมา ปีการศึกษา 2527 ปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาระบบสารสนเทศ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2529 ปริญญาโท ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชา เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ปีการศึกษา 2547 ปริญญาเอก ครุศาสตรอุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา เทคโนโลยีเทคนิคศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (อยู่ระหว่างศึกษา)
การทำงาน	พ.ศ. 2530 อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2538 อาจารย์ 1 ระดับ 5 วิทยาเขตพัฒนศึกษาพระนคร กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2545 อาจารย์ 2 ระดับ 7 หัวหน้างานติดตามและประเมินผล ฝ่ายวางแผน พ.ศ. 2547 หัวหน้างานสารสนเทศและวิเทศสัมพันธ์ ฝ่ายวางแผน พ.ศ. 2549 ผู้รับภาระงานทะเบียนและประมวลผล ฝ่ายวิชาการและวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลพระนคร พ.ศ. 2552 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์ ผู้รับภาระงานทะเบียนและประมวลผล คณะบริหารธุรกิจ พ.ศ. 2555 ผู้รับภาระงานทะเบียนและประมวลผล ผู้ช่วยคณบดี ฝ่ายวิชาการและวิจัย

ประวัติผู้ช่วยนักวิจัย

ผู้ช่วยนักวิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญธรรม พรเจริญ เกิดเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2506
สถานที่เกิด	อ. เมือง จ. ลพบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 4(147/5) ซอยสวนกุหลาบ ตำบลท่าทราย ถนนติวานนท์ อ. เมือง จ. นนทบุรี รหัสไปรษณีย์ 11000
การศึกษา	ประถมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดกวีศราราม 2513-2516 ประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวินิตศึกษา 2517-2520 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย 2521-2523 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย 2524-2525 ปริญญาตรี การบัญชี มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2525-2530 ปริญญาโท บัญชีการเงิน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2541-2543
การทำงาน	พ.ศ. 2529-2530 อาจารย์ประจำสาขาการบัญชี โรงเรียนโปลีเทคนิคลพบุรี พ.ศ. 2531-2532 พนักงานฝ่ายการธนาคารต่างประเทศ ธนาคารกรุงไทย จำกัด สำนักงานใหญ่ พ.ศ. 2532-2534 อาจารย์ประจำสาขาการบัญชี วิทยาลัยเทคนิคพังงา พ.ศ. 2535-2538 อาจารย์ประจำสาขาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี พ.ศ. 2538 – ปัจจุบัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 สาขาวิชาการบัญชี กรรมการสภาวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร